

สปก. ลส. ชบ. พ.ศ. 2554

"ขอขอบกายถวายไว้ในเบื้องบาท แห่งพระบรมราชโอรส
ใต้ร่มพระบารมีราชจักรีวงศ์" (2011)

สารบัญ

	หน้า
เสียงป่า	๑๑
ประวัติความเป็นมาของลูกเสือชาวบ้าน	๑๕๐
พระมหากษัตริย์คุณที่ทรงมีต่อลูกเสือชาวบ้าน	
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี pp.202-219	๒๐๒
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช pp.220-249 / pp.264-268.	๒๒๐
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ pp.269-279.	๒๖๙
บุคคลและเหตุการณ์ในความทรงจำ	
เจ้าจอมหม่อมราชวงศ์สดับในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๒๙๓
หม่อมกอบแก้ว อากาศ ณ อยุธยา	๓๐๒
ท่านผู้หญิงพิ้ว อรุณรักษ์ราชชนนเกียรติ	๓๐๘
เหตุการณ์สำคัญของการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	๓๑๐
พระราชบัณฑิต สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	๓๒๓
ลูกเสือชาวบ้าน : สร้างชาติ สร้างคน	๓๓๐
งานชุมนุมลูกเสือชาวบ้านแห่งชาติ ๕ ครั้ง	๓๔๖
สมควร ตันคิด เจริญฤทธิ นุกเบิก	๓๖๕

พระมหากษัตริย์คุณในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ที่ทรงมีต่อลูกเสือชาวบ้าน : นิमितหมายมงคลสูงยิ่ง

สมเด็จพระย่า
ปรัชญาแห่งพระชนมชีพ

แบบบางแต่บึกบึนคือเมืองบาท	ทุกภาพคือคำประกาศอยู่แกร่งกล้า
แดนดงกันดารได้ปรีดา	ทุกยาดราที่รอยบาทหยาดธุลี
พระเมตตาที่ไสวกลางสายพระเนตร	ลบเทาซของแผ่นดินทุกถิ่นที่
คือจารึกเรื่องราวอันอารี	แห่ง “สมเด็จพระศรีนครินทร์”
ปรัชญาซึ่งหยาดอยู่จำเริญ	คือหยาดเพ็ญแห่งการให้ไม่รู้สิ้น
ให้ความรักความอาทรช้อนระริน	จารึกในธรณินอยู่เนิ่นนาน
กระแสนแห่งพระกรุณาที่ปรากฏ	คือแบบบทแห่งความงามสะอ้าน
ว่าทภัยคือทิพย์กระแสธาร	เต็มชีวิตจิตวิญญาณตลอดมา
วิถีแห่งการให้ในชนมชีพ	คือแสงดาวประทีปอันแจ่มจ้า
ทรงบำเพ็ญเป็นอภิปรัชญา	ช้อนภาพ “สมเด็จพระย่า” อยู่โยงโย

นายอดุล จันทรศักดิ์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์แรกที่เสด็จทอดพระเนตรกิจการ
ลูกเสือชาวบ้าน นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณแก่เหล่าลูกเสือชาวบ้านอย่างหาที่สุดมิได้ และนับเป็นนิमितหมายอันเป็น
มิ่งมงคลที่ดียิ่งต่อกิจการลูกเสือชาวบ้าน

* ราชสดุดี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์ทุกเกล้าฯ
ถวายสนองพระมหากษัตริย์คุณในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ
ท้องสนามหลวง วันอังคารที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๙

แดดไล่ในวันหนาว
คือแสงจาก “พระศรี
ชายแดนถึงดงดิบ
พระราชทานให้
ไปรับรู้ทุกซั้วร้อน
เป็นไฟอันช่วงฉาน
ราวแต่มีพระเมตตา
เหน็บหนาวก็อุ่นใน
รู้ค่าความห่วงใย
จึงจงรัก”พระศรีฯ”
ทุกถ้อยคือบันทึก
ทุกคำกวีไซ
ชายแดนจะกันดาร
ชีวิตจะขาดขวัญ

ก็เบิกกราวนาลี
นครินทร์” ที่เรื่องไร
ก็หยาดทิพย์แห่งน้ำพระทัย
ชโลมขวัญแล้งกันดาร
ไปอาทรด้วยหยาดธาร
ให้สว่างสวยไสว
ห่มแนวป่าทั้งพฤษภไพโร
หัวใจรักเปี่ยมภักดี
รู้การให้ที่ทรงมี
อยู่จำหลักช่วงกาลสมัย
ความรู้สึกในหัวใจ
ก็เกินเขียนได้ครบครัน
ด้วยร้าวรานเป็นนิรันดร์
เมื่อขาดมีงพระชนนี

นายอดุล จันทรศักดิ์

Somkhuan met Princess Mother

พลตำรวจโท สมควร ทริกุล (๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐) ได้บันทึกไว้ว่า “กระผมจำได้ว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จฯ สู่ชนบทเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ครั้งแรกทรงประทับแรมที่พระตำหนักภุพังคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากเสด็จฯ นิวัตกลับสู่พระนครแล้ว ต่อมาเมื่อ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๗ ได้เสด็จฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประทับแรมที่ภูกระดึง จังหวัดเลย และเมื่อ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๗ เสด็จฯ เยี่ยมกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ค่ายเสนีย์รณยุทธ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี (ปัจจุบันคือ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔) ขณะนั้นข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งเป็นผู้กำกับการมียศเป็นพันตำรวจตรีเท่านั้น ในวันที่รับเสด็จ เป็นเวลาช่วงบ่ายๆ หลังจากถวายรายงานตัวเสร็จเรียบร้อยแล้วก็กราบบังคมทูลเชิญ เสด็จฯ บนห้องประชุมใหญ่ของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ เพื่อบรรยายสรุปถวายถึงสถานการณ์ของชาติบ้านเมืองหลังจากปราบชบถสามัคคีธรรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็มีข่าวการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างผิดปกติมีคนแปลกหน้าแสดงตัว และมีข่าวลือต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง ของชาติซึ่งต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ การประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ อย่างใกล้ชิด ด้านสถานภาพของหน่วย มีปัญหาในด้านการบริหารในหลายๆ ด้าน

1962 in
Bhupung,
Chraupimai
1964 in
(CE.23)
Senitronayuth

* ราชสุดติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์ทูลเกล้าฯ ถวายสนองพระมหากรุณาธิคุณในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง วันอังคารที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๙

เช่น กำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ ด้านงบประมาณ ขาดแคลนทั้งเบียดเบียน ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทาง ปัญหาดังกล่าวเกิดติดต่อกันมาตลอดระยะเวลายาวนานถึง ๗ ปีแล้ว ข้าราชการตำรวจแต่ละกองกำกับการมีใบเบิกทางของรถไฟเพียง ๒ ใบ คือ ของชั้นสัญญาบัตร และของชั้นประทวนคนละ ๑ ใบ เท่านั้น เบิกอะไรไม่ได้เลย หลังการบรรยายสรุปเรียบร้อยแล้ว สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนีทรงซักถามปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะด้านสวัสดิการ ด้านความเป็นอยู่รวมทั้งปัญหาต่างๆ ในการดำรงชีวิตอย่างสนพระทัยก่อนเสด็จฯ กลับที่ประทับที่ภูกระดึง

ระหว่างที่ประทับอยู่ที่ภูกระดึงก็ได้จัดแผนการเสด็จฯ เยี่ยมกองร้อย หมวด และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารที่ยากต่อการเข้าถึงเป็นอันดับแรก การวางแผนเตรียมการเสด็จฯ ตำรวจตระเวนชายแดนได้ประสานกับท่านราชเลขาธิการในพระองค์ และผู้ใหญ่ในขบวนเสด็จฯ ในทุกพื้นที่ ได้เชิญชวนให้ข้าราชการตำรวจทุกหน่วย ข้าราชการพลเรือนทุกฝ่าย พ่อค้า ประชาชน ในท้องถิ่นใกล้เคียงให้มีโอกาสร่วมรับเสด็จฯ และเข้าเฝ้าฯ อย่างใกล้ชิด ระหว่างเสด็จฯ เยี่ยมได้ทรงสังเกตเห็นการแต่งกาย สีหน้า สุขภาพ ท่าทาง การแสดงออกของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่างๆ โดยเฉพาะตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในถิ่นทุรกันดาร ส่วนด้านประชาชนนั้น ได้ทรงพบเห็นถึงความเดือดร้อน ความยากจน ความขาดแคลนปัจจัยในการดำรงชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน สุขภาพอนามัย ร่างกาย และจิตใจ ขาดความรู้ มีความเฉื่อยชา ไร้ภักย์ใช้เจ็บบียดเบียน มีชีวิตอยู่กับธรรมชาติแท้ๆ

ก่อนที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ จะเริ่มการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกเมื่อ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้เริ่มศึกษาหาข้อมูลเชิงวิเคราะห์ แล้วเริ่มวางแผนการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการลูกเสือจากศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศ ๙ กับเพื่อนข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนบางท่านที่ปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ฝึกหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้กับตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อเป็นวิทยากร และทดลองฝึกหลักสูตรต่างๆ โดยใช้วิธีการของลูกเสือ

ในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านชายแดนได้ขยายผลจากพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดเลยไปจังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดชั้นในอีก ๒ จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสกลนคร อันดับต่อมาได้ขยายไปสู่จังหวัดร้อยเอ็ด ในการฝึกขยายผลไปสู่จังหวัดนครพนมในระยะนั้นเริ่มฝึกที่อำเภอมุกดาหารและอำเภอธาตุพนม โดยเฉพาะรุ่นที่ ๙ ฝึกที่บ้านทรายมูล ตำบลน้ำก่ำ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี ได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรการฝึกเมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นวันปิดการอบรมมี พลตรี ยง ณ นคร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม รอรับเสด็จฯ อยู่ด้วย ซึ่ง สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี เป็นพระองค์แรกที่ได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้าน ทรงสนพระทัยวิธีการ และรับสั่งพระราชทานกำลังใจแก่วิทยากร และผู้ปฏิบัติงานทุกคนให้พยายามดำเนินงาน ด้วยความรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ประชาชน ได้รับประโยชน์ในการฝึกอบรม โดยเฉพาะด้านความเป็นอยู่ และอาชีพของเขา จากพระราชกระแสมีผลให้วิทยากรทุกคนมีความซาบซึ้งมีกำลังใจ มุมานะทำงานกัน อย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรก (รุ่นที่ ๙)

ณ บ้านทรายมูล ต.น้ำก่ำ อ.ธาตุพนม จ.นครพนม เมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

เหตุการณ์ในวันที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจกรรมลูกเสือชาวบ้านเป็นพระองค์แรก และครั้งแรกนั้นประทับอยู่ในความทรงจำของเหล่าลูกเสือชาวบ้านอย่างมีรูปลักษณ์ แม้กาลจะล่วงเลยมาเกือบ ๔๐ ปีแล้วก็ตาม

ย้อนเหตุการณ์อันเป็นนิมิตหมายมงคลที่สูงยิ่ง เมื่อกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๔ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประทับแรมที่บ้านพักรับรองโครงการชลประทานเขื่อนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร ขณะนั้น พันตำรวจโท สมควร ทริกุล ได้นำกำลังตำรวจตระเวนชายแดนไปถวายความปลอดภัย และได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลถวายรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน หลังจากการฝึกผ่านไปแล้ว ๘ รุ่น กำลังเปิดอบรม รุ่นที่ ๙ ณ ฐานปฏิบัติการหมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๙ บ้านทรายมูล ตำบลน้ำก่ำ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑๔๙ คน สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจึงทรงมีพระราชประสงค์จะเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ นี้ ในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ยังความปลาบปลื้มต่อเหล่าลูกเสือชาวบ้านเป็นล้นพ้น

การเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ในวันปิดการอบรมลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ ครั้งนั้น พลตรี ยง ณ นคร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ได้นำคณะทูลเกล้าฯ ถวายเงินเพื่อใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน นายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน ได้แก่ พลโท โยม พหลรัตน์ แม่ทัพภาคที่ ๒ และพลตรี เปรม ติณสูลานนท์ รองแม่ทัพภาคที่ ๒

ขณะนั้นสถานการณ์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนหลายจังหวัด มีการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพราะสภาพพื้นที่เอื้ออำนวยมีภูเขาสูง มีลักษณะคล้ายตัวแอลเล็กเป็นพื้นที่หลบซ่อนเพื่อดำเนินการทางการเมือง และการทหาร บริเวณเทือกเขาภูพานยังมีสภาพป่ารกทึบมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมาก พรรคคอมมิวนิสต์ฯ จึงเข้าไปจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดที่จังหวัดสกลนคร ขยายอิทธิพลเข้าไปจังหวัดนครพนม ซึ่งอยู่แนวชายแดนไทย - ลาว ติดกับแม่น้ำโขง มีการลำเลียงขนย้ายอาวุธสงคราม และบุคคลจากต่างชาติ ข้ามฝั่งแม่น้ำโขงมาสนับสนุนกองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

พลตำรวจตรี สุทิน เขียวรัตน์^(๑) (สัมภาษณ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๔) เล่าว่า “ตอนนั้น ผมเป็นผู้บังคับหมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๒๐ กองร้อย ๑ ตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ (กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ ในปัจจุบัน) พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ (ยศและตำแหน่งในขณะนั้น) จึงส่งกำลังไปตั้งฐานปฏิบัติการเพื่อสกัดกั้นตามแนวชายแดนมีหมวดตระเวนชายแดนที่ ๔๑๕ ตั้งอยู่บ้านหมื่นหย่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๙ ตั้งอยู่บ้านทรายมูล อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๗ ตั้งอยู่อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม

(๑) พลตำรวจตรี สุทิน เขียวรัตน์ อดีตผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔, รองผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒, รองผู้บังคับการอำนาจการตำรวจตระเวนชายแดน, ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๒, รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๓, ๔ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

หมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๒๐ ตั้งอยู่บ้านโพธิ์ไทร กิ่งอำเภอดอนตาล จังหวัดนครพนม ในช่วงนั้น พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล กำลังดำเนินการขยายผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเข้าสู่จังหวัดนครพนม อำเภอมุกดาหาร อำเภอดงหลวง อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก ซึ่งล้วนเป็นพื้นที่ที่ประชาชนตกอยู่ในอิทธิพลของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พวกเราต้องใช้วิธีการหลายอย่างเพื่อให้เข้าถึงจิตใจประชาชน เมื่อชุดปฏิบัติการส่วนหน้ารวบรวมประชาชนได้ส่วนหนึ่งก็จะรายงานให้ผู้กำกับฯ ทราบ เพื่อเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน สถานที่ฝึกอบรมจะเป็นที่ตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หรือฐานปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหลักเพราะต้องมีชุดคุ้มกันรักษาความปลอดภัยให้กับคณะวิทยากร และลูกเสือชาวบ้านด้วย เพราะผู้ก่อการร้ายพยายามหาวิธีการขัดขวางการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านตลอดเวลา มีอยู่ครั้งหนึ่งขณะจัดกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟอยู่นั้น ผู้ก่อการร้ายโจมตีโดยยิงปืนเฉียดผ่านพื้นที่ชุมนุม แล้วประกาศให้หยุดการฝึกอบรม และจะจับตัววิทยากรที่เป็นตำรวจตระเวนชายแดน แต่ลูกเสือชาวบ้านไม่ยอมสลายตัว นอนหมอบราบล้อมวิทยากรไว้ทุกด้าน วิทยากรได้วิทยุแจ้งกองร้อยที่ ๑ ส่งกำลังมาช่วยเหลือผู้ก่อการร้ายจึงล่าถอยไป และสามารถฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านได้อีกหลายรุ่น ทำให้พื้นที่จังหวัดนครพนมเข้าสู่ภาวะปกติเกิดสันติสุขจนถึงทุกวันนี้”

พันตำรวจโท สันติ ผิงมา^(๒) เล่าว่า “เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พันตำรวจเอกสมควร ทริกุล ผู้กำกับตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ สั่งการให้ผมและเพื่อนอีกสองคนคือ สิบตำรวจโท รมชัช ศรีจินดา และสิบตำรวจโท สนั่น พลชา พวกผมทั้งสามคนเคยอยู่หมวดเคลื่อนที่เร็วมาก่อนได้รับคัดเลือกให้มาทำหน้าที่ครูฝึก และถูกส่งตัวไปเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ของลูกเสือ แล้วทำหน้าที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านด้วย หลายพื้นที่ที่ไปทำงานล้วนเป็นพื้นที่อันตรายเสี่ยงภัย เพราะมีการเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เมื่อได้รับคำสั่ง พวกผมจะเบิกอาวุธปืนพก .๔๕ ติดตัวคนละกระบอกเพื่อไว้ป้องกันตัวในยามคับขัน สิ่งที่น่าติดตัวไปมีเสบียงอาหาร (ปลาข้าวปลาคั่ว พริกแห้ง) ขนมลูกอม และอุปกรณ์ดนตรีมีกลอง ฉิ่ง ฉาบ พันตำรวจเอก สมควรฯ ให้เฮลิคอปเตอร์ไปส่ง เพราะไม่มีเส้นทางคมนาคม พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ขณะนั้นพื้นที่ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และมีเหตุการณ์ชุลมยิงตำรวจ ทหาร บ่อยครั้งที่สุดคือ พื้นที่อำเภอนาแก และอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาพวกเราสามคน เตรียมพร้อมเดินทางเข้าพื้นที่ ครั้งนี้มีชุดรักษาความปลอดภัยจากหมวดเคลื่อนที่เร็ว ๔๕๓ ไปด้วย ๑ หมู่ วันแรกๆ ชาวบ้านไม่ยอมพูดด้วย และจะหลบหน้าเดินสวนทางกันจะหันหลังให้

(๒) พันตำรวจโท สันติ ผิงมา อดีตผู้บังคับกองร้อย ๓ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการฝึกพิเศษ “ค่ายเสนีย์รณยุทธ” ลาออกจากราชการ เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๔

ส.ต.ท.สันติ ผิงมา วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เล่นลิเก เล่นจำอวด ผูกมิตรกับชาวบ้าน

พวกเราจึงใช้วิธีใหม่โดยเริ่มผูกมิตรกับเด็กในหมู่บ้านด้วยการเล่นลิเก เล่นจำอวด ให้เด็กๆ ร้องเพลง และ ทำกิจกรรมเข้าจังหวะตามแบบลูกเสือชาวบ้าน เมื่อเด็กคนใดเข้าร่วมกิจกรรมจะให้รางวัลเป็นขนม ลูกอมเริ่มเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ทำอย่างนี้ทุกวัน ผ่านไปประมาณ ๑ สัปดาห์ จำนวนเด็กๆ เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ พอสัปดาห์ที่สอง - สามจะมีแม่ พี่ ป้า น้ำ อา ของเด็กๆ ตามมาดูเด็ก พวกเราก็ได้ใช้การพูดโน้มน้าวเชิญชวนให้เข้าฝึกลูกเสือชาวบ้าน ถ้าเข้ารับการฝึกลูกเสือจะได้ผ้าผูกคอพระราชทานจากพระเจ้าแผ่นดิน จะมีเงินมีทองเท่าไรก็ซื้อไม่ได้ ถ้าใครอยากได้ต้องเข้ารับการฝึกลูกเสือเท่านั้น สุดท้ายเราสามารถหาสมาชิกได้ ๑๒๕ คน ฝึกรุ่นแรกจนสำเร็จ การฝึกลูกเสือที่อำเภอปลาปากทุกรุ่น ท่านสมควรจะไปประกอบพิธีปิด และนำผ้าผูกคอพระราชทานไปทางเครื่องบิน และเวลากลับก็นำคณะวิทยากรกลับด้วย ที่อำเภอปลาปาก เราฝึกได้ ๙ รุ่น กระจายรอบตัวอำเภอ รุ่นที่มีอันตรายนมากที่สุดคือ รุ่นที่ฝึกลูกเสือที่บ้านนกทะเล บ้านนี้เป็นหมู่บ้านไกลปืนเที่ยง เป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เกือบทุกหลังคาเรือน และเป็นรุ่นที่มีพวกมาจากป่าเข้าอบรมมากที่สุด ต้องใช้หมวดเคลื่อนที่เร็ว ๑ หมวด กางเดินที่รอบสนามฝึก อาคารเรียน ยกพื้นเป็นไม้ชั้นเดียว กลางคืนวิทยากรต้องลงมานอนใต้ถุนอาคารเรียน เพราะกลัวฝ่ายตรงข้ามเข้าโจมตี แต่การฝึกลูกเสือก็เป็นไปด้วยดีไม่มีเหตุการณ์ใดๆ และท้ายที่สุดเราสามารถเปิดการฝึกลูกเสือได้ ๙ รุ่น ส่วนอำเภอนาแกเราก็ใช้หลักการ และวิธีการเดียวกับอำเภอปลาปาก ทำให้ทั้งสองอำเภอกลับมาสงบสุขจนถึงปัจจุบัน แม้เวลาจะล่วงเลยมาถึง ๔๐ ปี แต่ความทรงจำยังแจ่มชัด เพราะได้ไปปฏิบัติการในพื้นที่สีแดงจนได้รับฉายา "สามทหารเสือสระอา"

สำหรับการฝึกลูกเสือชาวบ้านที่บ้านทรายมูล อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ในยุคนั้นรถยนต์เข้าไม่ได้เพราะต้องผ่านบ้านนาแก ผ่านเขตงานดงหมู ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการของผู้ก่อการร้าย มีการวางกับระเบิดรถยนต์บ่อยครั้ง การเดินทางไม่ค่อยปลอดภัย มีลักษณะเป็นป่าดงดิบแห้งมีความอุดมสมบูรณ์สัตว์ชุกชุม โดยเฉพาะหมูป่า จึงได้ชื่อว่า ดงหมู

ร้อยตำรวจโท ไพสิฐ โพชยนต์ (๒๕๓๐: ๑๘๐) บันทึกไว้ว่า "การเดินทางไปฝึกลูกเสือชาวบ้านรุ่นที่ ๙ เป็นการเดินทางที่ทรหดอดทนจริงๆ เพราะเส้นทางห่างไกลมาก วันนั้น (๒๔-พฤศจิกายน-๒๕๑๔) บังเอิญเฮลิคอปเตอร์ติดภารกิจรับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพฯ คณะวิทยากรจำนวน ๖ คน ต้องเดินทางโดยรถยนต์ ผมต้องวางแผนการเดินทางอย่างรอบคอบเพื่อความปลอดภัย เราได้ประสานกับ ร้อยตำรวจเอก ธวัช ภูมิพิทักษ์^(๓) ผู้บังคับกองร้อยที่ ๑ มุกดาหาร

(๓) ปัจจุบันคือ พลตำรวจตรี ศิริวัฒน์ ภูมิพิทักษ์ เกษียณอายุราชการในตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๙

ให้
ออ
เรีย
ไม่
มา

—
(๔
พ
๕
ศ
๑

ให้ติดต่อขอวิทยากรจากอำเภอภูคดาหารไว้ด้วย ๕-๖ คน การเดินทางต้องไปเส้นทางหนึ่ง และกลับอีกทางหนึ่ง ออกเดินทางจากค่ายเสนาธิการมณฑล จังหวัดอุดรธานี เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึงอำเภอธาตุพนม ฝากรถไว้แล้วว่าจ้าง เรือหางยาวจากธาตุพนมไปบ้านทรายมูล ระยะทาง ๒๖ กิโลเมตร เลียบไปตามชายฝั่งแม่น้ำโขง เดินทางกลางคืน ไม่มีไฟ ต้องฝ่าอุปสรรคทางเรือประมาณ ๒ ชั่วโมง บางจุดมีโขดหินซับซ้อน อันตรายมาก เมื่อไปถึง มีชาวบ้าน มารอฝึกลูกเสือชาวบ้านอยู่แล้วจำนวนหนึ่ง ต่างดีใจที่เห็นพวกเราเดินทางไปถึงอย่างปลอดภัย”

นางปราณี (พลภักดิ์) ไชยรังษฤษฎ์^(๑) (สัมภาษณ์, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔) เล่าว่า “เป็นวิทยากรหญิงหนึ่งเดียวซึ่งร่วมเดินทางมาด้วยในวันนั้น (๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔) มีเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น และอันตราย ออกจากจังหวัดอุดรธานีโดยรถจี๊ปตำรวจตระเวนชายแดนเข้าพื้นที่อันตราย เมื่อป่วยมากแล้ว สภาพสองข้างทางเป็นป่ารกต้นไม้ใหญ่ เอนน้ำมันเข้าหากันเมื่อรถวิ่งผ่าน เหมือนรถกำลังวิ่งเข้าไปในกับดักของผู้ก่อการร้าย ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวมาก เมื่อถึงริมฝั่งแม่น้ำโขงก็เดินทางต่อโดยเรือหางยาวที่ต้องเบาะเครื่องเพราะไม่ต้องการให้ผู้ก่อการร้ายได้ยิน และบางจุดที่ต้องผ่านโขดหรือแก่งหิน ก็ต้องใช้พายช่วยคัด ในที่สุดก็ผ่านพ้นไปได้”

นายวิรัตน์ นรินทร์^(๒) (๒๕๕๓) ผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวิทยากร ในการฝึกอบรมบันทึกความทรงจำ ไว้ว่า “เช้าวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เริ่มพิธีเปิดการฝึกอบรม และดำเนินการฝึกอบรมตามปกติจนถึงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ได้รับการแจ้งประสานว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะเสด็จฯ เยี่ยมการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ให้คณะวิทยากรเตรียมจัดกิจกรรมของลูกเสือชาวบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรมแสดงถวายทอดพระเนตร วิทยากรทั้งหมดจึงได้ประชุมปรึกษากันเป็นการด่วน พิจารณาว่าจะจัดกิจกรรม

^(๑) นางปราณี (พลภักดิ์) ไชยรังษฤษฎ์ อดีตศึกษานิเทศก์เขต ๙ ผู้ร่วมก่อตั้งกิจการลูกเสือชาวบ้านพร้อมกับ พลตำรวจโท สมควร ทรัพย์กุล เกษียณอายุราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕

^(๒) นายวิรัตน์ นรินทร์ อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษาเขต ๙ จ.อุดรธานี โอนไปดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดหลายจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษียณอายุราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๘

สมาชิกลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙
และคณะจัดทำหนังสือ ย้อนอดีต
ดูสถานที่ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
ณ บ้านทรายมูล ต.น้ำก่ำ อ.ธาตุพนม จ.นครพนม
เมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

อะไรแสดงถวาย ในที่สุดได้ข้อสรุปว่าจะร้องเพลงสดุดีมหาราชา เพราะเพลงนี้ลูกเสือชาวบ้านที่ได้รับการฝึกอบรม
ร้องชำนาญแล้ว เนื่องจากเป็นเพลงบังคับตามหลักสูตรฝึกอบรมตามปกติฝึกตั้งแต่วันแรก (ปฐมนิเทศ) และร้อง
ติดต่อกันทุกวัน

การร้องเพลงสดุดีมหาราชาถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในครั้ง นี้ ได้เพิ่มเนื้อร้องของเพลง
นี้เป็นการเฉพาะกิจเข้าไปในเนื้อร้องตอนสุดท้ายคือ สดุดีมหาราชา สดุดีมหาราชนี สดุดิพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
แสดงทำประกอบเพลงด้วย โดยวิทยากรหญิง ๔ คน เป็นผู้ร่วมกันคิด

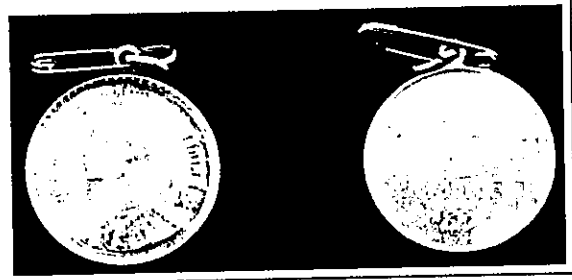
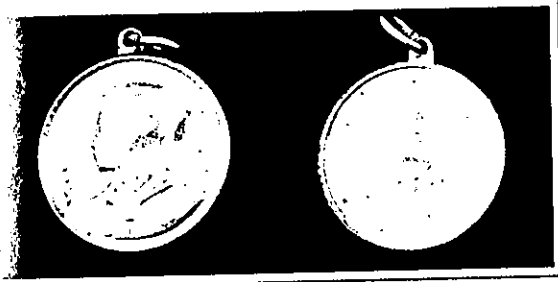
เช้าวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ลูกเสือชาวบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๘๙ คน หลังจากรวมกอง
เปิดประชุมรอบเสาธงประจำวันแล้ว เริ่มซ้อมร้องเพลงสดุดีมหาราชาพร้อมทำประกอบ ซึ่งลีลาประกอบเพลงนี้จะ
กลมกลืน ผสมผสานกับเนื้อเพลงจนเป็นหนึ่งเดียวนั้นจะต้องร้อง ๒ จบ จึงเป็นที่มาของการร้องเพลงสดุดีมหาราชา
๒ จบนับแต่นั้นเป็นต้นมา การซ้อมกิจกรรมดังกล่าวใช้เวลาไม่นานนัก ลูกเสือชาวบ้านทุกคนก็สามารถปฏิบัติได้อย่าง
พร้อมเพรียง หลังจากนั้นก็รอเวลาที่พระองค์จะเสด็จมาถึง

จนกระทั่งเวลาประมาณ ๑๑.๐๐ นาฬิกา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชดำเนินโดย
เฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งถึงฐานปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๙ บ้านทรายมูล ทรงปลูกต้นขนุนไว้เป็นที่ระลึก
บริเวณที่ตั้งฐานฯ ได้ทอดพระเนตรการแสดงร้องเพลงสดุดีมหาราชาพร้อมทำประกอบ ทรงพอพระราชหฤทัย และ
ทรงแนะนำให้ดำเนินการฝึกอบรมต่อไปอย่างมีคุณภาพโดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง และที่น่าปลาบปลื้ม
ใจยิ่งคือ ทรงมีพระราชกระแสว่า เป็นโครงการที่ดี

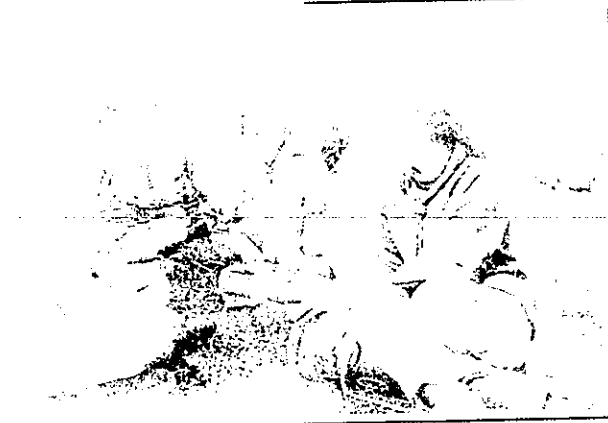
จากนั้นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้พระราชทานสิ่งของแก่ลูกเสือชาวบ้าน อันประกอบด้วย
พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เทริยญซึ่งด้านหนึ่งเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบลูกเสือ อีกด้านหนึ่งของเทริยญเป็นตราลูกเสือของสำนักงานคณะลูกเสือแห่งชาติ กับ
เทริยญอีกแบบหนึ่งที่ด้านหน้าเหมือนกัน ต่างกันเฉพาะด้านหลังที่มีคำว่า พระราชทานเป็นที่ระลึก สว. และได้
พระราชทานถุงของขวัญแก่ผู้สูงอายุ ของเล่นแก่เด็ก นอกจากนี้ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำหน่วยแพทย์อาสา
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) บริการรักษาพยาบาลประชาชนที่มาเข้าเฝ้าฯ ครั้นถึงเวลาประมาณ
๑๓.๐๐ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินกลับที่ประทับแรมโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทาน
พระบรมฉายาลักษณ์ และเหรียญพระรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
แก่ลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ ณ บ้านทรายมูล
เมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

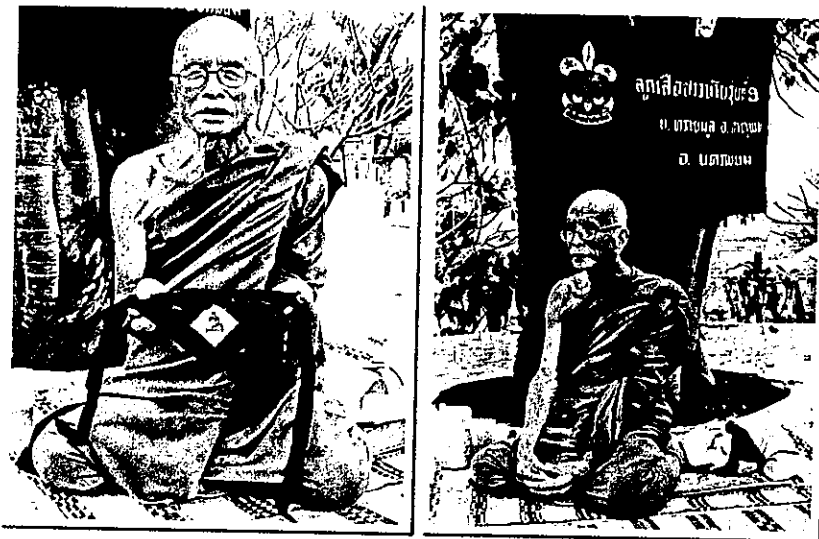
เหรียญพระรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (แบบที่ ๑) เหรียญพระรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (แบบที่ ๒)

วิทยาการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙

สำหรับวิทยากรฝึกอบรมรุ่นประวัติศาสตร์นี้ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ๙ จังหวัดอุดรธานี วิทยากรครูจากจังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ดังนี้

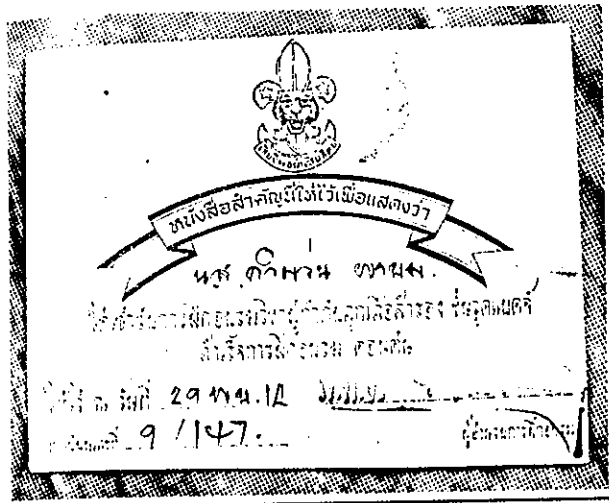
๑. นายวิรัตน์ นรินทร์ หัวหน้าศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ๙ จ.อุดรธานี	หัวหน้าวิทยากร
๒. ร้อยตำรวจโท ไพสิฐ ไชยยนต์ หัวหน้าแผนก ๕ ตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔	รองหัวหน้าวิทยากร
๓. นายสนอง ทองวิเศษ ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๙ จ.อุดรธานี	วิทยากร
๔. นายเสริม สกุลพานิช ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๙ จ.อุดรธานี	วิทยากร
๕. นายทินกร ประสงค์สุข ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๙ จ.อุดรธานี	วิทยากร
๖. นางสาวปราณี พลภักดี ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๙ จ.อุดรธานี	วิทยากร
๗. นายไศล วงศ์ตาหล้า ครูโรงเรียนเมืองใหม่ อ.มุกดาหาร จ.นครพนม	วิทยากร
๘. นางสาวละมุน กลิ่นผกา ครูโรงเรียนเมืองใหม่ อ.มุกดาหาร จ.นครพนม	วิทยากร
๙. นางสาววารภรณ์ อุ่นอารีย์กุล ครูโรงเรียนเมืองใหม่ อ.มุกดาหาร จ.นครพนม	วิทยากร
๑๐. นางสาวสมบัติ ราชวงศ์ ครูโรงเรียนเมืองใหม่ อ.มุกดาหาร จ.นครพนม	วิทยากร
๑๑. นายสงัด อารีศรี ครูโรงเรียนมุกดาวิทยาลัย อ.มุกดาหาร จ.นครพนม	วิทยากร
๑๒. นายสุภาพ เมืองโคตร ครูโรงเรียนทรายมูล อ.ธาตุพนม จ.มุกดาหาร	วิทยากร
๑๓. พลฯ จำลอง พลเดช ตำรวจตระเวนชายแดน เขต ๔	วิทยากร

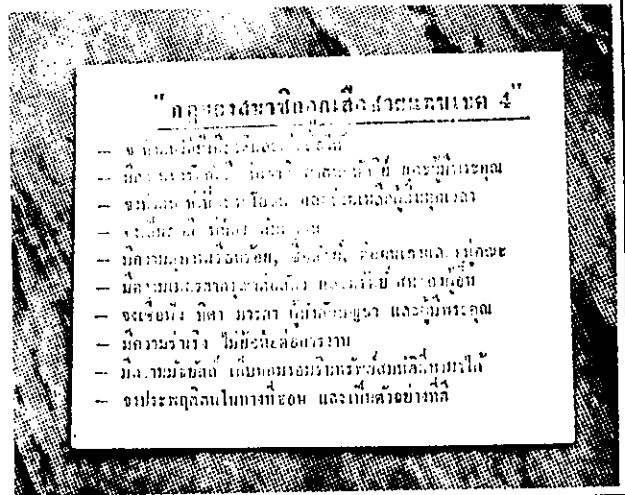
พระอธิการพรมมา พรหมริโต ลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ เก็บรักษาผ้าผูกคอ และธงไว้อย่างดี

พระอธิการพรมมา พรหมริโต (สัมภาษณ์, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔) เจ้าอาวาสวัดสมสะอาด บ้านทรายมูล อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อดีตประธานลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ ท่านได้เล่าถึงการฝึกอบรมรุ่นนี้ว่า “ในการฝึกครั้งนั้นอาตมายังเป็นฆราวาส ชื่อ พรมมา กล้าฝึก ตอนฝึกลูกเสือชาวบ้าน อาตมาได้รับเลือกให้เป็นประธานรุ่นมีนายนา หุยผล เป็นรองประธานรุ่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นนี้โชคดีมากเพราะได้เฝ้าฯ รับเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนีด้วย สำหรับอาตมาคิดว่ากฎ และคำปฏิญาณ เปรียบได้เสมือนศีลของลูกเสือซึ่งลูกเสือทุกคนจะต้องถือเป็นหลักประจำใจในการดำรงชีวิต ถ้าผู้ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทุกคนยึดถือกฎ และคำปฏิญาณ จะทำให้เป็นคนที่มีศีลธรรม มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น อยู่ในกรอบประเพณีอันดีงาม และไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากใดๆ กับบ้านเมือง”

หนังสือสำคัญของสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙

ด้านหน้าบัตรประจำตัวสมาชิก

ด้านหลังบัตรประจำตัวสมาชิก

นางสาวคำม่วน ผายม ได้นำ เหรียญพระรูป และพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และผ้าผูกคอ หนังสือสำคัญ ซึ่งเก็บไว้ในหีบอย่างดี นำมาแสดง ทุกอย่างยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ยาพระราชทาน และหนังสือสวดมนต์เอกสารต่างๆ ที่หมักจางลง โดยนางสาวคำม่วน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า "ทวงแทนมากเพราะถือว่าเป็นสมบัติมีค่าสำหรับตน"

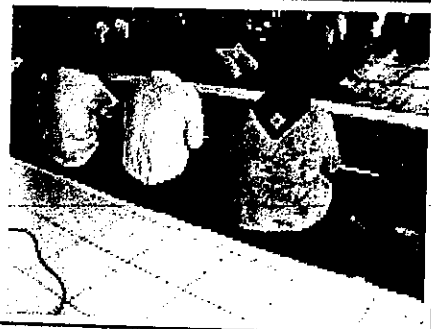
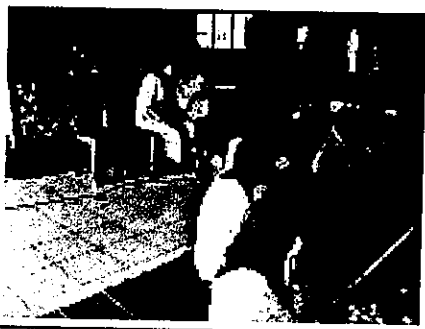
สมาชิกลูกเสือชาวบ้านที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่น ๙ ยังได้ช่วยกันเล่าถึงบรรยากาศวันที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิตว่า "เช้าวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ หลังจากพิธีเปิดกองประจำวันแล้วก็มีการฝึกปกติท่ามกลางแดดที่ร้อนจัดจนกระทั่งผู้เข้าฝึกจากบ้านอุ่มเหมาเป็นลมหลายคน แต่เมื่อถึงเวลาเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งมาถึงนั้น อากาศก็ครึ้มลงทันใดและมีความรู้สึกตรงกันว่ามโหฬารลงมาด้วย ทำให้บรรยากาศเย็นสบาย และเป็นเช่นนั้นตลอดเวลาที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีประทับอยู่ จนกระทั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ แดดจัดจ๋าก็กลับมาดังเดิมเป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่งซึ่งสภาพและความรู้สึกของวันนี้ยังแจ่มชัด แม้ว่าเวลาจะผ่านไปถึง ๕๐ ปีแล้ว"

นอกจากนี้ สมาชิกลูกเสือชาวบ้านรุ่นนี้ยังเห็นเป็นมัจฉารยด้วยว่ามีเลข ๙ มาเกี่ยวข้องถึง ๗ ตัว คือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จฯ เยี่ยมในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ สมาชิกลูกเสือชาวบ้านที่เข้ารับการอบรมอยู่หมู่ที่ ๙ อบรมระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ลูกเสือชาวบ้านที่เข้ารับการฝึกอบรม มีจำนวน ๑๘๙ คน เป็นรุ่นที่ ๙ ของประเทศ ในรัชกาลที่ ๙ ณ บริเวณที่ตั้งฐานปฏิบัติการหมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๙ (นายประธาน ชาเหล่า นางแสงจันทร์ พลนารี และนางสาวคำม่วน ผายม สัมภาษณ์, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔)

สมาชิกลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๙ ร่วมกันเล่าเหตุการณ์ในวันสำคัญของชีวิต ณ วัดสมสะอาด เมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔

รำลึกถึงความหลังบ้านทรายมูล

ในภาพ อาจารย์วนิดา สุดสงวน ปัจจุบันอายุ ๗๘ ปี เป็นวิทยากรและผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้มาร่วมกันทบทวนความหลัง เมื่อครั้งที่มีการฝึกอบรมในครั้งนั้น ลูกเสือชาวบ้านได้เริ่มทบทวนด้วยการถวายราชสดุดี พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และนั่งเป็นวงกลมให้กองบรรณาธิการได้พูดคุย

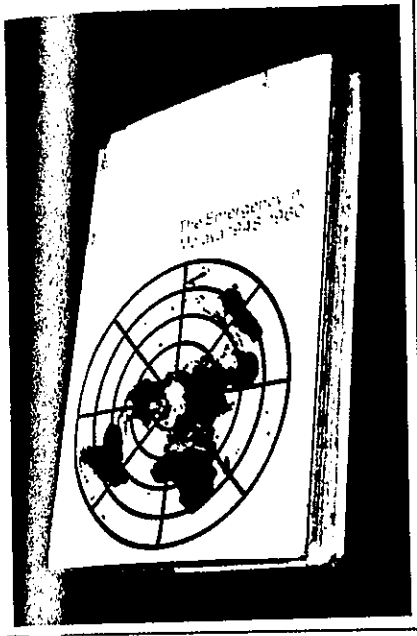
พระ

บัณ
ใน

กร
จน
ก็
สง
ลู

พ
๑
ค

พระราชทานหนังสือชื่อ เดอะ ลอง ลอง วอร์

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ระหว่างที่ทรงประทับอยู่ที่ภูกระดึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้พระราชทานหนังสือชื่อ เดอะ ลอง ลอง วอร์ ให้พันตำรวจเอก สมควร หริกุล ซึ่งเขียนขึ้นโดย นายพลจัตวา คลัสเตอร์บัก หนังสือเล่มดังกล่าว หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี องค์ประธานโครงการหลวง ชื่อ มาถวาย เมื่อทรงอ่านจบแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์ เพราะได้กล่าวถึงความสำเร็จในการปราบปรามขบวนการคอมมิวนิสต์มลายาของพลเอก เซอร์ เยอร์ล เทมเพลอร์ เน้นให้เห็นถึงการเพิ่มกองกำลังทำการปราบปรามนั้น ไม่สำคัญเท่ากับการเข้าถึงจิตใจของประชาชน เป็นหนังสือที่ทำให้กระผม มีความมั่นใจว่า ได้ดำเนินงานถูกต้องแล้วไม่ผิดพลาด และจะต้องดำรงความมุ่งหมายจนสำเร็จให้จงได้ไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใดๆ ที่ขัดขวางมิให้ทำงาน แม้ว่าจะต้องถูกกีดกันเรื่องก้าวหน้าทางราชการ ยศ ตำแหน่งต่างๆ ก็ต้องยอมรับสภาพทุกๆ กรณีโดยไม่หวั่นไหว กระผมจึงรีบขยายงานอย่างสุดความสามารถ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา อาทิ พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์, พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน และผู้บังคับ

บัญชาท่านอื่นๆ ทุกระดับของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้งานก้าวหน้าอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในบางปีฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านได้ถึง ๑ ล้านคนเศษ

ทุกครั้งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านที่อยู่อำเภอ และจังหวัดชายแดน จมรอบประเทศไทย นอกจากนั้น ยังทรงผลิตเหรียญเสมามหาราชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้กับข้าราชการ คณะวิทยากร และผู้เกี่ยวข้อง เฉพาะในระดับกลุ่มของลูกเสือชาวบ้านให้ผลิตเหรียญพระรูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฉลองพระองค์ในเครื่องแบบลูกเสือ และมีตราหน้าเสือของลูกเสือแห่งชาติพระราชทานให้กับลูกเสือทุกคน ที่เข้ารับพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งพระราชทานโดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ต่อมาเมื่อเสด็จแปรพระราชฐานประทับที่เขื่อนลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้เสด็จฯ พระราชทานธงที่บ้านโคกรักษ์ ตำบลโคกรักษ์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เวลา ๑๓.๒๐ น. หลังจากเสร็จพิธีแล้วทรงหยิบไมโครโฟนด้วยพระองค์เอง แล้วมีพระราชดำรัสสั้นๆ ต่อลูกเสือชาวบ้าน ความว่า

“บ้านเรามีลูกเสือชาวบ้านมามากแล้ว ข้าพเจ้าได้สังเกตและพิจารณาทบทวนหลายหนถึงผลการฝึกอบรมและปฏิบัติดีเพื่อประโยชน์ตนและผู้อื่น เป็นประชาธิปไตยอยู่ในตนเอง และทั้งยังอยู่ในกรอบของศีลธรรมด้วย ข้าพเจ้าขอชมเชยอย่างจริงใจแก่ผู้ริเริ่ม วิทยากรทั้งหลายและลูกเสือชาวบ้าน และผู้สนับสนุนด้วย ที่ได้พยายามที่จะให้งานลูกเสือชาวบ้านนี้ยืนยงอยู่ตลอดไป เพื่อเราเองทุกคนและความเจริญของชาติบ้านเมืองในที่สุด”

๕ เมษายน ๒๕๑๖ พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จำนวน ๕ รุ่น
บ้านหนองแขวงใน ต.ปากคาด อ.โพนพิสัย จ.หนองคาย

พลตำรวจโท สมควร หริกุล (๒๕๓๗) บันทึกไว้ว่า “ในการดำเนินงานกิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นเรื่องใหม่ที่มีคนเข้าใจไม่กว้างขวางเท่าที่ควร และไม่มีการประมาณดำเนินการ โดยเฉพาะในการขยายจำนวนวิทยากรให้เพียงพอกับความต้องการ สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนีได้พระราชทานเงินให้กับกรม ๓ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๒๓๘,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการขยายการฝึก และค่าพาหนะ ค่าอาหารของวิทยากร หลังจากจังหวัดอุดรธานีไปให้การฝึกอบรมในภูมิภาคต่างๆ พระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อกิจการลูกเสือชาวบ้านที่ประทับใจที่สุดคือ เมื่อกรมมีโอกาสเข้าเฝ้าฯ ในวาระต่างๆ จะทรงถามถึงกิจการลูกเสือชาวบ้านทุกครั้ง ทรงสนพระทัยต่อกิจการลูกเสือชาวบ้านอย่างแท้จริง ซึ่งลูกเสือชาวบ้านทุกคนควรระลึกถึงด้วยการปฏิบัติตนประพฤติดี ประพฤติชอบถวาย สร้างสิ่งที่จะระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณไว้ ณ สถานที่ที่เสด็จฯ ทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรก และสถานที่ซึ่งพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรก เพื่อเป็นที่ระลึกถึงไว้ตลอดไป งานใดที่ทรงมีแนวพระราชดำริไว้ทุกๆ ด้าน เช่น แพทย์อาสา งานสงเคราะห์คนพิการ โดยเฉพาะมูลนิธิวิทยากรลูกเสือชาวบ้านซึ่งทรงเป็นองค์อุปถัมภ์อยู่ในปัจจุบัน ฯลฯ ลูกเสือชาวบ้านทุกๆ คนต้องช่วยกันสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าเจริญรุ่งเรือง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณไว้ตลอดไป”

นายไศล วงศ์ตาหล้า ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้าน
จังหวัดมุกดาหารวิทยากรรุ่น ๙ รับพระราชทาน
เหรียญเสมามหาราช สมุดโน้ตประทับตรา สว. สีแดง
และพระสมเด็จจิตรลดาครั้งแรก ณ อ.นิคมน้ำอูน
จ.สกลนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖

นางจิตรา ลิงห์รัญ วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน
รับพระราชทานเหรียญเสมามหาราชและพระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ค่ายฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
วัดเขาอสิสุขโต อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

ร้างร้างร้าง

คือรุ่งที่ก่อร่าง
 ลบร้อนแห่งพอนไฟ
 คือรุ่งที่แต่งฟ้า
 อ่อนโยนเมื่อยลยบิน
 บดบังหมู่อบาย
 คือรุ่งที่การุณ
 จิ่งสูงจิ่งส่งค่า
 เกินเล่าเป็นลำนนำ
 คือรุ่งที่ก่อร่าง
 ทอสองเพื่อป้องกัน
 วารร้างสิ้นร้างร้าง
 น้ำตาจิ่งท่วมตา
 รุ่งฟ้ายอมคืนฟ้า
 พิมพ์ภาพนิรันดร์ไป
 คือมวลประชาไทย
 ไทยให้อยู่อิงอล

เพื่อแต่งพื้นผไทไทย
 ที่คุเดือดในแผ่นดิน
 อันเจดจำเหนื่อธรมินทร์
 ทั้งอุ่นเอื้อและเกื้อคุณ
 และฉายเบิกแห่งทางบุญ
 อันทอร่างเอื้อทางธรรม
 จนเกินขานเกินกู่คำ
 ให้เห็นแจ้งให้แจ่มใจ
 เพื่อแต่งพื้นผไทไทย
 ทุกอาเพทผู้ฟังพา
 จิ่งเทวษอาทวา
 อันทุกข์ทั้นแห่งทวยไทย
 แต่เจดจำ ณ ดวงใจ
 ณ เวียงจิตมทาชน
 อันท่อมทั่วทั้งมณฑล
 เทิดอาลัยในรุ่งงามมา

นายสถาพร ศรีสัจจัง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

ธำรงค์ไทยให้มัน	ได้ทรงสร้างสรรค์
ฝึกสอนความสามัคคี	
ฝึกฝนเป็นพลเมืองดี	รู้จักวิธี
พิทักษ์รักษาบ้านเมือง	
มิให้หายหดหมดเปลือง	ดับแค้นโกรธเคือง
ขุนข่องหมองหมางกลางแคลง	
จากคำรำลือยุแยง	มุ่งหมายร้ายแรง
ตัดรอนร้อนร่ำเผาผลาญ	
ทรงสรรค์จรโลงโครงการ	ลูกเสือชาวบ้าน
ประสานความพร้อมเพรียงกัน	
หลายรุ่นหลายร้อยหลายพัน	ฝึกหัดแข็งขัน
ยึดมั่นกฏกติกา	
ฝึกกายฝึกใจวาจา	เข้มแข็งแกร่งกล้า
มีพลานามัยสมบูรณ์	
ชื่อสัตย์สุจริตเพิ่มพูน	ช่วยเหลือเกื้อกูล
ซึ่งกันและกันฉันทา	
รู้แจ้งแห่งสิทธิ์อิสรา	ทุกคนมีค่า
เท่ากันในกฎหมายไทย	
เสมอภาคไม่ยากเกินไป	หากว่าผู้ใหญ่
เห็นใจผู้น้อยถ้อยที	
ผู้น้อยน้อมนบวชิ	เกรงใจผู้มี
วุฒิสูงบ้างอย่างควร	
เกรงอกเกรงใจใคร่ครวญ	ต่างฝ่ายนุ่มนวล
ไม่ฝึกน้อยใจในปม	
ผู้มีศรัทธาพยุคม	แบ่งความรื่นรมย์
เฉลี่ยผู้ไร้เงินตรา	

นางสาววนิดา สติदानนท์

เรื่องของลูกเสือชาวบ้านนี้ก็เป็โครงการที่น่าสนใจ และเป็นโครงการที่นับว่าแหวกแนวในสายตาของคนทั่วไป เพราะว่ตำรวจตระเวนชายแดนได้ชื่อว่า เป็นผู้รักษาความสงบของบ้านเมือง และดูคล้าย ๆ ว่าเป็นผู้ถืออาวุธ ที่จะต้องเป็นผู้ปราบปรามมาเป็นเวลาช้านาน แต่ในด้านการพัฒนา ก็เป็นด้านหนึ่ง ที่ตำรวจตระเวนชายแดนได้ปฏิบัติมาช้านานเหมือนกัน ตั้งแต่ต้น ทั้งในด้านรักษาพยาบาล พลาณามัย ทางการศึกษา มีโรงเรียนสอนเด็ก ๆ และมีการช่วยเหลือทางเรื่องของสาธารณสุข เรื่องของการตั้งลูกเสือนี้ ก็ดูจะเป็นสิ่งที่ห่างไกลจากหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน แต่ว่เมื่อได้เอาหลักการของลูกเสือไปปฏิบัติในท้องที่ก็ปรากฏว่าได้ผลดี เพราะว่ลูกเสือนี้สำหรับเด็ก ๆ ก็ฝึกฝนให้เด็กมีความรู้และมีจิตใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือหมู่คณะ ทั้งช่วยเหลือท้องที่ของตัวเอง ตลอดจนช่วยเหลือบ้านเมือง มาเป็นเรื่องของลูกเสือชาวบ้านนี้ก็ประหลาดเหมือนกัน แต่ว่เป็นผลดี เพราะว่ำนำโครงการและหลักการของลูกเสือมาปฏิบัติกับชาวบ้าน ทั้งทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งผู้หญิงทั้งผู้ชาย ก็ปรากฏว่าได้ผลดี ทำให้ชาวบ้านรู้สึกตัวว่าตนเองเป็นผู้ที่จะต้องรักษาตัวเองในการที่จะให้ตัวเองมีความเจริญมั่นคง ฉะนั้นที่ตำรวจตระเวนชายแดนได้ปฏิบัติเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นการช่วยเหลือประชาชนและประเทศชาติอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากประชาชนทั่วไปก็ทำให้โครงการนี้จะมีผลสำเร็จได้

พระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อ พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร (ชายแดน)^(๑) ได้ไปปฏิบัติหน้าที่ นายตำรวจราชสำนักเวรถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็ได้กราบบังคมทูล รายงานสรุปผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๖ ที่ท่านได้ไปประสบมาด้วยตนเอง ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงทราบ คาดว่าคงจะตรงกับที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงเล่าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก่อนแล้ว

ต่อมา พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ได้แจ้งให้พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการ ลูกเสือชาวบ้าน ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ค่ายเสนีย์รณยุทธ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นการ ทราบล่วงหน้าของ พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล เพียง ๓ วันเท่านั้น

วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕ เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้าน ณ กองกำกับการ ตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ค่ายเสนีย์รณยุทธ จังหวัดอุดรธานี ทั้งสองพระองค์ได้ประทับ ณ อาคาร ห้องประชุมหลังเก่าที่ดัดแปลงมาจากอาคารจอดรถยนต์ ด้านข้างอาคารที่ทำการ กองกำกับการหลังเดิม (ปัจจุบัน คือห้องประชุม ดุรงค์วิบูลย์) โดย พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล ได้นั่งพับเพียบกับพื้น เพื่อกกราบบังคมทูล ถึงการดำเนินการฝึกอบรม และการดำเนินกิจการของลูกเสือชาวบ้านถวายตลอดเวลา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงค่ายเสนีย์รณยุทธ พ.ต.อ.สมควร ทริกุล กราบบังคมทูลรายงาน

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับช่อดอกไม้จาก พ.ญ.สุภา ทริกุล

^(๑) ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๓ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนถูกปรับให้เป็น ส่วนหนึ่งของกองบัญชาการตำรวจภูธร เรียกว่า กองบัญชาการตำรวจภูธร (ชายแดน) จนถึง ๒๕ เมษายน ๒๕๑๕ จึงกลับมาเป็น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พ.ต.อ.สมควร ทริกุล กรรมาบดีกรมการเกษตร
กิจกรรมของลูกเสือชาวบ้าน

ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับ ร.ต.อ.ชาญยุทธ ศรีเวียง
และคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยกิจการลูกเสือชาวบ้าน
ทรงมีพระราชกระแสให้ นายสมเกียรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร
พล.ต.ต.เจริญฤทธิ์ จรรย์โรมรัน และ พ.ต.อ.สมควร ทริกุล ช่วยกันขยายกิจการลูกเสือชาวบ้าน

ในการเสด็จพระราชดำเนินครั้งนั้นมีผู้ตามเสด็จ ประกอบด้วย นายพวง สุวรรณรัฐ ปลัดกระทรวงมหาดไทย นายเจริญ ปานทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี พลตำรวจโท จรรย์ส มังคลารัตน์ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รวมทั้งข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน พ่อค้า ประชาชนจำนวนมากตลอดทั้งคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้านจากจังหวัดหนองคาย เลย อุดรธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ สกลนคร นครพนม มหาสารคาม ร้อยเอ็ด รวมแล้วประมาณ ๕๐๐ คน ได้มาเฝ้ารับเสด็จ โดยให้ลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๔ ซึ่งฝึกที่บ้านห้วยสะอาด อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน ๓๖๗ คน เข้าแถวรับเสด็จ มีนายสมเกียรติ พรหมสาขา ณ สกลนคร ผู้อำนวยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ได้สั่งแถวลูกเสือชาวบ้านถวายความเคารพแล้วถวายรายงาน เสร็จแล้วกล่าวคำปฏิญาณตนว่า

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

- ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎหมายของลูกเสือ

ต่อจากนั้นลูกเสือชาวบ้านร้องเพลงสดุดีมหาราชา ๒ จบ ได้แสดงกิจกรรมถวายเพื่อให้ทอดพระเนตรประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑ การเคลื่อนย้ายคนเจ็บ คนป่วย ด้วยอุปกรณ์ธรรมชาติในพื้นที่ ๑๐ วิธี

กิจกรรมที่ ๒ ใช้เชือกผูกไม้ที่ตัดเป็นท่อนๆ ให้เป็นรูปเรือใบ หมูละ ๑ ลำ จำนวน ๘ ลำ แต่ละหมู่ใช้เงื่อนผูกแน่นให้ครบ ๘ เงื่อน กิจกรรมนี้ลูกเสือชาวบ้านสามารถประสานงานกันผูกได้รวดเร็ว เสร็จเรียบร้อย แน่นหนา

กิจกรรมที่ ๓ การคาดคะเนความสูง ความกว้าง ความยาว และคำนวณเวลา ๒ หมู่ต่อกิจกรรม ลูกเสือชาวบ้านสามารถแสดงได้ดี

กิจกรรมที่ ๔ การแสดงประกอบการใช้ประโยชน์จากผ้าขาวม้า โดยเฉพาะใช้ผ้าขาวม้าทำเปลนอนให้ลูกผู้ชมหัวเราะ และปรบมือ เพราะลูกเสือชาวบ้านตัวใหญ่แสดงเป็นลูกกลนอนไม่ได้

กิจกรรมที่ ๕ การแสดงเงื่อนผูกแน่นกับไม้ที่ตัดเป็นท่อน ๖ ท่อน สมมุติเป็นม้าโรมัน มีการแข่งผูกเงื่อนผู้ใดผูกเสร็จก่อนแล้วใช้แข่งม้าโรมัน ผู้ขี่ม้าหมูละ ๑๐ คน ผู้ขับหรือผู้ลากครั้งละ ๒ คน ต้องเปลี่ยนกันลากไปกลับ ๒๐ เที้ยว นำมาเทียวละคน คนขี่ลงแล้วลากรถเปล่าไปรับคนใหม่มาจนหมด ๑๐ คน กิจกรรมนี้ คนดูตื่นเต้นมาก มีการส่งเสียงเชียร์ตลอดเวลา ทั้งสองพระองค์ทรงพอพระราชหฤทัยมาก

จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับลูกเสือชาวบ้าน และคณะวิทยากรอย่างใกล้ชิด นำความปลาบปลื้มยินดีมาสู่คณะวิทยากร และลูกเสือชาวบ้านเป็นอย่างยิ่ง จากนั้นล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จขึ้นยังห้องประชุมบนอาคารที่ทำการ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ พันตำรวจเอก สมควร ทริกุล ได้กราบบังคมทูลรายงานบรรยายสรุปถึงสถานการณ์ในพื้นที่ และเหตุผลที่ต้องฝึกลูกเสือชาวบ้าน ตลอดทั้งผลการฝึกอบรมที่ผ่านมาเพื่อทรงทราบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยมาก และทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์

ทรงมีพระราชปฏิสันถาร กับลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๔

บ้านห้วยสะอาด และลูกเสือสำรอง
โรงเรียน ตชด.สังวาลย์วิท ๑

ทรงมีพระราชปฏิสันถาร

กับนายทินกร ประสงค์สุข วิทยากรลูกเสือชาวบ้าน

นายพลเกียรติ วัชรประทีป ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
กราบบังคมทูลรายงานเรื่องกิจการลูกเสือชาวบ้าน

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
กับ น.ส.ปราณี พลภักดี และคณะวิทยากรหญิง

คณะลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ ๔ และวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน รับเสด็จ

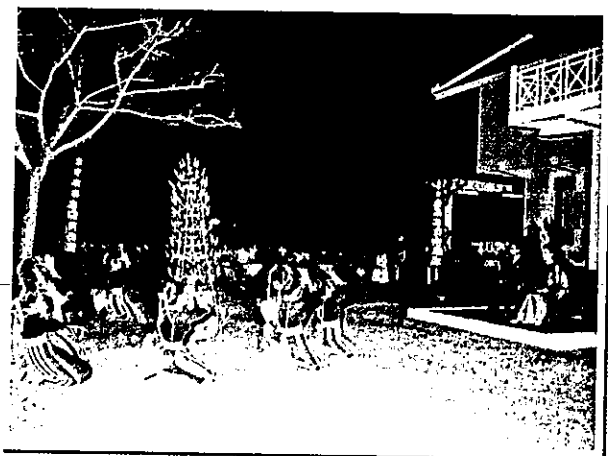

คณะวิทยากรและแม่บ้านตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔
ร่วมรับเสด็จ และร้องเพลงสดุดีมหาราชา ร่วมกับลูกเสือชาวบ้าน

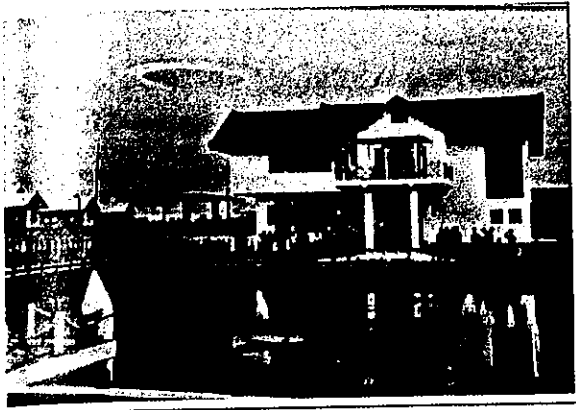
จนกระทั่งเวลา ๑๘.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปที่พระตำหนักหนองประจักษ์

เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ทอดพระเนตรการแสดงของคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ณ พระตำหนัก จนถึงเวลาประมาณ ๒๒.๓๐ น. จึงเสด็จพระราชดำเนินขึ้นที่ประทับแรม

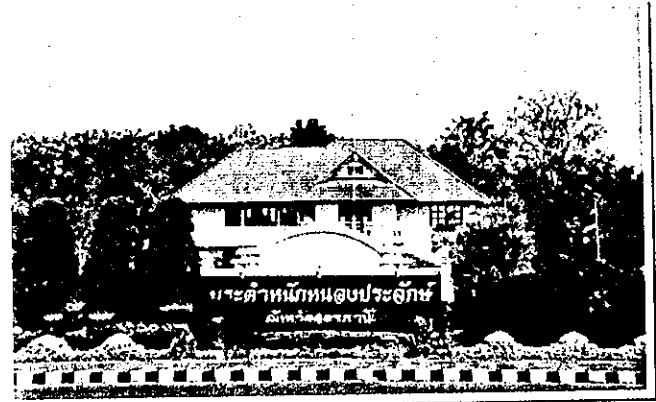

คณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้แสดงการรำเชิง ถวายทอดพระเนตร เมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕ ณ พระตำหนักหนองประจักษ์ อ.เมือง จ.อุดรธานี

ตั้ง
ดู
ไฟ
ที่
เบ็
ก
พ
๒
มี
ท
แ
ถ
ค
ที่
วิ
ไ
นี้
บ

พระตำหนักหนองประจักษ์ในอดีต

พระตำหนักหนองประจักษ์ในปัจจุบัน

นายวิรัตน์ นรินทร์ (อายุ ๗๗ ปี) อดีตหัวหน้าศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ๙ ผู้ร่วมก่อตั้งลูกเสือชาวบ้าน ตั้งแต่ต้น (สัมภาษณ์ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓) เล่าว่า “วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕ เป็นเหตุการณ์สำคัญ ที่ทำให้กิจการลูกเสือชาวบ้านได้เจริญก้าวหน้า มาจนถึงทุกวันนี้ ก่อนถึงวันรับเสด็จฯ ลูกเสือชาวบ้าน จากบ้านห้วยสะอาด อำเภอโพธิ์ชัย มาเตรียมการฝึกซ้อม เพื่อแสดงกิจกรรมทอดพระเนตร นอกจากนี้ ยังมีคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่กำลังฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือวูดแบดจ์ ลูกเสือสำรองนักเรียน และวิทยากรที่อบรมไปแล้วมารอรับเสด็จฯ เป็นจำนวนมากผู้ควบคุมการแสดงในครั้งนี้ คือ นายทินกร ประสงค์สุข ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ๙ ทำให้การแสดงกิจกรรมเป็นไปได้อย่างพร้อมเพรียง”

นางจิรวรรณ วงศ์ราช (อายุ ๖๙ ปี) วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่ได้มีโอกาสเฝ้ารับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ณ ค่ายเสนีร์ณยุทธ (สัมภาษณ์ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓) เล่าว่า “ดิฉันไปฝึกลูกเสือชาวบ้านที่บ้านไชยวาน อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี เป็นวันที่ ๓ ของการฝึกอบรมได้นำลูกเสือชาวบ้านประมาณ ๔๐ คนมาร่วมรับเสด็จฯ ลูกเสือชาวบ้านได้แสดงกิจกรรมต่างๆ ถวายหน้าพระที่นั่ง คือการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยอุปกรณ์ธรรมชาติ การแสดงผูกเงื่อน และประโยชน์ของเงื่อน การแสดงการใช้ประโยชน์จากผ้าขาวม้า เกมเสาธงลอย การแข่งม้าโรมัน สีพระพักตร์ของทั้งสองพระองค์แสดงออกถึงทรงพอพระราชหฤทัย ทรงปรบพระหัตถ์ตลอดเวลา ดิฉันปลื้มปีติมาก ที่ได้เห็นทั้งสองพระองค์ทรงมีความสุข”

กองบรรณาธิการได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์ความรู้สึกของลูกเสือชาวบ้าน บ้านห้วยสะอาด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย เป็นรุ่นที่ ๑ ของจังหวัดหนองคาย และเป็นรุ่นที่ ๔ ของประเทศไทย ซึ่งเป็นตัวแทนลูกเสือชาวบ้านที่ได้เฝ้ารับเสด็จฯ และร่วมการแสดงกิจกรรม ถวายหน้าพระที่นั่ง ในวันนั้น เริ่มต้นด้วยดาบตำรวจ วิเชียร ผิวคำ วิทยากรลูกเสือชาวบ้านที่มีประสบการณ์มากมาย ได้สร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเอง รื้อฟื้นความทรงจำในอดีต โดยการทบทวนร้องเพลงที่ใช้ในการอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้านบางคนยังจำเนื้อเพลงได้ดี อาทิ เพลงวันนี้ยินดี เพลงลูกเสือจับมือ เพลงพรวนดิน เป็นต้น ได้ร่วมร้องเพลงกันอย่างสนุกสนาน ลูกเสือบางคนลิ้มเนื้อเพลงไปบ้าง เนื่องจากเหตุการณ์ ผ่านไปนานถึง ๓๙ ปีแล้ว ตัวแทนลูกเสือชาวบ้านได้เล่าถึงความรู้สึกดังนี้

นายปรีชา นนทมาตย์ (อายุ ๔๙ ปี) เล่าว่า “ตอนนั้นผมเป็นลูกเสือสำรองของโรงเรียน ดชด.สังวาลย์วิท ๑ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ได้มีโอกาสไปรับเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ค่ายเสนีย์รณยุทธ พร้อมกับผู้ใหญ่ที่เป็นลูกเสือชาวบ้านรู้สึกดีใจมาก และหลังจากนั้น ผมได้เป็นตัวแทนนักเรียนไปเข้าเฝ้าฯ ที่สวนจิตรลดา กรุงเทพฯ ได้ไปเที่ยวชมบริษัทนมตรามะลิ สนามบินดอนเมือง ดูเครื่องบินเอฟ ๑๔ ความเป็นเด็กบ้านนอก รู้สึกตื่นตาตื่นใจมาก ถือเป็นบุญที่มีโอกาสได้เฝ้าฯรับเสด็จ และได้ไปเที่ยวด้วย”

นายสมจิตร ใจวะ (อายุ ๖๙ ปี) เล่าว่า “ได้ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดกาฬสินธุ์ มาอยู่ที่จังหวัดหนองคาย เมื่อปี ๒๕๑๐ เป็นปีที่น้ำท่วมเมืองหนองคาย มาอยู่ที่บ้านห้วยสะอาดได้ไม่นานก็คุ้นเคยกับชาวบ้านในพื้นที่ ต่อมาตำรวจตระเวนชายแดนที่มาดูแลพื้นที่ก็มีนโยบายให้ฝึกอบรบลูกเสือชาวบ้านปี ๒๕๑๔ ก็ได้เข้าร่วมโครงการหลังจากฝึกเสร็จได้ไม่นานจังหวัดอุดรธานีก็ได้รับเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๔ ณ ค่ายเสนีย์รณยุทธ ขณะนั้นครูสมเกียรติ บัตรมาต เป็นครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้นำคณะลูกเสือชาวบ้านห้วยสะอาดไปเข้าค่ายพักแรมเพื่อชักซ้อมกิจกรรม ๔ วัน ๓ คืน ที่ค่ายลูกเสือ จังหวัดหนองคาย ในการชักซ้อมการแสดง ในวันงานก็จะมีกิจกรรมของลูกเสือชาวบ้านตามที่ได้ฝึกอบรบไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันเคลื่อนย้ายผู้ป่วย แข่งม้าโรมัน การรำลาวกระทงไม้”

นางเป็ล แสงสุพงษ์ (อายุ ๕๒ ปี) เล่าว่า “เป็นคนกาฬสินธุ์ แล้วย้ายมาอยู่บ้านห้วยสะอาด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นนักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียน ดชด.สังวาลย์วิท ๑ และได้ไปรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ค่ายเสนีย์รณยุทธ พระองค์รับสั่งแล้วว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมโรงเรียนห้วยสะอาด (โรงเรียน ดชด.สังวาลย์วิท ๑) และทอดพระเนตรการฟ้อนรำถวาย แล้วตรัสถามว่า อยู่ที่ไหนหรือดิฉันก็ตอบไปว่าเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยสะอาด ในตอนนั้นจริงๆ แล้วยังมีลูกเสือชาวบ้านหญิงอีกท่านหนึ่งที่ท่านตรัสถามแต่ดิฉันจำชื่อไม่ได้ และก็ไม่ได้มาในวันนี้ พวกเราต่างก็ตัวเล็กเหมือนกันจึงได้อยู่แถวหน้า ในวันนั้นก็มีการชมหลายอย่าง เช่น รำลาวกระทงไม้”

นายพิมพ์ พลสงคราม (อายุ ๕๔ ปี) เล่าว่า “คนที่มาฝึกอบรบลูกเสือชาวบ้านแตกต่างกันทั้งอายุ ทั้งหมดบ้านพอเวลามาฝึกลูกเสือชาวบ้านด้วยกัน ก็ไม่ได้แบ่งแยกถือว่าเป็นพี่เป็นน้องด้วยกัน เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ค่ายเสนีย์รณยุทธ พระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินจากพลับพลา และมีพระราชปฏิสันถารกับลูกเสือชาวบ้าน และพลสไนกร หลังจากนั้นได้ทอดพระเนตรการแสดงรำลาวกระทงไม้ การตีพิณ เป่าแคน เหมือนกิจกรรมรอบกองไฟ ซึ่งปัจจุบันนี้บุคลากรที่ได้เคยแสดงก็ได้เสียชีวิตไปแล้วหลายท่าน ความรู้สึกของกระผมที่มีโอกาสเฝ้าฯรับเสด็จในครั้งนั้น เนื่องจากสมัยนั้นไม่มีโทรทัศน์ มีแต่วิทยุก็เคยได้ยินพระสุรเสียง เมื่อมีโอกาสเฝ้าฯรับเสด็จจึงรู้สึกตื่นเต้นมาก”

นายทองม้วน ภูวอง (อายุ ๕๗ ปี) ปัจจุบันเป็นประธานกรรมการ การศึกษาโรงเรียน ดชด.สังวาลย์วิท ๑ เล่าว่า “ตนเป็นนักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียน ดชด.สังวาลย์วิท ๑ เข้าฝึกลูกเสือชาวบ้านรุ่นที่ ๔ มีวิทยากรที่เลี้ยงเป็น ดชด. ชื่อครูพิทักษ์ ชุตขุนทด ช่วงนั้นตนอายุน้อยกว่าทุกคนในหมู่เดียวกันรู้สึกประทับใจมากเวลาทำกิจกรรมแข่งขันกับหมู่สีอื่นๆ หมู่ของตนจะได้เป็นที่ ๑ เสมอ”

รากุไท
พระบ
บรม
และค
วันที่ ๓
หลบภ
พวกผู้
ชาวบ
ชาวบ
อาชีพ
เป็นช
แอร์อ
ตั้งอยู่
ชื่อ น
และไ
ธนา
สมเด็จพระ
ค่าย
มหา
ส่วน
ซ่อม
พระ
เรียน
พัก
ชาว
มีอา
ได้ห
เงื่อ

นายสมพอ พงษ์ไพเราะ (อายุ ๖๔ ปี) เล่าว่า “ได้กล่าวถึงตัวเองว่าเป็นผู้ติงตองให้ลูกเสือชาวบ้านหญิง รำภูไทในการแสดงของลูกเสือชาวบ้านต่อหน้าพระพักตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ซึ่งผู้แสดงในตอนนั้นมีประมาณ ๔๐ คนเศษ นอกจากนี้ก็ได้เฝ้ารับเสด็จ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมหาราชชนนี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และครั้งสุดท้ายได้เฝ้ารับเสด็จ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ ท่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ สมัยอดีตผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์มีจำนวนมาก พวกผู้ชายก็เข้าไปร่วมขบวนการบ้าง หลบภัยบ้าง ก็จะมีแต่เด็กผู้หญิงคนเดมาคนแก่อยู่นอกบ้าน เมื่อเริ่มฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง แม้แต่ พวกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เองก็เริ่มทยอยเข้ามาฝึกอบรมด้วย การเชิญชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วมฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านกับตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ก็จะมีผู้ใหญ่บ้านกำนันเป็นตัวกลางในการนำชาวบ้านเข้ามาฝึก อาชีพของ ชาวบ้านโดยส่วนมากจะมีอาชีพเดียวคือ การทำนา ปัจจุบันมีผู้นำเอาพันธุ์ยางพารามาปลูกกันอย่างกว้างขวาง จนเกิด อาชีพใหม่ ปัจจุบันประมาณดี ๒ ชาวบ้านจะออกไปกรีดยาง จะมีช่วงพักก็คือ เดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม เป็นช่วงปิดหน้ายาง ซึ่งหากจะมีการทบทวนลูกเสือชาวบ้านก็น่าจะอยู่ในช่วงนี้”

พันตำรวจโท สาย โคตรมงคล (อายุ ๓๔ ปี) เล่าว่า “ในวันนั้นนอกจากลูกเสือชาวบ้านแล้วยังมีลูกเสือ แอร์อเมริกา มาเฝ้ารับเสด็จฯ ด้วยส่วนหนึ่ง ความเป็นมาคือ ขณะนั้น มีบริษัทแอร์อเมริกา ร่วมกับฐานทัพอเมริกา มา ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี มีพนักงานส่วนหนึ่งเป็นชาวต่างประเทศ หนึ่งในจำนวนนั้นมีพนักงานจากประเทศฟิลิปปินส์ ชื่อ นายมานี เป็นลูกเสืออาชีพ ได้นำลูกๆ ของพนักงานในบริษัท มาฝึกลูกเสือตั้งเป็นกองลูกเสือหลายกองด้วยกัน และได้ไปร่วมกิจกรรมวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติที่กรุงเทพฯ ทุกปี”

นางปราณี (พลภักดี) ไชยรังษฤษฎ์ (อายุ ๖๙ ปี) วิทยากรลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกๆ (สัมภาษณ์: ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓) เล่าว่า “วันนั้นคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้เฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วยจิตใจที่จดจ่อ เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกา ทั้งสองพระองค์เสด็จฯ ถึง ค่ายเสนาียรมยุท จังหวัดอุดรธานี หลังจากคณะลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ แสดงความเคารพ ร้องเพลงสดุดี มหาราชฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชดำเนินไปที่ลูกเสือชาวบ้านชาย ทรงทักทาย ได้ถามต่างๆ ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปที่ลูกเสือชาวบ้านหญิง ตรัสถามว่า ซ้อมกันนานไหม เหนื่อยไหม ทำงานอะไร สร้างความปีติแก่คณะวิทยากรและลูกเสือชาวบ้านเป็นอย่างยิ่ง ทั้งสอง พระองค์จะสนพระทัยเรื่องการผูกเงื่อนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเงื่อนเป็นศิลปะมาแต่โบราณ ลูกเสือทุกประเภทต้อง เรียนเพื่อปฏิบัติในการใช้ชีวิตในป่า เช่น การพยาบาล การก่อสร้าง ปีนป่าที่สูงหรือภูเขาเพื่อสำรวจ เดินทางไกล พักแรม ฯลฯ เหล่านี้ต้องใช้เงื่อนทั้งสิ้น ทั้งนี้ผลพลอยได้ที่แอบแฝงอยู่ในกิจกรรมผูกเงื่อนก็คือ เป็นการฝึกให้ ชาวบ้านเป็นคนช่างสังเกต พิจารณา สร้างมโนภาพ และจินตนาการ หัดให้รู้จักใช้มือประสานกับสมองฝึกให้มีสมาธิ มีอารมณ์สงบ ไม่ฟุ้งซ่าน ฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญชำนาญในการใช้มือ การทำงานฝีมือ เป็นต้น เมื่อถามว่ายังจำ ได้หรือไม่ว่า การผูกเงื่อนต่างๆ มีเงื่อนอะไรบ้าง อาจารย์ปราณี ตอบเท่าที่จำได้ มีเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนผูกขลุ่ย เงื่อนประมง และเงื่อนผูกกร่นเมื่อลูกเสือชาวบ้านผ่านฐานการเรียน

เรื่องเงื่อนแล้วจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง จากนั้นจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับที่ประทับแรม ณ พระตำหนัก
หนองประจักษ์ ตอนค่ำทางจังหวัดอุดรธานีได้จัดงานเลี้ยงถวายพระกระยาหารค่ำที่จวนผู้ว่าราชการจังหวัด (ปัจจุบัน
คือ พระตำหนักหนองประจักษ์) มีการแสดงของคณะวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ดิฉันได้รำเช็งถวาย โดยมีอาจารย์
พะนอ กำเนิดกาญจน์ ศึกษาพิเศษที่เขตการศึกษา ๙ เป็นผู้ฝึกหัด เมื่อเลิกงานแล้ว คณะรำเช็งไปเฝ้าส่งเสด็จฯ
ทั้งสองพระองค์พระราชดำเนินถึงกลุ่มรำเช็ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหยุด และตรัสถามกับสมเด็จพระ
พระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถว่า เมื่อเย็นนี้ยังแต่งชุดลูกเสืออยู่เลยนี้มาแต่งชุดเช็งแล้ว ดิฉันดีใจมากๆ หันไป
บอกเพื่อนๆ ว่าพระองค์ท่านทรงจำเราได้ พุดซ้าๆ ทลายหน รุ่งขึ้นวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๕ ดิฉันและคณะวิทยากร
ลูกเสือชาวบ้าน ไปเฝ้าฯ รอสั่งเสด็จที่สนามบินอุดรธานี สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ พระราชดำเนิน
ทรงทักทายประชาชนที่เฝ้าฯ ส่งเสด็จทรงหยุด และรับสั่งกับดิฉันว่า เมื่อคืนนี้เช็งสวยงามมาก ดิฉันปลาบปลื้มปิติมาก
ที่พระองค์ทรงจำดิฉันได้”

ต่อมาประมาณ ๑ สัปดาห์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้รับสั่งให้ พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน
และพันตำรวจเอก สมควร ทริกุล เข้าเฝ้าฯ ที่พระตำหนักสวนจิตรลดา ทรงซักถามปัญหาต่างๆ และพระราชทาน
เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นทุนทรัพย์เพื่อขยายกิจการลูกเสือชาวบ้าน และพระราชทานพระปฐมบรมราโชวาท
๔ ประการ ดังนี้

๑. อย่าให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นเครื่องมือทางการเมือง
๒. อย่าใช้งบประมาณแผ่นดินในการฝึกอบรม
๓. อย่าแสดงพลัง เช่น การเดินสวนสนาม
๔. อย่าโฆษณากิจการด้วยความจงใจ

ลูกเสือชาวบ้านมีจิตใจรับใช้ชาติ เป็นนิมิตที่ดีว่าเราจะสามารถรักษาความดีไว้ในประเทศ ถ้ารักษาความดีในประเทศได้แล้ว ก็จะช่วยรักษาแผ่นดินไว้ได้ ทุกคนจะมีแผ่นดิน มีที่อยู่แม้จะแฉะเล็กน้อยก็ไม่ใช่ไร มีแผ่นดินที่ยืนอยู่ไม่ต้องไปจมน้ำที่ใด ไม่ต้องไปเป็นทาสของใคร เรามีแผ่นดินของเรา ประวัติของประเทศก็เช่นเดียวกัน ทุกอย่างมีทั้งขึ้นทั้งลง มีระยะเวลาที่รู้สึกว่ามีอันตราย มีความเดือดร้อนมีทุกข์เข็ญ แต่ถ้าเราถือว่ามีสิ่งเดียวคือแผ่นดินก็จะรักษาไว้ได้ วิธีการรักษาก็คือ ความสามัคคี... สิ่งสำคัญที่ต้องทบทวนคือ ความเป็นไทย จะเป็นหนึ่งเป็นเดียวอยู่ไม่ได้ ต้องอยู่รวมสามัคคีทั้งชาติจึงจะอยู่ได้ ถ้าไม่ยอมอยู่จะไปก็ได้ แต่ก็อย่ามากวนชาติ ฉะนั้นก็ทุกคนทุกฝ่าย มีหน้าที่จะรวมสามัคคีรักษาแผ่นดิน รักษาความดีตามหน้าที่ของตน และความสามารถของตน

พระบรมราโชบาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

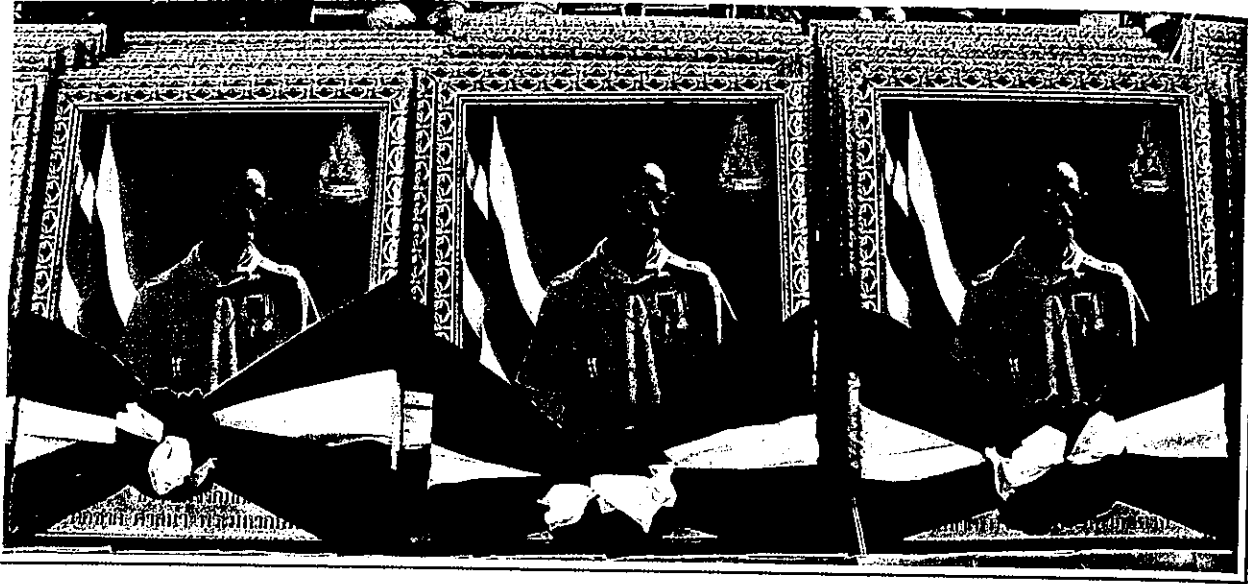

พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ได้รวบรวมพระบรมราโชบายเกี่ยวกับลูกเสือชาวบ้านที่ได้พระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ ต่อหน้าลูกเสือชาวบ้าน คณะข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน มูลนิธิต่างๆ ที่นำเงินขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อกิจการลูกเสือชาวบ้าน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และที่อื่นๆ รวมได้เป็นหลักใหญ่ๆ รวมถึง ๑๒ ประการและได้นำขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงทอดพระเนตร แล้วได้พิมพ์พระราชทานแจกจ่ายไปโดยทั่วถึง

พระบรมราโชบาย ๑๒ ประการ มีดังนี้

๑. ห้ามมิให้นำกิจการลูกเสือชาวบ้านไปเกี่ยวข้องกับการเมือง
๒. ห้ามมิให้มีการแสดงในทางแสนยานุภาพในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
๓. ห้ามมิให้นำระบบราชการไปใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
๔. ลูกเสือชาวบ้านไม่มีเครื่องแบบ แต่มีเครื่องหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น คือ ผ้าผูกคอ ห่วงรัดผ้าผูกคอ และหน้าเสื่อ ให้หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องแบบและเครื่องหมายอื่นๆ ทุกชนิด
๕. ทรงปรารถนาให้กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน
๖. ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาท้องถิ่น
๗. ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการสร้างระเบียบวินัย และประหยัด
๘. ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายในการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน หรือการแสดงรอบกองไฟอย่างฟุ่มเฟือย และห้ามเสพเครื่องดองของเมาทุกชนิด ในระหว่างการฝึกอบรม
๙. ให้ยึดมั่นและเผยแพร่ระบบหมู่ของลูกเสือชาวบ้านเข้าสู่ประชาชน เพื่อสร้างสรรค ความสามัคคี ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
๑๐. ห้ามใช้งบประมาณทางการเมืองมาใช้ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน
๑๑. ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการใช้ของไทย และบริโภคอาหารที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย
๑๒. ให้ลูกเสือชาวบ้านเป็นผู้นำในการฟื้นฟูและรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีของแต่ละท้องถิ่นของตนเอาไว้

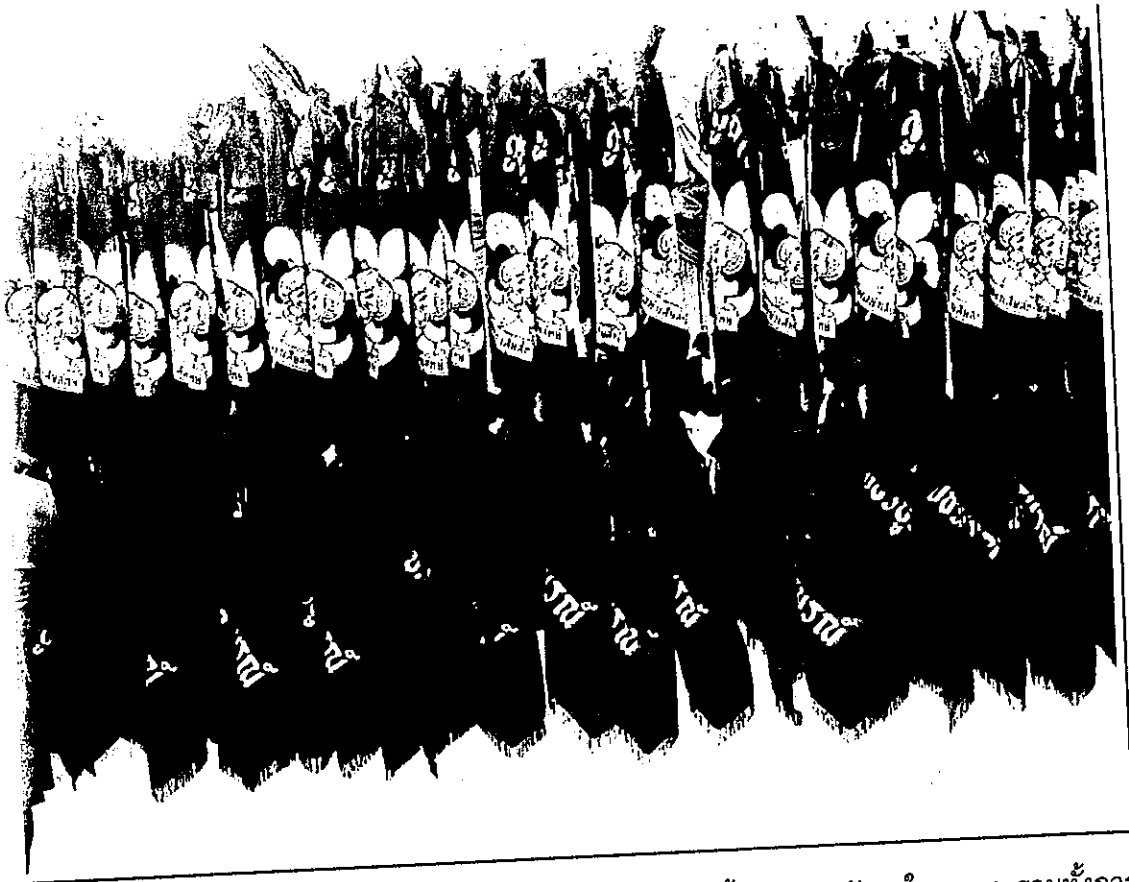
สิ่งของพระราชทานลูกเสือชาวบ้าน

พลตำรวจตรี มนัส ชันธทัตบำรุง อดีตหัวหน้ากองอำนวยการ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ (๒๕๕๔) ได้บันทึกไว้ว่า “กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการลูกเสืออีกแบบหนึ่ง นอกจากผ้าผูกคอ ท่วงรัดผ้าผูกคอ และหน้าเสือ ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นลูกเสือแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังได้พระราชทานวุฒิบัตรบัตรประจำตัว ของพลาสติกสำหรับบัตรประจำตัว พระบรมฉายาลักษณ์ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบลูกเสือขนาดโปสการ์ด ให้แก่ลูกเสือชาวบ้านแต่ละคน และพระบรมฉายาลักษณ์ฉลองพระองค์เครื่องแบบลูกเสือขนาดใหญ่พร้อมธงชาติ ไว้เคารพบูชาคู่กับธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งได้รับพระราชทานโดยตรงจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หรือพระบรมวงศานุวงศ์

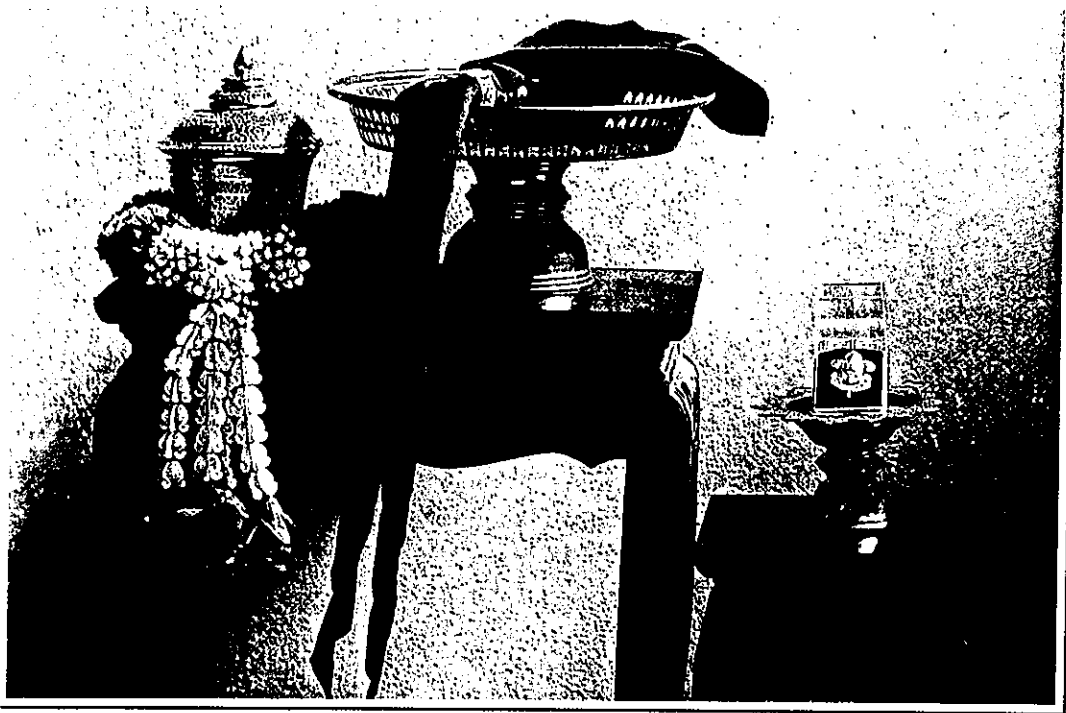
ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้แทนพระองค์ตามโอกาสอันควร โดยเหตุที่กิจการนี้อยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เป็นที่น่าปลาบปลื้มยินดีเป็นอย่างยิ่งว่ามีพลนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้รับสนองพระราชดำริทูลเกล้าฯ ถวายเงิน ผ้าผูกคอ ท่วงรัดผ้าผูกคอ และหน้าเสือ อยู่เสมอมา ในระยะเริ่มต้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระมหากุณาธิคุณ ให้บรรดาพ่อค้า ประชาชน และผู้มีจิตศรัทธาในกิจการนี้ ซึ่งอาจารย์เพทาย อมาตยกุล นายกสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ได้เชิญชวนรวบรวม ได้เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายผ้าผูกคอ ท่วงรัดผ้าผูกคอ และหน้าเสือ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐานแล้วพระราชทานให้ตำรวจตระเวนชายแดนนำไปมอบให้ลูกเสือชาวบ้านแต่ละรุ่นในพิธีปิดการฝึกอบรม ในขณะเดียวกันบรรดาลูกเสือชาวบ้านกรุงเทพฯ และผู้ศรัทธาในกิจการลูกเสือชาวบ้านก็ได้รับพระราชทานพระมหากุณาธิคุณให้เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายเงินเพื่อสร้างสิ่งของพระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้าน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐานด้วยเช่นกัน ในจำนวนเงินตามฐานะและความศรัทธารายละ ๕,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

ความ
เห็น
ลูกเ
เริ่ม
ประ
ผ้าผ
เพื่อ
ด้วย
ไปม
ซึ่งต
ได้ร
พระ
ก่อ
ทรง
กว่า

ตำรวจตระเวนชายแดนมุ่งมั่นที่จะบรรเทา หรือแก้ไขปัญหาค้นหาทางสังคมในชนบท รวมทั้งการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ และราชบัลลังก์ ตำรวจตระเวนชายแดนต่างรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับความเห็นใจ และการสนับสนุนช่วยเหลือจากส่วนราชการและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไปอย่างดียิ่งเสมอมา กิจการลูกเสือชาวบ้านนั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องได้รับชุดผ้าผูกคอพระราชทาน จึงเป็นลูกเสือชาวบ้านที่สมบูรณ์ เมื่อเริ่มงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ตำรวจตระเวนชายแดนต้องช่วยเหลือตนเอง ข้าพเจ้าได้รับทราบจาก พลตำรวจตรี ประวัติ ปัจฉิมสวัสดิ์ อดีตรองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนว่า เพื่อเป็นการรับสนองพระราชประสงค์เกี่ยวกับผ้าผูกคอพระราชทาน ได้มีญาติสนิทมิตรสหายที่มีความศรัทธาเลื่อมใสในกิจการลูกเสือชาวบ้านร่วมจิตร่วมใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จัดตั้งมูลนิธิแม่บ้านอาสา โดยมีคุณหญิง ชัยนี จาคีวานิช เป็นประธานจัดทำผ้าผูกคอพร้อมด้วย ห่วงรัดผ้าผูกคอ และหน้าเสือ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย และตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้รับพระราชทานอัญเชิญไปมอบลูกเสือชาวบ้านต่อไป สิ่งของอันเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกความเป็นลูกเสือชาวบ้านนี้เป็นสิ่งของพระราชทาน ซึ่งตามคติคนไทยเราเชื่อว่า สิ่งใดที่ได้รับพระราชทานมาแล้ว สิ่งนั้นย่อมนำสิริมงคลมาให้ผู้รับพระราชทาน

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ คณะกรรมการมูลนิธิแม่บ้านอาสา และตำรวจตระเวนชายแดนได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณให้เข้าเฝ้าฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ในวโรกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสขอพบใจคณะกรรมการมูลนิธิแม่บ้านอาสาที่เอาใจใส่ และสนับสนุนโครงการนี้ ก่อให้เกิดผลดีแก่ท้องถิ่นต่างๆ มีความสงบสุข เกิดความมั่นคงปลอดภัยแก่บ้านเมืองโดยส่วนรวมได้ในที่สุด หลังจากทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ กิจการนี้ได้เจริญเติบโตขยายตัวอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

ลูกเสือชาวบ้านแต่ละรุ่นจะได้รับพระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์ฉลองพระองค์เครื่องแบบลูกเสือขนาดใหญ่พร้อมธงชาติ และธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ๑ ชุด รวมเป็นสิ่งของพระราชทาน ๑๐ อย่าง ทุกครั้งมีการจัดพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านแต่ละจังหวัด หรือบางครั้งหลายจังหวัดรวมกันในแต่ละภาค จะมีคหบดี ประชาชน และลูกเสือชาวบ้านร่วมกันทูลเกล้าฯ ถวายเงินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อจัดทำสิ่งของพระราชทานลูกเสือชาวบ้านดังกล่าวมาแล้ว ได้พระราชทานเงินบริจาคนี้ให้แก่ ตำรวจตระเวนชายแดน รัไปดำเนินการสนองพระราชดำริต่อไป การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านที่เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งฝึก ๙ รุ่น ลูกเสือชาวบ้าน ๒,๒๓๔ คน พ.ศ. ๒๕๑๕ ฝึก ๑๑๓ รุ่น ลูกเสือชาวบ้าน ๒๔,๕๑๖ คน พ.ศ. ๒๕๑๖ ฝึก ๔๑๓ รุ่น ลูกเสือชาวบ้าน ๙๔,๓๗๕ คน แต่ปรากฏเป็นที่น่าสังเกตว่า หลังจากที่ได้รับกิจการนี้ไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระราชทานเงินให้ตำรวจตระเวนชายแดนไว้ใช้จ่าย มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมเป็นลูกเสือชาวบ้านเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และทำสถิติสูงสุดใน ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ฝึก ๒,๔๙๗ รุ่น เป็นจำนวนลูกเสือชาวบ้าน ๑,๐๓๒,๗๐๓ คน ภายในปีเดียวเป็นการเจริญเติบโตของลูกเสือชาวบ้านที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องปรากฏว่า นับแต่เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เกือบ ๔๐ ปี มีลูกเสือชาวบ้าน ๗,๒๖๒,๐๐๑ คน เป็นชาย ๓,๖๖๕,๐๔๑ และหญิง ๓,๕๙๖,๙๖๐ คน กระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ลูกเสือชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านรวมกันเป็นมวลชนขนาดใหญ่ของประเทศ โดยลูกเสือชาวบ้านแต่ละคนต่างยึดมั่นในคำปฏิญาณ ซึ่งเป็นคำสัตย์สัญญาของลูกเสือชาวบ้านแต่ละคนว่า จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ และจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ สิ่งที่น่าสังเกตตามมาก็คือ ลูกเสือชาวบ้านมีการบำเพ็ญประโยชน์อยู่เป็นประจำ ด้วยการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ช่วยเหลือลูกเสือชาวบ้านด้วยกัน และประชาชนทั่วไป การบริจาคเงิน การบริจาคโลหิต การพัฒนาท้องถิ่น การบริการชุมชน การทำบุญตามเทศกาลสำคัญของศาสนา การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การรักษาพยาบาล การศึกษา ฯลฯ ซึ่งมีกิจกรรมปลีกย่อยในแต่ละงานเป็นจำนวนมากมาย”

ผ้าผูกคอพระราชทาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน
แก่ พล.ต.ต.ประวัติน ปัจฉิมสวัสดิ์
ผู้บังคับการสนับสนุนตำรวจตระเวนชายแดน
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖
เพื่ออัญเชิญไปมอบให้กับลูกเสือชาวบ้าน
ที่สำเร็จการฝึกอบรมทั่วประเทศ

พลตำรวจโท เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน (๒๕๓๗) บันทึกไว้ว่า “ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ลูกเสือชาวบ้าน และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือชาวบ้านที่ได้ปรากฏแก่ท่านทั้งหลายไม่ทราบความเป็นมา อาจจะกล่าวกันได้ว่า พลตำรวจโท สมควร ทริกุล ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มลูกเสือชาวบ้านเป็นข้าราชการตำรวจ ก็นำเอาสีของกรมตำรวจมาใช้ ซึ่งถ้ามีความหมายเพียงเท่านั้น ผ้าผูกคอพระราชทานนี้ดูเหมือนจะไร้ความหมายเสียโดยสิ้นเชิง เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้าน ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ค่ายเสนีร์ณยุทธ จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และได้พระราชทานเงินทุนจำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และได้รับสั่งในเรื่องลูกเสือชาวบ้านว่า ลูกเสือชาวบ้านนั้นคือ ชาวบ้าน และประชาชนนี้เอง เพราะฉะนั้นลูกเสือชาวบ้านจึงไม่ควรสวมเครื่องแบบเพื่อให้ผิดแปลกไปจากประชาชนทั่วไป ควรจะมีเพียงเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ของประชาชนผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการลูกเสือ เพื่อให้เป็นประชาชนที่ดี มีประโยชน์ต่อตัวเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม และต่อชาติบ้านเมืองเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ลูกเสือชาวบ้านจึงมีเครื่องหมายซึ่งประกอบด้วย ผ้าผูกคอ ท่วงรัดผ้าผูกคอ และตราหน้าเสือเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงได้โปรดเกล้าฯ มีพระราชกระแสว่า พระองค์ท่านจะพระราชทานสัญลักษณ์ทั้ง ๓ อย่างนี้แก่ลูกเสือชาวบ้านที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้านแล้วทุกคน”

คณะผู้ดำเนินการฝึกรบมจึงได้ประชุมพิจารณาสิ และเครื่องหมายที่จะประกอบเป็นผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน จึงเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ พระผู้ทรงพระราชทานกำเนิดกิจการลูกเสือไทยขึ้น ได้ทรงสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามาริบัติอันมีศักดิ์ขึ้นเมื่อประเทศไทยได้ประกาศสงครามและเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๑ เพื่อพระราชทานแก่บรรดาทหารที่ได้ไปราชการสงครามโลกในครั้งนั้น ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่จนได้ผลเป็นที่ดีเด่น เป็นตัวอย่างแก่ทหาร ตำรวจ และประชาชนทั่วไป และผู้ที่จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะต้องรับจากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น และเมื่อได้รับพระราชทานไปแล้ว จะต้องไปกระทำพิธีตักน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ต่อพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อพระพักตร์พระมหามณเฑียรตักน้ำพระ (พระแก้วมรกต) ต่อพระพักตร์สมเด็จพระสังฆราช และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายแล้ว จะต้องกล่าวถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วย คำว่า “ข้าฯ จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต” การตักน้ำพระพิพัฒน์สัตยานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระราชครูวามเทพมุนี หัวหน้าพราหมณ์ประจำสำนักพระราชวัง เป็นผู้กระทำพิธีอานโองการแช่งน้ำ และนำพระราชแสงศีลตราวุธที่สำคัญในประวัติศาสตร์ และพระแสงที่เป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์ เช่น พระแสงดาบคาบค่าย พระแสงของ้าว ที่องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชใช้ในการทัพที่สำคัญมาใช้กวมน้ำพระพิพัฒน์สัตยาในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และกล่าวกันว่าผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ และได้ตักน้ำพระพิพัฒน์สัตยานี้แล้ว ถ้าไม่ปฏิบัติตนและหน้าที่ให้เป็นตามที่ตนลั่นวาจานั้นจะต้องมีอันเป็นไปทุกราย สีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบด้วย สีเลือดหมู และสีดำ ดังนั้น คณะผู้ดำเนินการฝึกรบมลูกเสือชาวบ้านจึงได้กำหนดสีของผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านตามสีของเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามาริบัติอันมีศักดิ์ ซึ่งมีความหมายของแต่ละสีดังนี้

สีเลือดหมู มีความหมายว่าชาติไทยของเราที่ได้มีอิสระเสรีมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะบรรพบุรุษของเราได้เสียสละชีวิตและเลือดเนื้อมาแล้วตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน นับเป็นจำนวนหลายสิบล้านชีวิต ได้เสียสละเพื่อปกป้องรักษาผืนแผ่นดินนี้ให้พวกเราคนไทยได้มีแผ่นดินถิ่นอยู่อาศัย ได้ประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ ทำสวน ที่จะเดินทางไปไหนได้โดยอิสระ มีที่ศึกษาอบรม ให้การศึกษาอบรม ให้การศึกษาเล่าเรียนแก่บรรดาลูกหลานไทย และผู้มาอาศัยพระบรมโพธิสมภารอย่างสงบสุขมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันได้อย่างเป็นปกติสุข ไม่มีใครมาคอยบังคับ ชักจูง ขู่เข็ญดังจะเห็นได้ว่าในทวีปเอเชียของเรามีชาติที่ดำรงความเป็นเอกราชมาได้โดยตลอดด้วยดินนั้นมีเพียง ๓ ชาติ คือ จีน ญี่ปุ่น และไทย เราจะเห็นได้ว่าสองชาติ คือ จีนกับญี่ปุ่น เขามีประชากรนับเป็น ๑๐๐ ล้าน แต่ไทยเรานั้นแต่เดิมมีเพียง ๘ - ๙ ล้านคนเท่านั้น ไม่มากมายถึง ๖๕ ล้านคนอย่างในปัจจุบันนี้ และในประวัติศาสตร์ของเรานั้น ชาติไทยเป็นชาติรักสงบ และเราถูกชาติอื่นๆ รุกรานมาโดยตลอดเวลาจนถึงในปัจจุบัน แต่เราก็ได้รักษาไว้ด้วยความรักสามัคคี ความเสียสละของบรรพบุรุษของเรา เพราะฉะนั้นส่วนใหญ่ผ้าผูกคอกนี้จึงเป็นสีเลือดหมู อันหมายถึงเลือดและชีวิตบรรพบุรุษของเราที่ได้ถาโถมทับผืนแผ่นดินนี้จนทำให้ชาติไทยได้ตั้งหลักแหล่งอันสุขสมบูรณมาจนถึงทุกวันนี้

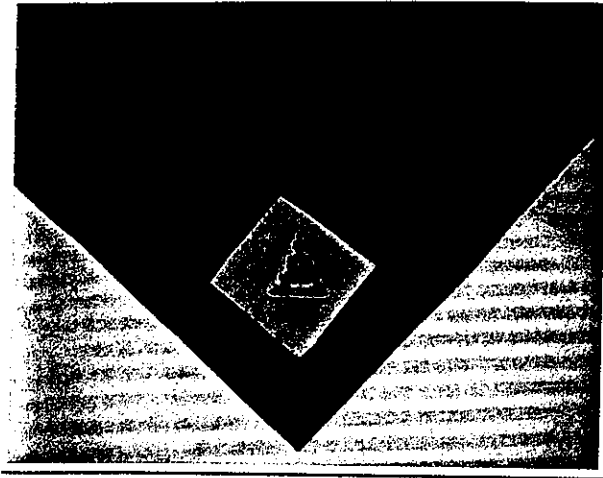
ที่ได้มี
เครื่อง
ถ้ามีค
คนไท
ศัตรู
ความ
เหนือ
ไปจา
หามา
ศัตรู
มีสติ
หาไม่
ตอน
ชาว
คนท
ให้ใช้
เคาร
ภัยพิ
เป็น
พระ
ทั้งใ
ไม่
คำแ
ที่ปร
เยี่ย
ไม่
มีที่
ไปจ
ไทย
ลูก
และ

สีดำ หมายถึง สีแห่งความทุกข์ สีดำที่ปรากฏเป็นขอบของผ้าผูกคอตี มีความหมายถึง ประเทศไทยของเรา ที่ได้มีเขตแดน มีขอบเขตแน่นอน อันปรากฏเป็นรูปร่างเหมือนชวานโบราณ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ เพื่อเป็นเครื่องเตือนให้ประชาชนคนไทยนั้น ถ้าแตกความสามัคคี แก่งแย่งชิงดีกัน ประหัตประหารกันเอง และยิ่งไปกว่านั้น ถ้ามีคนไทยเราเอาใจไปเข้าด้วยศัตรู เอาบ้านเมือง แผ่นดินของเราเป็นเดิมพัน ซึ่งจุดอ่อนช่องว่าง ทรยศต่อประชาชนคนไทยทั้งชาติแล้ว คนไทยเราจะประสบเคราะห์กรรม ทุกข์ยาก ลำบากยากแค้นแสนสาหัสจากการปฏิบัติของศัตรู ดังที่ได้เคยปรากฏ เช่นในสมัยกรุงศรีอยุธยาแล้วว่า ปู่ ย่า ตา ยายของเรา เมื่อ ๒๐๐ ปีที่แล้วมานี้ ต้องได้รับความทนทุกข์ อับอาย เจ็บซ้ำหัวใจ โดยข้าศึกได้กวาดต้อนบรรพบุรุษของเราทั้งหญิงชายไป และได้ใช้ทนายร้อยเหนือสันเท่าของผู้ชาย และร้อยหู โดยใช้เชือกร้อยหูของหญิงไทยของเราเป็นพวงๆ ละ ๑๐ คน เดินทางโดยเท้าไปจากอยุธยาจนถึงเมืองย่างกุ้ง และปู่ ย่า ตา ยาย ของเรา ก็สอนให้พวกเราได้จดจำคำว่า “ร้อยหวาย” และเจาะทумаให้คนไทยรุ่นหลังๆ ทราบไว้ เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจว่าถ้าเมื่อใดคนไทยเราแตกกัน ผ่าฟันกันและเอาใจไปเข้ากับศัตรูแล้ว จะต้องได้รับความเจ็บปวด และทุกข์ทรมานอย่างที่บรรพบุรุษในอดีตได้ประสบมาแล้ว

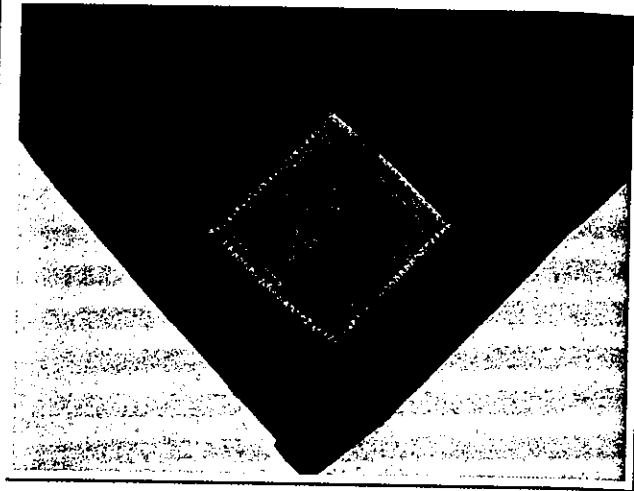
สีเหลือง ที่ปรากฏอยู่ที่ปกผ้าผูกคอตีนั้น หมายถึง ศาสนา อันศาสนานั้นทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี มีสติยังคิดประพฤติดนเป็นคนดี และละเว้นการทำกรรมชั่ว สำหรับศาสนานั้นหาได้เป็นเครื่องแบ่งแยกเราคนไทยก็หาไม่ และในกิจการลูกเสือชาวบ้านนั้น เราก็ไม่มีข้อห้าม ข้อบังคับในเรื่องการศาสนาอย่างใดไม่ ตรงกันข้าม เรายินดีต้อนรับคนทุกศาสนาเพราะมีอุดมการณ์เดียวกันดังกล่าวแล้วข้างต้น ฉะนั้นสีเหลืองจึงแทนศาสนาทุกศาสนา เพื่อให้ชาวไทยทุกคนยึดมั่นในศาสนาที่ตนเคารพ เพราะศัตรูนั้นไม่ต้องการให้คนไทยเรามีศาสนา กล่าวหาว่า ศาสนาทำให้คนหลงอยู่ในสิ่งหลอกลวงต่างๆ ศาสนาสอนให้คนหลงโง่งมง่าย ในเมืองใกล้บ้านเรานี้พระในศาสนาต่างๆ ถูกบังคับให้ใช้แรงงานอย่างกรรมกรทาส เพราะฉะนั้นพวกเราจะต้องช่วยกันยึดมั่นและรักษาไว้เช่นเดียวกัน

สีน้ำเงิน อันเป็นสัญลักษณ์เป็นพื้นฐานของประเทศไทยที่มีความหมายแทนองค์พระมหากษัตริย์ อันเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นจุดรวมน้ำใจสุดยอดของคนไทยเราทั้งชาติ

ตามประวัติศาสตร์ของชาติไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำประชาชนชาวไทยทั้งชาติให้รอดพ้นจากภัยพิบัติให้รอดพ้นจากอริราชศัตรูที่มารุกรานประเทศชาติของเรามาโดยตลอด ทำให้ประเทศไทยได้รอดพ้นจากการเป็นประเทศอาณานิคมของจักรวรรดินิยมในรูปต่างๆ ตั้งแต่ในอดีตจนมาถึงปัจจุบันนี้ พี่น้องทั้งหลายคงจะเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราในปัจจุบันนี้ ได้ทรงเป็นหลักชัยของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ พระราชกรณียกิจทั้งในส่วนราชการ และส่วนพระองค์ที่ทรงปฏิบัตินั้นเป็นไปเพื่อความผาสุกของประชาราษฎร์ทั้งสิ้น ประชาชาติไทยไม่ว่าอยู่ภาคใด ตำบลใด ภูมิภาคใด ภูมิประเทศลำบากกันดารแค้งหิน ภูเขาสูงชันเพียงใด พระองค์ก็ได้เสด็จไปเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำในการอาชีพ การเพิ่มพูนรายได้ ดูแลความเจ็บป่วย และความเดือดร้อนของประชาชนโดยทั่วหน้า ในยามที่ประชาชนประสบภัยพิบัติ จากवादภัย อุทกภัย อัคคีภัย โรคระบาด หรือข้าวยากหมากแพง ฝนไม่ตก จะเสด็จไปเยี่ยมเยียนช่วยเหลือ พระราชทานทรัพย์ลีนส่วนพระองค์ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยเหล่านั้น ทุกครั้งทุกโอกาสไม่เคยขาดเลย และพระราชทานฝนหลวงแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังทรงเป็นตัวอย่างแก่คนไทยที่มั่งคั่ง ร่ำรวย มีที่ดิน โดยพระราชทานที่นา ที่ดิน อันเป็นทรัพย์ลีนพระมหากษัตริย์ และส่วนพระองค์หลายหมื่นไร่ให้ทางราชการไปจัดสรรให้ประชาชนที่ไม่มีที่ทำกินได้มีที่ทำกิน ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า พระมหากษัตริย์ของเรานั้นทรงเป็นผู้นำของชาวไทยทั้งชาติ ผู้เยี่ยมยอดสมควรที่พวกเราจะได้จงรักภักดี และตอบแทนป้องกันพระองค์ท่านทุกวิถีทางแม้แต่ในกิจการลูกเสือชาวบ้าน ก็ทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และพระราชทานผ้าผูกคอ ห่วงรัดผ้าผูกคอ หน้าเสือ วุฒิบัตร และบัตรประจำตัว ให้แก่พี่น้องลูกเสือชาวบ้านทุกคน

ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน
รุ่นที่ ๑-๑๘ ของประเทศ
๑-๑๘

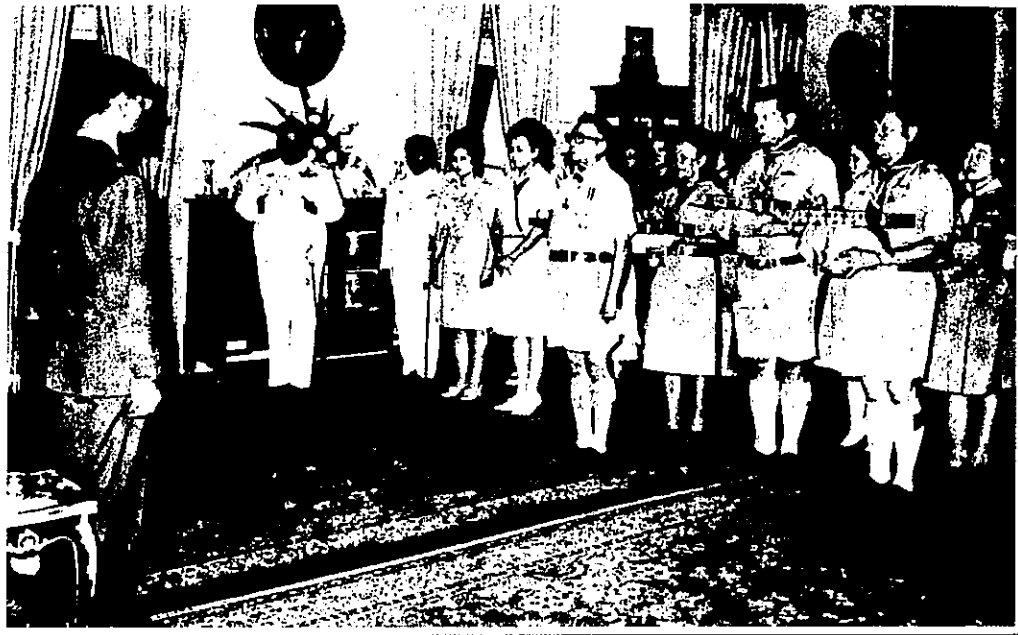

ผ้าผูกคอพระราชทาน
รุ่นที่ ๑๙-๕๗ ของประเทศ
๑๙-๕๗

ร้อยตรี ประยุทธ์ สุนทรไชยา (สัมภาษณ์: ๑๗ พ.ย. ๒๕๕๓) ได้เล่าว่า “สำหรับผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ในรุ่นแรกๆ นั้น พันตำรวจเอก สมควร ทริกกุล เป็นผู้ออกแบบ มีตราพระพุทธรูปสกรีนสีแดงอยู่บนผ้าสี่เหลี่ยม เย็บทับบนผ้าสี่เหลี่ยมอีกชั้นหนึ่ง โดยมอบหมายให้ อาจารย์ รุจี วิภาตะภุติ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี เป็นผู้รับไปตัดเย็บ และสกรีนตราพระพุทธรูปที่ร้านลิ้มหมงเชียง ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องเขียนชุด เครื่องแบบลูกเสือ และมีโรงพิมพ์เล็กๆ ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งเจ้าของร้านคือ นายปรีชา พนาสวัสดิ์ (ปุง แซ่ลิ้ม) ได้ผ่านการฝึกชั้นวุฒิบัณฑิตที่ค่ายลูกเสือจังหวัดอุดรธานีมาแล้ว หลังจากนั้นนำไปทำพิธีปลุกเสกเพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนไปมอบให้ลูกเสือชาวบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรุ่นที่ ๑ ถึงรุ่นที่ ๑๘ ผ้าผูกคอหมด สำหรับรุ่นที่ ๑๙ ซึ่งฝึกอบรมที่ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ต้องรอผ้าผูกคอ จากนั้นจึงได้รับผ้าผูกคอพระราชทานที่รับมาจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ลักษณะผ้าผูกคอแตกต่างไปจากเดิมคือ พระพุทธรูปสีแดงเปลี่ยนเป็น พระแก้วมรกตสีเขียว”

ไม่มี
ทุกค
เสี่ย
มีสน
คุณ
คุณ

สไม
นำช
ต่อไ

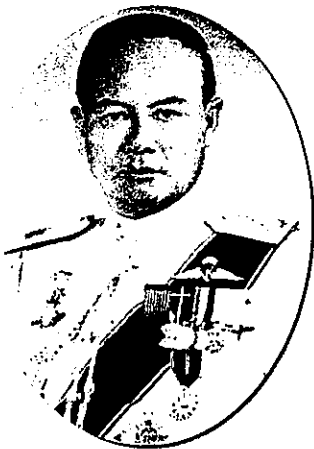

นายแพทย์ อมาตยกุล นายกลโมสรกรุงเทพฯ ฯ พร้อมด้วยคณะเฝ้าฯ
ทูลเกล้าฯ ถวายผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านและพระบรมฉายาลักษณ์ฉลองพระองค์ลูกเสือ
สำหรับพระราชทานแก่ลูกเสือชาวบ้าน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖

พลตำรวจตรี มนัส ชันชัตต์บำรุง* (๒๕๓๗) บันทึกไว้ว่า “กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นงานขนาดใหญ่และไม่มีเครื่องแบบ หลังจากการฝึกอบรมได้เสร็จสิ้นลงแล้วจะมีพิธีมอบผ้าผูกคอพระราชทานให้แก่ลูกเสือชาวบ้านทุกคน เท่าที่ข้าพเจ้าได้ติดต่อประสานงานได้ทราบว่ามูลนิธิแม่บ้านอาสาฯ เป็นคณะบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยแท้จริงโดยมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และผลประโยชน์ตอบแทนแต่อย่างใด มีสมาชิก ได้แก่ คุณหญิงชัชวีร์ จาติกวณิช คุณหญิงมาลาทิพย์ โอสธานุเคราะห์ คุณหญิงสมรศรี วีรวรรณ คุณหญิงนงนุช อุณากุล คุณสำอางค์วรรณ ลำซำ คุณพรรณี ลำซำ คุณมุกดา จำปา คุณกมลลา สุโกศล คุณปริมใจ ฉายะชาติ โดย พล.ต.ต.ประวัติ ปัจฉิมสวัสดิ์ เป็นที่ปรึกษา ฯลฯ”

นอกจากมูลนิธิแม่บ้านอาสาแล้วยังปรากฏด้วยว่าในระยะเริ่มต้นนั้น ท่านอาจารย์แพทย์ อมาตยกุล นายกลโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ฯ ก็เป็นอีกท่านหนึ่งที่ได้รวบรวมญาติสนิทมิตรสหายช่วยกันจัดทำผ้าผูกคอเป็นจำนวนมาก นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายจำนวนหลายครั้งเพื่อพระราชทานตำรวจตระเวนชายแดนอัญเชิญไปมอบให้ลูกเสือชาวบ้านต่อไป”

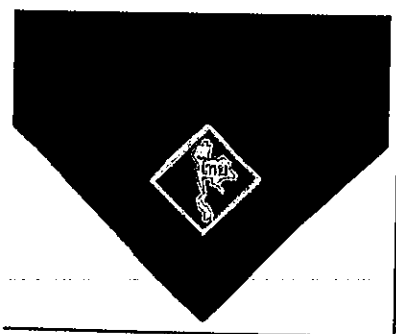
* พลตำรวจตรี มนัส ชันชัตต์บำรุง อดีตผู้กำกับการ ๕ กองบังคับการอำนวยการ เกษียณราชการในตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พลตำรวจโทวิชัย วิชัยธนพัฒน์* อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ (๒๕๓๗) บันทึกไว้ว่า “ในระหว่างดำรงตำแหน่งผู้กำกับกรมตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๙ สงขลา อยู่นั้น พันตำรวจเอก สมควร ทริกกุล ซึ่งเป็นผู้กำกับกรมตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ อุดรธานี ได้คิดค้นวิธีต่อสู้ในสงครามแย่งชิงประชาชนกับคอมมิวนิสต์ ได้มีการจัดตั้งลูกเสือชาวบ้านขึ้น เมื่อฝึกเสร็จมีการมอบผ้าผูกคอลูกเสือ ผ้าผูกคอเป็นผ้าพื้นสีเลือดหมูขลิบดำ เครื่องหมายบนผ้าก็เอารูปพระแก้วมรกต ซึ่งพระแก้วมรกตนี้ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพนับถือของชาวไทยอย่างมาก การฝึกลูกเสือชาวบ้านมีประโยชน์ ท่านพลตำรวจโท เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน เห็นว่าควรจะได้ขยายไปทั่วประเทศ จึงได้เรียกประชุมเร่งรัดผู้กำกับกรมตำรวจตระเวนชายแดนทั้งหลายให้อบรมลูกเสือ

ชาวบ้านโดยเร็ว และขยายให้มากขึ้น ผมก็เปิดการฝึกขึ้นต่างๆ ที่ยังไม่รู้รายละเอียดมากนัก เมื่อเปิดอบรมรุ่นแรกๆ ก็ต้องส่งตำรวจมาขอรับผ้าผูกคอที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรุงเทพฯ เพื่อไปมอบให้แก่ผู้รับการฝึกอบรม โดยตนเองก็ยังไม่เคยเห็นผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านเลย เมื่อการฝึกลูกเสือรุ่นแรกใกล้จบ จำได้ว่า

เมื่อตำรวจไปเบิกผ้าผูกคอกลับมาถึงกองกำกับการ และวันรุ่งขึ้นก็เป็นการปิดการฝึก และมอบผ้าผูกคอพระราชทาน ในเย็นวันนั้นผมได้ขอดูผ้าผูกคอเห็นตราพระแก้วมรกตแล้วตกใจ เพราะผู้เข้ารับการฝึกเป็นไทยมุสลิมเกือบทั้งหมด คณะวิทยากรจึงได้ปรึกษากันเปลี่ยนตราพระแก้วมรกตเป็นรูปแผนที่ประเทศไทย เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และผมก็คิดขึ้นมาได้ถึงปัญหาทางภาคใต้ คนส่วนใหญ่พูดภาษามลายู (ยาวิ) นับถือศาสนาอิสลามเขาต้องเป็นมลายู ด้วยความที่ติดใจในคำพูดนี้ จึงได้คิดว่าเราควรจะสอนให้เขารู้จักกับคำว่า ชาติ ประเทศ เพื่อจะได้แยกแยะออกจากศาสนา เมื่อคิดทำตราผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน จึงเอาแนวคิดนี้มาทำเป็นตราโดยเน้นแผ่นดินคือ แผนที่ประเทศไทย และใช้สีเหลืองหมายถึงแผ่นดินทองอันมีความร่ำรวยเจริญรุ่งเรือง และสันติสุข โดยรอบแผนที่ประเทศไทยสีเหลืองให้เป็นสีน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์ นอกนั้นเมื่อมีภาพแผนที่แล้วเพื่อให้ชัดเจนขึ้นต้องการเน้นคำว่าชาติไทยจึงใช้คำว่า “ไทย” อยู่ตรงกลางแผนที่ ผมได้นำเรื่องนี้เสนอที่ประชุม และได้รับความเห็นชอบในที่ประชุม และเป็นสากลตลอดมา ส่วนรูปพระแก้วมรกตก็ยุติลงโดยปริยาย”

รุ่นที่ ๕๘ ของประเทศ รุ่นแรกของภาคใต้
ฝึกที่บ้านเหมืองตะกั่ว ตำบลป่าบอน
(ปัจจุบัน ตำบลหนองธง อำเภอป่าบอน)
อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
เมื่อ ๓ - ๗ ตุลาคม ๒๕๑๕

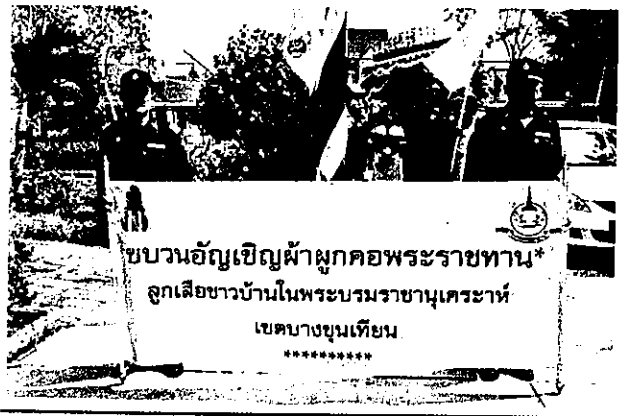
* พลตำรวจโท วิชัย วิชัยธนพัฒน์ อดีตผู้กำกับกรมตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘, ๙ ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๓ เกษียณราชการในตำแหน่งอดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๔

พิธีมอบธงประจำรุ่นของลูกเสือชาวบ้าน เป็นโอกาสที่สำคัญและน่ารำเรงยินดีอย่างที่สุด เพราะวาระนี้เป็นเครื่องหมายรุ่น จึงหมายความว่าแต่ละรุ่นได้ฝึกฝนตนเองให้สามารถที่จะรวมกลุ่มกันเข้ามา จากผู้ที่เป็นคนที่อยู่ในหมู่บ้านมารวมกำลังกันมาฝึกฝนกัน เพื่อที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเวลาที่มีความจำเป็น ก็ทำให้เกิดความปลอดภัย หรือความมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองขึ้นร่วมกันได้ การฝึกฝนนั้นก็ประโยชน์ส่วนรวมของหมู่บ้าน และแต่ละรุ่นได้ผ่านการฝึกฝนนั้นแล้ว และมีเครื่องหมายประจำรุ่นแล้ว สำหรับแต่ละคนที่เป็นลูกเสือชาวบ้านก็มีเครื่องหมายประจำตัวอยู่ คือผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้ฝึกฝนตนเองอย่างดี ที่จะมีความสามารถ มีความรู้ที่จะช่วยตนเอง และช่วยผู้อื่น จนกระทั่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าคนเราจะอยู่คนเดียวไม่ได้ จะต้องช่วยกัน ในหมู่บ้านก็ช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ความก้าวหน้าของหมู่บ้าน

สำหรับทุกคนที่เป็นลูกเสือชาวบ้านก็นับว่ามีเครื่องหมายสองอย่างนี้แล้ว คือ สำหรับบุคคลมีผ้าผูกคอประจำตัว มีธงประจำรุ่น แต่ทุกคนก็ยังมีอีกอย่างหนึ่ง เครื่องหมายอีกอย่างหนึ่งที่แสดงว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม คือ ธงชาติ และทุกคนก็มีธงชาติประจำเป็นเครื่องหมายประจำตัว เป็นเครื่องหมายเตือนใจว่า เรามีชาติ ฉะนั้น ทุกคนที่อยู่ ณ ที่นี้ จะเป็นลูกเสือชาวบ้าน จะเป็นลูกเสือสามัญธรรมดา หรือจะเป็นข้าราชการ พ่อค้า หรือเป็นประชาชนทั่วไป ทั่วประเทศก็มีเครื่องหมายอยู่ เครื่องหมายนี้แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีความเป็นคนไทย ถ้ามีแต่เพียงเครื่องหมายคือ ธง ก็ไม่มีความหมายนัก แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ในใจของเราทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นคนไทย เช่นเดียวกับลูกเสือชาวบ้านที่มีเครื่องหมายผ้าผูกคอ ไม่ใช่ผ้าผูกคออันนั้นหรือที่ทำให้มีความสามารถ ความสามารถอยู่ในตัวเอง ความรู้ที่ได้ฝึกเอาไว้ก็เป็นประโยชน์แก่ตัวเช่นเดียวกัน คนไทยทุกคนไม่ใช่อยู่ที่ธง จะปลิวสะบัดอยู่ข้างหน้า อยู่ที่ใจเป็นไทย ที่รู้ว่าประเทศไทยนี้มีความสำคัญอย่างไร ได้อยู่เป็นเอกราชมาเป็นเวลานานร้อยๆ ปี และได้อำนวยให้เรามีความสุข มีเกียรติได้ และจะมีเกียรติได้อีกต่อไป ฉะนั้นก็ขอให้ทุกคนระลึกถึงว่า ทุกคนมีหน้าที่ทั้งนั้นที่จะรักษาความเป็นไทยนี้ไว้ทั้งในใจ และทั้งในหมู่คณะ ทั้งชาติ...

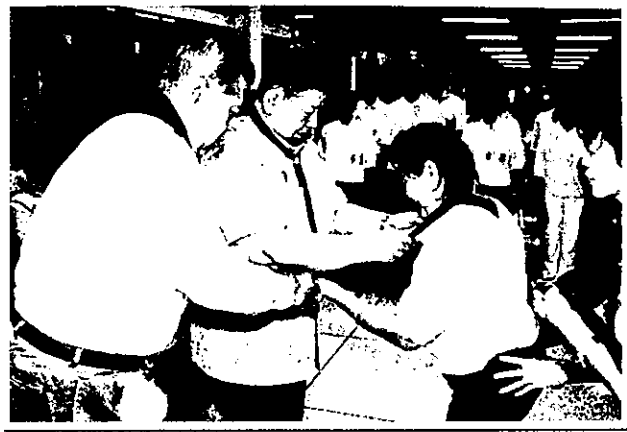
การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ใช้เวลา ๕ วัน ๔ คืน เมื่อการฝึกอบรมสิ้นสุดลง ทุกคนก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์อย่างสมบูรณ์แบบ และเป็นลูกเสือชาวบ้านอย่างภาคภูมิใจ มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรีร่วมกับสมาชิกลูกเสือชาวบ้านคนอื่นทั่วประเทศ ทุกคนจะได้รับผ้าผูกคอพระราชทาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ลูกเสือชาวบ้านยึดเหนี่ยวร่วมกัน และจะผูกผ้าผูกคอพระราชทานนี้ใช้เมื่อประกอบกิจกรรมตามอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้านทุกครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นว่าลูกเสือชาวบ้านมีอุดมการณ์ร่วมกันเป็นพวกเดียวกัน

ขบวนอัญเชิญผ้าผูกคอพระราชทาน

ด.ต.ปรีชา ภิรมย์รักษ์ (ลัมภษณ์ ๓ มกราคม ๒๕๕๔) เล่าว่า “ผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือชาวบ้านครบ ๔ คืน ๕ วัน แล้วจะได้รับสิ่งของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๓ ประการ คือ ผ้าผูกคอ ท่วงรัดผ้าผูกคอ และตราหน้าเสือ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของลูกเสือชาวบ้านทุกคน เมื่อลูกเสือชาวบ้านถึงแก่กรรม สิ่งของพระราชทานเหล่านี้ถือเป็นมรดกของทายาท หากไม่มีทายาทให้ส่งคืนศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน การทำพิธีมอบสิ่งของพระราชทานให้ทายาทเป็นหน้าที่ของผู้นำลูกเสือชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น อาทิ ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการฝึก หรือวิทยากร จะดำเนินการในช่วงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ อาจจะเป็นในคืนที่บำเพ็ญกุศลศพ หรือก่อนพิธีมาปนกิจศพ”

พอไ
ไม่มี
มีค
ตน
ลูก
พระ
ไว้
ลูก
แล
แล
ปฏิ

ผู้สำเร็จการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านรับผ้าผูกคอพระราชทาน

บุญส่ง คำต๊ิบ ประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้านรุ่นที่ ๔ เล่าว่า “ตนเคยเป็นลูกเสือตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษา พอโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็ได้เข้าร่วมฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จึงมีความรัก เลื่อมใสกิจการลูกเสือชาวบ้านมาก วันนี้ที่ใส่ผ้าผูกคอ เพราะตนได้นำผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านไปทอกระดุกลูกชาย และเล่าเพิ่มเติมว่า ลูกชายเป็นคนเก่ง มีความกล้าหาญ สมัคใจไปทำงานในพื้นที่บ้านคงมูล ซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ลูกชายเสียชีวิต ตนเองเสียใจมากจึงใช้ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทอกระดุก ลูกชายเก็บไว้ ด้วยความรู้สึกว่าผ้าผูกคอเป็นสิ่งที่สูงส่ง เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะมอบให้ลูกชายในวาระสุดท้ายของชีวิต”

ทุกครั้งเมื่อการฝึกอบรมสิ้นสุดลง ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจะสรุปความสำคัญของสิ่งของพระราชทานดังนี้

ผ้าผูกคอพระราชทานนี้จึงนับได้ว่า ได้รวบรวมความศักดิ์สิทธิ์ และเกียรติศักดิ์ทั้งหลายแหล่ ใจอย่างหมดสิ้น และนับเป็นเกียรติประวัติแก่พี่น้องลูกเสือทุกท่าน ที่ได้มีโอกาสอันยิ่งใหญ่ในชีวิต ขอให้พี่น้องลูกเสือชาวบ้านได้พึงรักษาผ้าผูกคอนี้ไว้ให้ดี เหมือนกับรักษาตัวของท่าน และอย่าได้ให้ผู้ใดหยิบยืมเป็นอันขาด และอย่าให้สูญหายไปเสีย ถ้าสูญหายด้วยประการใดก็ตาม ให้ปฏิบัติตามระเบียบ ที่วิทยากรชี้แจงให้ทราบแล้ว ขอให้ลูกเสือชาวบ้านทุกคนพึงระลึกไว้เสมอว่า ท่านเป็นลูกเสือชาวบ้าน และผู้ที่ได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติควร ปฏิบัติชอบ อยู่ตลอดเวลา

ส่วนกิจการลูกเสือชาวบ้านนั้น ก็มีความประสงค์ที่จะให้ทุกคนในประเทศไทยมีส่วนร่วมที่จะช่วยกันค้าจุนกัน สร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ วิธีการของลูกเสือชาวบ้านในเวลานี้ก็เป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้วว่าเป็นอย่างไร ก็ขอเพียงแต่ว่า สรุปว่ากิจการลูกเสือชาวบ้านนี้ปฏิบัติด้วยปัจจัยใดข้อสำคัญก็คือตัวผู้สมัครเข้าเป็นลูกเสือชาวบ้านนั่นเอง จะต้องมีความสนใจว่าตนเองไม่ได้อยู่คนเดียวในผืนแผ่นดินนี้จะต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่เรียกว่าลูกเสือชาวบ้านก็เพราะว่า โดยมากก็เริ่มในหมู่บ้าน ไม้ไซในเมือง แต่ชาวบ้าน คำว่าชาวบ้านทุกๆ ไปก็เรียกคนที่เป็นบุคคล ไม่ได้นับว่าเป็นข้าราชการหรือเป็นธุรกิจ หรือเป็นชาวนาหรือเป็นอะไร แต่ว่าเป็นคนที่มีชีวิตอยู่ในบ้านทุกคน เราก็มีชีวิตอยู่ในบ้านแต่ละคนก็ต้องมีบ้านอาศัย จึงเป็นชาวบ้านกันทั้งนั้น เมื่อเป็นชาวบ้านแต่ละคนก็ต้องมีความจำเป็นที่จะสัมพันธ์กับผู้อื่น ถ้าอยู่ในหมู่บ้านก็ต้องมีเพื่อนบ้าน ถ้าเข้าใจกันดีกับเพื่อนบ้านก็สามารถที่จะช่วยกันสร้างชีวิตให้มีความรุ่งเรืองได้ ป้องกันอันตรายและสร้างความมั่นคงร่วมกันได้ ถ้าทำกันทั้งหมู่บ้านคือกลุ่มชนส่วนหนึ่ง ก็ทำให้หมู่บ้านนั้นมีความปลอดภัย มีความก้าวหน้ามากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้บุคคลเรามีความจำเป็นที่จะอาศัยซึ่งกันและกัน ความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง โดยเข้ากับผู้อื่นถึงระดับประเทศชาติ..

ผู้ที่ถือตัวเป็นลูกเสือชาวบ้านจะต้องผ่านการอบรมถึงจะได้ผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ผู้อื่นที่ไม่ได้ผ่านการฝึกหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับลูกเสือชาวบ้านจึงไม่สามารถที่จะได้รับผ้าผูกคอ อันเป็นหลักอันแรกว่าผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านนั้น ได้แก่ผู้ที่ได้ร่วมมือฝึกจริงๆ มีเลียดลูกเสือชาวบ้านแท้ๆ ฉะนั้น ไม่มีกิตติมศักดิ์ มีแต่จริง ผู้ที่มีผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้านถือว่าเป็นลูกเสือชาวบ้านแท้ๆ หมายความว่าเข้าใจในอุดมคติและจุดหมายของลูกเสือชาวบ้าน เข้าใจในเลือดเข้าในเนื้อ การฝึกลูกเสือชาวบ้านนั้นฝึกกันระยะสั้น เป็นการฝึกทบทวนเพื่อจะให้เห็นว่าตัวมี และยืนยันถึงคุณสมบัติของผู้ที่พยายามสร้างความเจริญ... และเคยพูดมาหลายครั้งแล้วว่าเกือบทุกครั้ง

ที่ไปมอบธงลูกเสือชาวบ้าน หลักสำคัญของลูกเสือชาวบ้าน คือความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของหมู่ชนที่เรียกชาติประเทศ และความรู้สึกนี้ต้องเป็นความรู้สึกที่บริสุทธิ์ สุจริต ปราศจากอคติใดๆ ไม่ได้นึกถึงประโยชน์ของตนเป็นพิเศษ นอกจากผลประโยชน์ของตนว่าต้องการความมั่นคงร่วมกัน ที่เครื่องหมายลูกเสือชาวบ้านนี้มีเพียงอย่างเดียวคือผ้าผูกคอ แล้วก็เครื่องหมายหน้าเสือนั้นแหละเป็นเครื่องหมายอย่างเดียว ไม่ได้บังคับ และตรงข้ามไม่ยอมให้มีการแต่งตัวเป็นเครื่องแบบเป็นพิเศษของลูกเสือชาวบ้านก็เพราะว่าเราต้องการทำด้วยจิตใจ ไม่ใช่ทำด้วยการแสดงโอ้อ่า เพราะว่ามีคุณค่าของลูกเสือชาวบ้านเป็นสิ่งที่อยู่ในใจ ไม่ได้อยู่ภายนอก ฉะนั้นเครื่องหมายมีอย่างเดียวก็น่าผูกคอและจิตใจ

สำหรับผู้ฝึกลูกเสือชาวบ้านก็จำเป็นต้องมีผู้รับหลักการไปฝึก คือวิทยากรก็เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องมิวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน ได้ปฏิบัติงานมาอย่างมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งได้ฝึกอบรมได้ชี้แจงให้แก่สมาชิกผู้เป็นลูกเสือชาวบ้านให้ทราบถึงหลักการ และวิธีการที่จะคิด วิธีการที่จะสร้าง สร้างประเทศชาติให้มั่นคง ฉะนั้น วิทยากรก็ควรมีส่วนสำคัญในการฝึก...แต่ก็เป็นสิ่งที่น่ายินดีมาก -ที่เงินทั้งหมดที่มาใช้ช่วยในการฝึกลูกเสือชาวบ้านนี้มาจากการบริจาค มิได้จัดสรรมาจากงบประมาณ หรือบังคับมาจากใคร แสดงให้เห็นว่ากิจการลูกเสือชาวบ้านนี้ปฏิบัติด้วยความอิสระเสรี เป็นประชาธิปไตยที่เสรี จะเรียกว่าเสรีประชาธิปไตยก็ได้ ถ้าอยากเรียกว่าเสรีประชาธิปไตย ประชาชนก็ได้ จะเรียกอะไรก็ได้ แต่ว่าข้อเท็จจริงก็คือได้รับการสนับสนุนจากบุคคลจำนวนมากที่มาประกอบเป็นชาติ ไม่ใช่เป็นกิจการที่เผด็จการหรือที่จะเป็นลัทธิใด... ใครมาถามว่าอาจจะมีคนพูดว่าลูกเสือชาวบ้านไม่เคยเห็นเลยทั่วโลกไม่เห็นมี ทำไมต้องมี คำถามอันนี้ก็ตอบว่าไม่มี ไม่มีตีความหมายได้สองทาง ทางหนึ่งไม่มีแล้วก็หมายความว่าเรานอกคอก เราเป็นคนไม่ดี เพราะไม่มีในตำรา ไม่มีใครทำ หมายความว่าเราเลว หรือเขาอาจจะชี้แจงต่างๆ ไม่เข้ากับลัทธินี้ลัทธิโน้น เขาอาจชี้แจงว่าไม่เข้ากับหลักของลูกเสือแท้ๆ ก็ได้ ไม่เข้าหลักการปกครองทางรัฐศาสตร์ก็ได้ แต่เราจะคิดหรือไม่ควรคิด... ทางด้านสังคมที่เคยอยู่เดี่ยวดายก็ได้รับความเอาใจใส่ มีปัญหาอะไรเดือดร้อน มีเพื่อนฝูงมาช่วยเหลือ ตามที่ได้พบปะกับลูกเสือชาวบ้านผู้สูงอายุก็น่าชื่นชม ถามว่าคุณบำเป็นอย่างไร สบายดีหรือ บอกเดี๋ยวนี้สบายแต่ก่อนนี้ไม่สบาย...ทำไมเดี๋ยวนี้สบาย ก็บอกว่ามาเป็นลูกเสือสบายเขาอาจเป็นการพูดอย่างนั้นให้จิตใจสบาย แต่อย่างไร ก็ตาม ถามว่าสบายอย่างไรบอก

แต่ก่อนนี้ปวดเข่าเดี๋ยวนี้ไม่ปวด ก็ถามว่าทำไมก็เพราะว่าได้มีเพื่อนแล้วก็มีคนที่อุปการะที่ช่วยเหลือแล้ว ถามเขาว่าป้าร่างเป็นไหม ก็ขึ้นมาร่างไม่ต้องเคียวเข็ญก็ร่างสนุกสนานไม่ยอมหยุด ต้องเป่านกหวีดให้หยุดไม่อย่างนั้นก็ไม่หยุดแล้วก็ไม่ยกปวดขาหัวเข่า ก็หมายความว่าถ้าเรามาพิจารณาดูความเอาใจใส่ของเพื่อนลูกเสือชาวบ้านก็ทำให้มีกำลังใจ การที่ได้ร่างบ้าง ได้ฝึกบ้าง ก็ได้ออกกำลังกาย ก็ทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้นจิตใจแข็งแรงขึ้น อันนี้เป็นอันสงส์ของการฝึกลูกเสือชาวบ้าน...อีกข้อหนึ่งที่สำคัญยิ่งของลูกเสือชาวบ้าน คือ ลูกเสือชาวบ้านประกอบด้วยคนหลายชนิดหลายฐานะ แต่ก็มีความตั้งใจอย่างเดียวกันช่วยเหลือกัน มีลูกเสือชาวบ้านที่ยากจนแต่เมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ความเดือดร้อน มีอัคคีภัยบ้างก็รีบออกไปช่วยเหลือผู้อื่น มีผู้สงสัยว่าทำไมเรามันก็จนทำไมต้องช่วยเขา เขาก็ตอบว่าไปช่วยเพราะเป็นลูกเสือชาวบ้าน มีคนเดือดร้อน เราอาจจะเดือดร้อน แต่คนอื่นเขาเดือดร้อนกว่าเราก็ไปช่วยเขาอันนี้เป็นหลักแท้ของลูกเสือชาวบ้าน เมื่อเราเดือดร้อนแต่ไม่เท่าเขา ไปช่วยก็ไปช่วยผู้ที่เดือดร้อนมากกว่า วันไหนที่เราเดือดร้อนก็อาจมีคนมาช่วยเหลือเรา...

บางคนก็มีความรู้มากทางวิชาการก็แบ่งให้ผู้ที่มีความรู้น้อยกว่าเพื่อที่จะให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากวิชาการนั้น และอุ้มชูตัวเองสร้างสรรค์ตัวเองให้ได้ผู้ที่สูงอายุกว่าอาจจะเงอะงะร่างกายไม่แข็งแรง แต่ก็มีประสบการณ์มาแล้วเรื่องนิทานให้เด็กๆ ฟังว่า เมื่อแต่ก่อนนี้เป็นอย่างไร เด็กๆ ก็เขากันดีและได้ความรู้ เด็กๆ ก็อุ้มชูผู้สูงอายุโดยการช่วยพยุงขึ้นไปบ้าง บางทีก็เมื่อจะเป็นลมหรือไม่สบายก็ช่วยบรรเทาความไม่สบายนั้นแต่ขอบอกว่าส่วนมากผู้ใหญ่ที่ได้ไปพบแข็งแรงมากก็เข้าใจว่าเพราะว่ามีกำลังใจสูง ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่ากิจการลูกเสือชาวบ้านได้ผลดี ไม่ใช่ผลดีที่จะไปต่อต้านใครต่อต้านผู้อื่น แต่ว่าเป็นการสร้างสรรค์ เมืองไทยต้องการสร้างสรรค์ ต้องการรักษาความเป็นอยู่อย่างดีและพวกเราก็อยู่ได้ตลอดไม่ต้องเป็นปัญหา

ตำราวจตระเวนชายแดนถวายอาศิรวาท

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท
แห่งชนกปกเกล้าของชาวไทย
ขออัญเชิญอนุภาพแห่งไตรรัตน์
ได้ปกป้องผองภัยให้ภูบาล

เสวยสุขเกษมสถาพร
โรคาภัยไม่ล้ำฝ่าธุลี
พลกษัตริย์ด้วยจงรักและภักดี
อยู่ร่มเย็นเป็นสุขทุกคนไป

แผ่นดินนี้เย็นได้ไซ้ใครอื่น
ความลำบากยากแค้นชาวพารา
ทรงเป็นที่รวมใจไทยทั้งชาติ
ร่วมรับรู้ต่อสู้นานาภัย

ทศพิชราชธรรมตำรงมั่น
พระดำรัสตรัสไว้ในครรถอง
ประเทศชาติอุ่นวายไม่รุ่มร้อน
กลับคืนสุขเพราะทรงช่วยด้วยเมตตา

ขอสนองรองพระบาทมุสิกกา
บนปถพีฟากฟ้าและวาริน
ทรงนำทางเดินไปในทั่วทิศ
ประเทศชาติปราศภัยไทยมั่นคง

ศุภวาระมหามงคลฤกษ์
ขอพระองค์จงสถิตย์สถาพร
ประสงคไต่พระประสงค์ตำรงหวัง
จักรีวงศ์คงอยู่คู่แดนไทย

วโรกาสวันมหามงคลสมัย
ขอถวายพระพรชัยในศรีวาร
สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองดีอันไพศาล
ศัตรูพาลพายพระบารมี
พระเกียรติคุณขจรทุกถิ่นที่
อย่าทรงมีอนาทรร้อนพระทัย
ต่อภูมิตราบชั่วอายุชัย
เพราะทรงช่วยคุ้มเกล้าชาวประชา
ได้ร่มร้อนร่วมสุขร่วมพระราช
ทรงก้าวมาบำบัดขจัดไป
ให้ยืนหยัดผดผางไม่หวั่นไหว
แผ่นดินไทยไม่มีสิ้นภูมิทรศรอง
เพื่อเป็นที่คุ้มกันไทยทั้งผอง
“เราจะครองแผ่นดินด้วยธรรมา”
ทรงหยิบยื่นขจัดด้วยหัตถา
แก้ปัญหาได้ตั้งใจไพร่ฟ้าดิน
ไปจนกว่าชีวะจะจบสิ้น
ขอถวิลตามไปใกล้พระองค์
ขอตามติดทรงชัยไม่ไหลหลง
เพราะ ๓ ทรงรวมไทยให้ถาวร
มณะเบิกภิรมย์โอบล้อมสร
เป็นมิ่งขวัญประชากรตลอดไป
ขอเป็นดั่งที่ได้ทรงตำรงหมาย
ตลอดไปตราบชั่วกาลปาว

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

พลตำราวจตรี-อังกูร บุรานนท์ ผู้ประพันธ์

ตำราวจตระเวนชายแดนปริทัศน์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๖ เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๘

การมอบธงประจำรุ่นของลูกเสือชาวบ้านทุกครั้ง ก็เป็นโอกาสให้ชื่นเรียงในความสามัคคีที่มีอยู่ในหมู่ของลูกเสือชาวบ้าน และโดยเฉพาะวันนี้ ทั้งผู้ที่ได้รับธงใหม่ ทั้งผู้ที่ได้รับธงแล้ว ก็ได้มาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการแสดงความสามัคคีอันยิ่งใหญ่ของผู้ที่เป็นลูกเสือชาวบ้าน...

ลูกเสือชาวบ้านนั้นไม่ใช่ที่จะเป็นกำลังที่จะไปบุกอะไร เป็นกำลังที่จะสร้างสรรค์ความอยู่ดีกินดีของตน ไม่ได้มีเครื่องแบบใดๆ มีผ้าผูกคอเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งในผ้าผูกคอก็มีสัญลักษณ์ว่าเป็นคนไทยด้วยกัน เราเป็นคนไทยทุกคนเราจึงต้องช่วยกันสร้างให้เมืองไทย มีความมั่นคง มีความสามัคคี ไม่ต้องมีเครื่องหมายแสดงความเป็นเหล่าใด เพราะว่าลูกเสือชาวบ้านทุกคนเป็นประชาชนเป็นคนไทยที่จะอุ้มชาติไทยให้อยู่ยง... ในโอกาสนี้ ขอให้ทุกคนได้ตั้งจิตอธิษฐานดังที่ได้ปฏิญาณให้ทำประโยชน์แก่ตน ให้ทำประโยชน์แก่รุ่น แก่หมู่บ้านของตน และแก่ประเทศชาติอย่างแน่วแน่อย่างไม่มีข้อใจ อย่างแน่วใจว่าความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนไทย ความสามัคคีของคนไทยจะนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองให้ได้ทั่วถึงทุกคน ทั้งทุกแห่งในประเทศไทย

พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน

ธงประจำกองลูกเสือ^(๑)

กิจการลูกเสือเกิดขึ้นหลังจากการสถาปนากิจการเสือป่าไม่นานนัก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือออกบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๕ เมื่อลูกเสือได้ทำพิธีเข้าประจำกองแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานธงประจำกอง เพื่อเป็นเครื่องหมายแทนพระองค์ กองลูกเสือที่ได้รับพระราชทานธงประจำกองเป็นอันดับแรก คือ ลูกเสือกองร้อยที่ ๑ (ลูกเสือหลวง) ได้รับพระราชทานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ จากนั้นก็ได้พระราชทานธงประจำกองให้แก่ลูกเสือมณฑลปัตตานี มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลภูเก็ต มณฑลกรุงเทพฯ มณฑลนครชัยศรี มณฑลราชบุรี มณฑลอยุธยา มณฑลพิษณุโลก และมณฑลพายัพ ตามลำดับโอกาสอันควร เช่น เนื่องในโอกาสสวนสนามถวายพระพรชัยมงคล ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาบ้าง ในโอกาสเสด็จประพาสหัวเมืองบ้าง เป็นลำดับมาจนตลอดรัชกาล ทุกคราวที่ได้พระราชทานธงประจำกองก็จะพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ลูกเสือเพื่อให้ประจักษ์ในความสำคัญของธงและหน้าที่ของตนทุกครั้ง

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานธงประจำกองลูกเสือมณฑล มณฑลจันทบุรี มณฑลนครราชสีมา มณฑลนครสวรรค์ มณฑลปราจีน และมณฑลอุดร ในงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ เมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๐

ความสำคัญของธงประจำกองลูกเสือ ซึ่งทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนั้น เปรียบเสมือนเครื่องหมายแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสำหรับเป็นที่เคารพของบรรดาลูกเสือ ลูกเสือแต่ละมณฑลที่ได้รับพระราชทานธง จึงเสมือนกับได้อยู่ใกล้ชิดพระองค์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๑

ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๐

^(๑) ฉวีงาม มาเจริญ, ธงไทย เล่ม ๑, กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๔๕

พระราชโฆวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์

พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านจังหวัดปทุมธานี

ณ วัดธรรมิทธิธรรมกายาราม ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามามอบธงประจำรุ่นแก่ลูกเสือชาวบ้านจังหวัดปทุมธานีแทนพระองค์ในคราวนี้ ข้าพเจ้ายินดีมากที่ได้มาพบกับท่าน และได้เห็นความเข้มแข็งพร้อมเพรียงของท่าน ทั้งขอขอบใจท่านอย่างยิ่ง ที่แสดงน้ำใจไมตรีต้อนรับ

ขอแสดงความชื่นชมด้วย ที่ลูกเสือทั้งหลายได้รับผ้าผูกคอและธงประจำรุ่นไปครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว นับว่าได้เป็นลูกเสือชาวบ้านอย่างสมบูรณ์ การอบรมลูกเสือชาวบ้านมีความมุ่งหมายที่จะฝึกฝนส่งเสริมความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจิตใจที่ดีที่ทุกคนมีอยู่แล้ว ให้เจริญงอกงามขึ้นและให้นำออกมาใช้การได้ สำหรับนำไปช่วยตัวเองในการดำรงตนดำรงฐานะและอาชีพอย่างหนึ่ง สำหรับไปสร้างความสามัคคีปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือส่งเสริมกันและกัน ทั้งให้มีกำลังเป็นปีกแผ่นที่ทำประโยชน์ส่วนรวมต่างๆ ให้สำเร็จได้อย่างหนึ่งและให้มีความรักชาติบ้านเมืองพร้อมทั้งรู้จักหน้าที่ของคนไทยที่จะต้องปกป้องคุ้มครองผืนแผ่นดิน และรักษาอิสรภาพของเผ่าไทยไว้ให้มั่นคงอีกอย่างหนึ่ง เท่าที่ปรากฏลูกเสือชาวบ้านมีคุณสมบัติและมีความสามารถปฏิบัติภารกิจได้สมกับหน้าที่เป็นที่ประจักษ์แล้วโดยมาก แสดงว่ากิจการนี้บังเกิดผลเป็นคุณจริง จึงสมควรอย่างยิ่งที่ลูกเสือชาวบ้านทุกคนและผู้ดำเนินกิจการลูกเสือชาวบ้านทุกระดับจะต้องรักษาประโยชน์ ความดี ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของกิจการของท่านไว้ให้มั่นคงด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ ทั้งด้วยความพากเพียรและอดทน เพื่อกิจการลูกเสือชาวบ้านได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และความ เป็นไทยของชาติเรา

ขออำนาจแห่งคุณพระรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของท่านกับทั้งความจงรักภักดีอันแนบแน่นในชาติไทย จงปกป้องรักษาท่านทั้งปวงให้ปราศจากทุกข์ภัยและสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง ให้มีแต่ความสุข ความสวัสดิ และความสุขประสงคในสิ่งที่ดั่งามทุกประการ

พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน

ณ สนามโรงเรียนไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๘
Mar. 1. 1975

นางคิวลี สุขวรรณะ (สัมภาษณ์ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔) เล่าว่า “เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ณ สนามโรงเรียนไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และแต่ละจังหวัดต้องจัดชุดแสดง ๑ ชุด เพื่อแสดงหน้าพระที่นั่ง โดยจังหวัดสมุทรสงครามแสดงชุดเต้นรำทำตาล ดิฉันเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมรำด้วย เมื่อรำเสร็จกลับไปนั่งที่ป้ายจังหวัดของตัวเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาประทับนั่งหน้าแถวที่ดิฉันนั่งอยู่แล้ว ทรงชี้พระหัตถ์มาที่ดิฉัน รับสั่งว่า...รำสวย ดิฉันก้มกราบ มีความรู้สึกตื่นเต้น ดีใจมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตรัสถามว่า ในกระบอกตาลบรรจุอะไร ดิฉันกราบบังคมทูลว่าไอ้เลี้ยงเพคะ เพราะสมัยก่อนยังไม่มีการตักน้ำแข็งแบบพกพา ทรงรับสั่งถามต่อว่า น้ำตาลใช้ทำอะไร ดิฉันกราบทูลว่าทำน้ำพริกเพคะ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงตอบแทนว่าใช้ทำขนมหวานไทยๆ ลูกเสือที่นี้สนุกดิ้นะ ทรงแย้มพระสรวล ดิฉันจึงกราบทูลถามว่า ทรงรำวงไหมเพคะ แล้วหันไปบอกนักดนตรีเล่นเพลงรำวง แต่ดิฉันไม่กล้าที่จะรำวงกับพระองค์ จึงทำวันทยหัตถ์ถวายความเคารพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ออกรำวง และมีคนอื่นๆ ลูกขึ้นรำหลายคน วิทยากรหญิงคนหนึ่งทำวันทยหัตถ์ถวายความเคารพ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถแล้วออกมารำวง

ซึ่งในวันนั้นทั้ง ๔ พระองค์ ทรงร้องพร้อมกับลูกเสือชาวบ้าน โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับยืนทอดพระเนตร มีทหารมหาดเล็กออกมาถวายความปลอดภัย ซึ่งนับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอย่างหาที่สุดมิได้ในชีวิต”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ณ ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

๐๕. ๑๔. ๑๙๗๙

นางโกสุมภ์ พิพิธบดีกุล (สัมภาษณ์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔) เล่าว่า “เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลังจากพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านแล้ว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงได้ยืนเพลงจากคณะวิทยากร

...พวกเราชาวพุทธ บริสุทธิอันผ่องใส เราชาวไทย ซึ่งตั้งใจในศาสนา เรามีองค์กษัตริราชินีเป็นศรีของไทย ประเทศเรามีสิทธิ์เสรีทำมาหากิน ลินทรัพย์มากมายในดิน ได้ทำกินตราบชีพสลาย จงร่วมรักกันช่วยเหลือกันชาติพลันสดใส ชีวิตเกิดแก่เจ็บตายลูกหลานไทยได้สืบตระกูล (๗) และร้องซ้ำกลับไปกลับมา เรามีองค์กษัตริราชินีเป็นศรีของไทย และร้องต่อไปจนจบ...

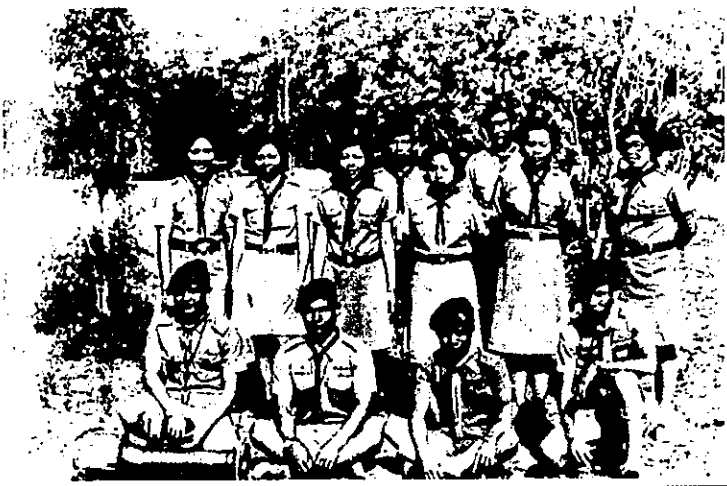
พระองค์เสด็จพระราชดำเนินเพื่อหาว่าเสียงเพลงนี้มาจากจุดไหน เมื่อเสด็จพระราชดำเนินมาถึงที่คณะวิทยากรจังหวัดสกลนครร่วมร้องเพลงนี้อยู่ ทรงประทับนั่งและรับสั่งว่า เสียงเพลงมาจากตรงนี้เอง ร้องเพลงเพราะมาก ในครั้งนั้นข้าพเจ้าและวิทยากรทุกคนรู้สึกปลาบปลื้มใจและประทับใจที่สุดในชีวิต เป็นพระมหากษัตริย์คุณล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้”

พระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน

ณ ค่ายเสนีร์มยุท อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี เมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

Nov. 27, 1976

นางจिरารม วงศ์ราช บันทิก (๒๕๕๓) ไว้ว่า “เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินค่ายเสนีร์มยุท จังหวัดอุดรธานี เพื่อพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดใกล้เคียง

ข้าพเจ้าและเพื่อนวิทยากรลูกเสือชาวบ้านมีหน้าที่ดูแลและชักชวนพิธีการรับพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านอยู่นั้น พลตำรวจตรี สมควร ทริกุล ให้ตำรวจมาตามข้าพเจ้าไปเข้าเฝ้าฯ ที่ศาลากลางน้ำ ซึ่งพระองค์ได้เสด็จฯ มาเสวยพระกระยาหารกลางวันนั้น ข้าพเจ้ารีบวิ่งไปที่ศาลากลางน้ำด้วยความตื่นเต้นและตกใจมากไปถึงศาลากลางน้ำ พลตำรวจตรี สมควร ทริกุล ยืนรออยู่พาคข้าพเจ้าเดินเข้าไปที่โต๊ะเสวย ข้าพเจ้าก้มลงกราบกับพื้น พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน ซึ่งนั่งร่วมโต๊ะเสวย บอกให้ข้าพเจ้านั่งที่เก้าอี้ใกล้กับท่าน มีผู้ร่วมโต๊ะเสวยกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มี ๖ คนรวมทั้งข้าพเจ้า คือ พลโท เยี่ยม อินทรกำแหง พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน พลโท เสวี พานิช นายวิเชียร เวชสวรรค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี นายอำนวย อุเทศ เมื่อนั่งเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่ก็ยกอาหารกลางวันมาบริการ ซึ่งเป็นข้าวต้ม ข้าพเจ้าจำได้ว่ามี เนื้อเค็มทอด ปลาแห้งทอด น้ำพริกแห้ง เหมือนกันทุกห้อง ข้าพเจ้าได้แต่นั่งมองไม่กล้ารับประทาน กลัวจะหยิบจับไม่ถูกและ

ไม่รู้สีกว่าทิวด้วย จึงนั่งฟังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งกับผู้ร่วมโต๊ะเสวยและทรงรับสั่งกับนายวิเชียร เวชสวรรค์ ว่าโรคหัดมีจริงหรือเปล่า อาการเป็นอย่างไร หลังจากนั้น พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน บอกข้าพเจ้าว่าอีก ๒๐ นาที พระองค์จะเสด็จฯ พระราชทานธงที่สนาม ข้าพเจ้ารีบลุกจากเก้าอี้แล้วก็ลงกราบ รีบกลับไปสนามเพราะจะต้องเป็นต้นเสียงในการร้องเพลง ถึงสนามยังไม่หายเหนื่อยเสียงสังฆฆานโศภนดังขึ้น ถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กองตรง วันทยหัตถ์ วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พวกเราก็ร้องตามจนจบ เมื่อทุกพระองค์ประทับเรียบร้อยแล้ว ลูกเสือชาวบ้านเริ่มร้องเพลงจำได้ว่ามีเพลงสดุดีมหาราชา รักกันไว้เถิด เราสู้ ตื่นเกิดชาวไทย จากนั้นก็เริ่มพระราชทานธงจนครบทุกรุ่น แล้วเสด็จฯ พระราชดำเนินกลับพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร การได้เข้าเฝ้ารับเสด็จฯ ครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าปลาบปลื้มใจและประทับใจที่สุดในชีวิต เป็นเกียรติแก่ข้าพเจ้าและวงศ์ตระกูล เป็นพระมหากุณานธิคุณเป็นล้นพ้น ข้าพเจ้าไม่เคยลืมความประทับใจในครั้งนั้น แม้จะล่วงเลยมา ๓๔ ปี และขอตั้งปณิธานไว้ว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติงานเกี่ยวกับลูกเสือชาวบ้านให้เต็มกำลัง เต็มที่ เต็มความสามารถ จนกว่าชีวิตจะหาไม่”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน ณ โรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๘

นางปราณี เกษมสานต์ บันทึกลง (๒๕๕๓) ไว้ว่า “เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ ข้าพเจ้าพร้อมคณะวิทยากร และลูกเสือชาวบ้านจังหวัดสกลนคร ได้มีโอกาสเข้าเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ณ โรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีรับสั่งว่า การเป็นวิทยากร ต้องมีเมตตาธรรมต่อทุกคน ข้าพเจ้าและคณะวิทยากรได้น้อมนำพระราชดำรัสใส่เกล้าใส่กระหม่อมถือปฏิบัติมาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา นับเป็นพระมหากุณานธิคุณอย่างหาที่สดมิได้”

เรา
หม
คง
ให้
ทำ
ขอ
ขอ
ไป

เวล
ใน
ปี
๒๕
ปก

พ.ศ
ไป
ไม่
วัน

ถึง
ให้

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อลูกเสือชาวบ้าน

บ้านเมืองของเรามีเหตุการณ์ทางการเมืองที่กระทบกระเทือนต่อความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศของเราอยู่เสมอ บางครั้งมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมหมายถึง การดำรงคงอยู่ของเอกราชและอธิปไตยของชาติ ในห้วงเวลาหลัง ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ทุกท่านคงเห็นพ้องต้องกันว่า นับแต่เวลานั้นบ้านเมืองของเราตกอยู่ในความสับสนวุ่นวาย มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายจนก่อให้เกิดความวิตกกังวลในหมู่ชาวไทยผู้รักชาติ และรักประชาธิปไตย เหตุร้ายดังกล่าวนี้จะคลี่คลายไปในทางใดท่ามกลางความสับสนวุ่นวายนี้ ด้วยบุญญาธิการอันศักดิ์สิทธิ์ของพระแก้วมรกตพร้อมด้วยพระบรมเดชานุภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อีกทั้งความสามัคคีกลมเกลียวของประชาชน รวมทั้งลูกเสือชาวบ้านและคณะข้าราชการโดยทั่วไป ทำให้เหตุการณ์ที่น่าห่วงใยนี้ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีด้วยการประสานใจและประสานประโยชน์ เกิดความเป็นพี่น้องชาติเดียวกันอีกครั้งหนึ่งได้ในที่สุด

พระพุทธรูปมหายานรัตนปฏิมากร พระแก้วมรกตเป็นพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของเรามาเป็นเวลานาน ส่วนลูกเสือชาวบ้านเป็นขบวนการของประชาชนที่มุ่งสร้างความสามัคคีกลมเกลียวเป็นปึกแผ่น แก่คนในชาติ ถือกำเนิดเมื่อ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ และเป็นสิ่งที่ไม่น่าเชื่อเลยว่าขบวนการนี้จะมีส่วนในการช่วยแก้ไข ปัญหาของบ้านเมืองได้ในระยะเวลาอีก ๕ ปีต่อมา ดังที่ ประยุทธ์ ลิทธิพันธ์ บันทึกรไว้ว่า เมื่อ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ มีเหตุการณ์สำคัญอันหนึ่งเกิดขึ้น ซึ่งสมควรบันทึกเอาไว้เพื่อให้ทุกท่านได้ทราบถึงความศักดิ์สิทธิ์ พระบารมีปกเกล้าฯ และความสามัคคีสามารถนำชาติไปสู่สันติสุขได้ในที่สุด

ปรากฏการณ์อันเป็นที่ปลื้มปิติของเหล่าลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ ได้อุบัติขึ้นเมื่อ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯมีรับสั่งให้ผู้นำและผู้บริหารลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศจำนวนประมาณหนึ่งพันคนเข้าเฝ้าฯ อย่างไม่เป็นทางการที่สนามหน้าพระตำหนักสวนจิตรลดาฯ เพื่อรับพระราชทานอาหารเย็น เนื่องในพระราชวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ปรากฏว่า บรรดาลูกเสือชาวบ้านที่ได้รับเกียรติเป็นตัวแทนลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ ได้พากันเดินไปถึงเขตพระราชฐานชั้นในซึ่งใช้เป็นที่พระราชทานเลี้ยงอย่างพร้อมเพรียงกัน โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานเลี้ยงแบบออกร้านอาหารพร้อมทั้งได้เตรียมโต๊ะ เก้าอี้ให้บรรดาลูกเสือชาวบ้านอย่างทั่วถึง

พระราชทานเลี้ยงลูกเสือชาวบ้านทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๙

ผลไม้
ลูกเธอ
นั้น) เ
อย่างใ

ชาวบ
ยุติลง
ไปยัง

เกร็ด
จำคว

สำหรับอาหารที่พระราชทานเลี้ยงมีหลายชนิด เช่น ข้าวมันไก่ เป็ดย่าง ก๋วยเตี๋ยวหมูและเนื้อ อาหารอิสลาม ผลไม้ ขนม เครื่องดื่ม และของหวาน ขณะทำงานเลี้ยงเริ่มต้นเมื่อเวลา ๑๗.๐๐ น. ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาฯ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ (พระอิสริยยศขณะนั้น) เสด็จฯ มาทรงเป็นประธานในงานเลี้ยง ซึ่งทั้งสองพระองค์ได้ทรงมีพระปฏิสันถารทักทายบรรดาลูกเสือชาวบ้านอย่างใกล้ชิดทั่วถึงทุกโต๊ะ

ต่อมาเมื่อเวลาค่ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงได้เสด็จพระราชดำเนินทรงร่วมงาน หลังจากลูกเสือชาวบ้านทุกคนรับประทานอาหารแล้ว ได้ทรงนำลูกเสือชาวบ้านทั้งหมดเข้าไปในโรงละครในศาลาดุสิตาลัย ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้มีการแสดงละครพิเศษเรื่อง พระนเรศวร โดยมีผู้แสดงซึ่งเป็นกลุ่มผู้สมัครเล่นในพระบรมราชานุบัลลังก์ การแสดงละครเรื่องนี้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาฯ ทรงรับหน้าที่เป็นโฆษก และเป็นผู้บรรยายตลอดเรื่อง ส่วนสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ทรงรับหน้าที่เป็นผู้จัดแสงเสียง และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับหน้าที่เตรียมการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกเสือ

ชาวบ้าน ยังความปลื้มปิติให้แก่บรรดาลูกเสือชาวบ้านเป็นล้นพ้น จบงานเวลาใกล้ ๒๔.๐๐ น. การแสดงละครจึงยุติลง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ลูกเสือชาวบ้าน ตามเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีรถบัล ๗ คัน ซึ่งเตรียมไว้แล้วบริการด้านการขนส่งทั้งหมด

หม่อมหลวงจุลลา งอนรถ (๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔) ได้บันทึกความทรงจำเกี่ยวกับการแสดงละคร อันเป็นพระมหากุณณาธิคุณที่ทรงมีต่อลูกเสือชาวบ้าน ในการพระราชทานความรู้ทางประวัติศาสตร์ ผ่านการแสดง ไว้ดังนี้ “นับเป็นโอกาสอันดีที่ได้รับการประสานจากบรรณาธิการให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการแสดงละครอิงประวัติศาสตร์ที่ได้เคยจัดทำถวายอันเกี่ยวเนื่องกับลูกเสือชาวบ้านเพราะมีผู้เล่าให้บรรณาธิการฟังว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการแสดงละครเรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ศาลาดุสิตาลัย ให้ลูกเสือชาวบ้านเข้าชม จึงอยากให้มีการบันทึกไว้ในโอกาสที่จะจัดทำหนังสือ ๔๐ ปี ลูกเสือชาวบ้านเพราะเรื่องที่เป็น

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับพระมหากุณณาธิคุณที่ทรงมีต่อลูกเสือชาวบ้าน นับวันก็มีแต่จะเลือนหายไปเพราะไม่มีใครจำความได้

โดยที่มีได้มีนิสัยที่จะบันทึกความทรงจำในงานต่างๆ ที่ได้เคยมีโอกาสจัดทำถวายไว้เลยและเวลาก็มีน้อย หากมาคิดทบทวนอยู่คนเดียวก็อาจจะได้ไม่ครบถ้วนจึงโทรศัพท์คุยกับคุณศุภชัย ลิทธิเลิศ^{๑)} ผู้ร่วมปฏิบัติงานกับ อาจารย์สมภพ จันทรประภา มาด้วยกันตั้งแต่ต้นก็ได้ความทรงจำคืนมามากมาย มีใช่เฉพาะละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเท่านั้น แต่ยังมีการแสดงที่หลากหลาย ในแง่มุมความรู้เชิงประวัติศาสตร์ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ มีพระราชเสาวนีย์ให้อาจารย์สมภพ จัดทำถวายในโอกาสต่างๆ ทั้งในการจัดแสดงวิพิธทัศนา การจัดตาโบล-วิวงศ์ ประวัติศาสตร์ไทย และการจัดการแสดงละคร อาทิ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระสุริโยทัย และ บางระจัน ในภูมิภาคต่างๆ

หากจะกล่าวถึงละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มี พระราชเสาวนีย์ให้อาจารย์สมภพจัดทำขึ้นเป็นการแสดงในรูปแบบละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งผู้แสดงจะต้องมีความสามารถทั้งในการร้อง การรำ และแสดงอารมณ์ตามบท แต่โดยที่มีพระประสงค์จะให้เยาวชนของชาติได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชนชาวไทย ผู้แสดงส่วนใหญ่จึงคัดเลือกมาจากนิสิต นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษาที่ร่วมแสดงมากที่สุดมาจากชมรมต่อสู้ป้องกันตัวของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพราะละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จะต้องมีฉากการสู้รบอยู่หลายครั้ง

โดยที่ละครเรื่องนี้เป็นเรื่องแรกที่รวมตัวผู้แสดงสมัครเล่นเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการปูพื้นฐานการร้อง การรำในเบื้องต้น ทางด้านการรำได้รับการสนับสนุนจากกรมศิลปากร คุณครูลมูล ยมะคุปต์ และคุณครูเฉลย ศุขะวนิช ช่วยสอนพระนเรศวร (เรืออากาศเอก หม่อมหลวงย้อม งามรณ) และมณีจัน (อัมพร กิริติบุตร) นางเอก คุณครูกรี วรศรีน เป็นหลักในการสอนกองทัพทั้งไทยทั้งพม่า ทางด้านดนตรีมีการบรรเลงในการแสดงถึง ๒ วง คือ วงของกรมศิลปากรบรรเลงฝ่ายพม่า วงดุริยประณีตบรรเลงฝ่ายไทยโดยคุณครู สุตจิตต์ ดุริยประณีตจะสอนขับร้องให้ผู้แสดงใช้บททั้งหมด

การแสดงครั้งแรกได้จัดแสดงถวายในโอกาสสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่โรงละครแห่งชาติในเดือนธันวาคม ๒๕๑๕ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ USIS มาถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ จัดฉายทั่วราชอาณาจักร รอบแรกฉายที่โรงภาพยนตร์เฉลิมเขต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์เสด็จฯ ทอดพระเนตรเช่นเดียวกับที่ได้เสด็จฯ ในการแสดงละครรอบปฐมทัศน์ที่โรงละครแห่งชาติ และเป็นบุญของคณะผู้จัดทำและผู้แสดงเป็นอย่างยิ่ง ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระเมตตาไว้ให้เป็นคณะละครอาสาสมัครในพระบรมราชินูปถัมภ์ และเสด็จฯ เป็นประธานในพิธีบวงสรวงถึง ๒ ครั้ง คือ ก่อนการแสดงครั้งแรก เมื่อปี ๒๕๑๕ ที่พระราชวังสวนจิตรลดาใกล้กับโรงเรียนจิตรลดา และครั้งที่ ๒ บวงสรวงที่สวนควายในพระบรมมหาราชวัง เมื่อคณะละครอาสาสมัครรวมตัวกันจัดแสดงถวายในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษกและราชาภิเษกสมรสครบ ๕๐ ปี เมื่อปี ๒๕๔๓ ที่โรงละครแห่งชาติและยังได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการจัดแสดงถวายเป็นครั้งที่ ๓ ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๓

^{๑)} ผู้เื้อื่อเพื่อภาพประกอบ เป็นผู้ที่เป็นสมาชิกชุดแสดง

เมื่อมาทบทวนความทรงจำถึงพระมหากษัตริย์ที่มีต่อลูกเสือชาวบ้านโดยตรง เท่าที่ได้รับรู้โดยผ่านจากการจัดการแสดงถวายนั้น ที่จำได้ในขั้นต้นน่าจะเป็นที่ลานข้างพระราชนิเวศมฤคทายวันโปรดเกล้าฯ ให้ลูกเสือชาวบ้านมาเฝ้าพระราชทานการแสดงชุดระบำสี่ภาคซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอฯ ทั้ง ๒ พระองค์และ ม.ล. โสมสวัสดิ์ (พระอิสริยยศ ในขณะนั้น) และนางสนองพระโอษฐ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ ร่วมแสดง ที่จำได้แม่นเพราะก่อนเสด็จพระราชดำเนินถึง มีฝนตกลงมาพอควร เมื่อเสด็จฯ ถึงฝนก็หยุดสนิท หลังการแสดงสมเด็จพระเจ้าลูกเธอฯ และข้าราชการสำนักได้ร่วมรำวงกับลูกเสือชาวบ้าน เมื่อคนนับร้อยลงไปรำวง พื้นที่เป็นดินแดงก็ป่วนจนกลายเป็นโคลนยกเท้าแทบไม่ขึ้น

สำหรับการแสดงที่ศาลาดุสิตาลัย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลูกเสือชาวบ้านชมสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถมีพระราชเสาวนีย์ให้จัดการแสดงละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้ชม หลังจากนั้นพระราชทานเลี้ยงทางด้านนอก มีการละเล่นตามแบบลูกเสือชาวบ้านหลายอย่าง สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ทรงนำกระบวนเดินนางช้าง ตั้งแต่ นางช้างตัวหนึ่งเรื่อยไปจนสองตัว สามตัว ฯลฯ จนเป็นแถวยาวเหยียด

ลูกเสือชาวบ้านในต่างจังหวัดจะได้รับพระราชทานพระมหากษัตริย์เป็นประจำเพราะหลังจากเสด็จแปรพระราชฐานไปไม่ว่าในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้เพื่อดูแลทุกข์สุขและพระราชทานโครงการพัฒนาพื้นที่อาชีพให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว เมื่อจะเสด็จฯ กลับก็จะพระราชทานเลี้ยงและพระราชทานชุดการแสดงให้ข้าราชการและประชาชนในภูมิภาคนั้นๆ ได้ชม ลูกเสือชาวบ้านจะมีโอกาสเข้าเฝ้าอยู่เสมอเพราะหลังจากได้ชมการแสดงแล้ว ก็ยังมีการละเล่นแบบลูกเสือชาวบ้านซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอฯ ทรงมีพระเมตตาเสด็จฯ จากพลับพลาที่ประทับมารำวงหรือร่วมการละเล่นบางอย่างด้วย ที่จำได้แม่นมีอยู่ครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ทรงขับร้องเพลงรำวงสาละวัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรำร่วมกับลูกเสือชาวบ้านเมื่อถึงบท “เตี้ยลงสาละวันเตี้ยลง” สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ก็ทรงร้อง เตี้ยลงสาละวันเตี้ยลง โดยยังไม่ทรงร้อง “สาละวันลุกขึ้น” ทำให้คนรำที่กำลังขำไม่แข็งสู้ไม่ไหว แต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขึ้นเขาลงห้วยเยี่ยมราษฎรอยู่เสมอทำให้มีพระพลานามัยแข็งแรงยังทรงรำสาละวันเตี้ยลงได้สบาย

ชุดการแสดงพระราชทานที่จัดแสดงที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์และพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์นั้นมีพระราชเสาวนีย์มอบหมายให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ เป็นผู้อำนวยการและทรงบรรยายนำในแต่ละฉากโดยมี ม.ล. มณีรัตน์ บุนนาค เป็นแม่งานเพื่อเป็นการประหยัดพระราชทรัพย์ อาจารย์สมภพจะนำไปเฉพาะผู้แสดงใช้บท ส่วนกองทัพอากาศและตัวประกอบจะใช้เด็กนักเรียนจากโรงเรียนนาฏศิลป์หรือโรงเรียนประจำจังหวัดนั้นๆ โดยดิฉันจะเดินทางล่วงหน้าไปกับคุณศุภชัยเพื่อสอนเตรียมไว้ก่อนแล้วให้ครูนาฏศิลป์แต่ละโรงเรียนฝึกซ้อมต่อ เมื่อถึงวันซ้อมรวมกันในพื้นที่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรฯ ก็จะเสด็จฯ มาควบคุมการซ้อมเองและติติงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องแสงเสียงซึ่งค่อนข้างจะมีปัญหาในการแสดงกลางแจ้ง (เวทีการแสดงคุณไชยมุกต์ ชูโต ข้าราชการสำนักเป็นผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง เจ้าหน้าที่จากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ช่วยก่อสร้างและดูแลเรื่องแสง ม.ร.ว. พงษ์เกษม เกษมศรี ควบคุมเสียง) อันนำมาสู่การแสดงในลักษณะลิปซิงค์ในระยะหลังเพราะต้องการให้ผู้ชมได้รับรู้เรื่องราวอย่างชัดเจน

การแสดงแบบลิปซิงค์นี้เริ่มมีแนวคิดมาจากการแสดงละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้ตำรวจตระเวนชายแดนชมที่พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล เวทีอยู่ทางด้านชายทะเลจึงมีเสียงคลื่นลมรบกวนมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงควบคุมเสียงเองและนำมาสู่แนวพระราชดำริให้บันทึกเสียงการแสดงไว้ก่อนแล้วนำไปเปิดการแสดงในลักษณะลิปซิงค์ในภูมิภาคต่างๆ โชคดีที่เมื่อครั้งที่ USIS มาถ่ายทำภาพยนตร์ก็ได้ให้ผู้แสดงยินร้องและใช้บทที่หน้าไมโครโฟนแล้วจึงถ่ายทำในภายหลังเพื่อให้ได้เสียงที่ชัดเจน ทำให้รู้จุดอ่อนว่าการยินร้องนั้นอารมณ์จะตกจากเวลาแสดงจริงๆ มากจึงนำมาแก้ไขเรื่องอารมณ์ในตอนบันทึกเทป แต่เวลาออกแสดงจะค่อนข้างเหนื่อยในการดูแลให้คิวการเข้า - ออกของตัวละครให้พอเหมาะพอดีในแต่ละเวที

ในระยะหลังนอกจากการแสดงละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแล้วยังมีละครเรื่องสมเด็จพระสุริโยทัย ซึ่งเป็นละครชุดอีกเรื่องหนึ่งที่มีพระราชเสาวนีย์ให้อาจารย์สมภพจัดทำบทขึ้นเช่นกัน หลังจากจัดแสดงที่โรงละครแห่งชาติแล้วก็ให้ไปจัดแสดงในภูมิภาคต่างๆ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระเมตตาแนะนำให้ปรับปรุงเพิ่มเติมบทให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่นในเรื่องสมเด็จพระนเรศวรโปรดเกล้าฯ ให้นำบทพระสุพรรณกัลยา พระพี่นางของพระนเรศวรมาเพิ่มให้มากขึ้น ตรงนี้ก็มีการคิดจะเล่าว่าข้าราชการ ประชาชน และลูกเสือชาวบ้านในพื้นที่มีบุญได้ชมสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณฯ แสดงเป็นพระสุพรรณกัลยาทรงวอลวิภาทกัญญาไปเข้าเฝ้าบูรณนางเมื่อพระมหาธรรมราชานำพระองค์มาถวายตัวเพื่อขอแลกพระนเรศวรกลับคืนไป สำหรับในเรื่องพระสุริโยทัยก็ทรงแนะนำให้เพิ่มบทพระสุริโยทัยสอนพระบรมดิลก พระราชธิดา ให้ตระหนักถึงหน้าที่ที่มีต่อชาติและประชาชน

ละครเรื่องบางระจันเป็นละครชุดที่กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้ริเริ่มให้อาจารย์สมภพจัดทำบทและนำมาแสดงที่โรงละครแห่งชาติ เพื่อหารายได้สร้างอนุสรณ์สถาน หลังจากนั้นจึงได้นำตามเสด็จฯ ไปจัดแสดงในภูมิภาคด้วยอีกเรื่องหนึ่ง เป็นการเรียงร้อยความรู้เชิงประวัติศาสตร์ถึงความกล้าหาญ เสียสละของบูรพมหากษัตริราชเจ้าและบรรพชนของไทยที่ยอมสละได้แม้ชีวิตเพื่อกอบกู้และรักษาเอกราชของไทยไว้ ตั้งแต่พระสุริโยทัยและพระบรมดิลก ซึ่งสิ้นพระชนม์ในการสู้รบเพื่อป้องกันอยุธยา พระสุพรรณกัลยาซึ่งเสียสละไปเป็นตัวประกันแทนพระนเรศวรจนพระนเรศวรสามารถประกาศเอกราชและรักษาความยิ่งใหญ่ของไทยไว้ได้จนตลอดพระชนม์ชีพสืบมาจนถึงบางระจันซึ่งชาวบ้านได้รวมตัวรวมใจกันต่อสู้หยุดยั้งทัพข้าศึกไว้ได้เป็นเวลานานก่อนจะเสียกรุงครั้งสุดท้าย

การจัดแสดงเชิงประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นการจัดดาโบล วิวังต์ (ภาพนิ่งประกอบการบรรยาย) หรือละคร เรื่องต่างๆ เพื่อเผยแพร่ไปสู่ประชาชนนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจะทรงมีพระราชดำริริเริ่มใน ทุกครั้งและพระราชทานแนวทางแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้การแสดงจับใจผู้ชมมากยิ่งขึ้น โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราช- สูดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ยังทรงศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดาและคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ รับผิดชอบดูแล ต่างพระเนตรพระกรรณ แต่ที่เป็นมงคลต่อชีวิตผู้แสดงอย่างมากก็คือพระเมตตาช่วยเหลือดูแลแก้ไขจากพระบาทสมเด็จพระ- พระเจ้าอยู่หัว

ตัวอย่างที่จำได้แม่นยำอีกครั้งหนึ่งนอกจากการเสด็จฯ มาคุมเสียงเองก็คือขณะที่พวกเรากำลังซ้อมกันอยู่ที่ โถงกลางและเวทีเล็กในศาลาดุสิตาลัย พอถึงช่วงเย็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ มาทรงวิ่งออกกำลังกาย พร้อมกับราชองครักษ์ โดยทรงวิ่งตามแนวทางเดินด้านในศาลาฯ และทรงวิ่งขึ้นไประเบียงชั้นบน ขณะนั้นเรากำลังซ้อม ขับร้องเพลงในเรื่อง ขณะที่มาถึงเพลงทะเลบัวซึ่งมีบทว่า “บอกมาเดี๋ยวนี้ไอ้จัญไร มึงนั้นเป็นคนไทยหรือเปล่าหว่า” การร้องท่อนนี้เมื่อเอื้อมทำนองหลังคำว่า เป็นคนไทย แล้วจะต้องคว่ำคำหรือเปล่าหว่า ให้ตรงจังหวะ ซึ่ง ม.ล.ย่อมนองอรุณ ก็จะมีร้องผิดจังหวะเป็นประจำ คุณครูสม (เมธา ทุมย์เย็น) ซึ่งถูกนิทนาว่าเสียระนาดเพราะช่วยอุ้มผู้ร้องเสมอ ก็จะไม่ระนาดแล้ว ติดตามจนจบลงตรงจังหวะทุกครั้ง

ไม่มีใครทราบว่าจะทรงวิ่งก็ฟังการซ้อมไปด้วยและด้วยความเป็นเอกในด้านดนตรีทำให้ต้องเสด็จฯ ลงมาที่นักแสดงกำลังซ้อมมีพระเมตตาว่าที่กำลังซ้อมอยู่นี้ยังมีอะไรสะดุดอยู่และรับสั่งต่อไปว่าเวลาที่ พระองค์ซ้อมดนตรีอยู่กับวง อส. ซึ่งมีเครื่องดนตรีเล่นพร้อมกันหลายชิ้น เมื่อขึ้นไตซ์หนึ่งผิดทุกคนก็จะรู้สึกได้ แต่ บ่อยครั้งก็ยังไม่ทราบว่ามีผิดพลาดตรงจุดใดซึ่งเหมือนกับที่ซ้อมอยู่เวลานี้ยังไม่ถูกต้องและรับสั่งให้ร้องใหม่ในเพลง ที่ผิดอยู่ ๒-๓ เที้ยว เพราะทรงรู้ว่าจังหวะเคลื่อนแต่กลับจบลงตรงกัน ในที่สุดทรงจับความผิดพลาดได้ มีรับสั่งว่า ระนาดดียืนจังหวะไว้

ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผ่านรูปแบบการแสดงนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจและจดจำได้ง่ายกว่ารูปแบบอื่น โดยเฉพาะลูกเสือชาวบ้านซึ่งมาจากประชาชนธรรมดาที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เมื่อได้รับการ ดูแลฝึกสอนอบรมโดยตำรวจตระเวนชายแดนให้มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความสามัคคี เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนประกอบกับพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์อย่างสม่ำเสมอ ลูกเสือชาวบ้าน จึงเป็นพลังสำคัญกลุ่มหนึ่งที่รวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง ในระยะที่บ้านเมืองยังมีภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ พลังนี้ถ้า ได้รับการส่งเสริมให้คงอยู่ต่อไปก็จะได้กลุ่มคนที่มีความรักความสามัคคีกัน ลดความแตกแยกในสังคมซึ่งเป็นภัย ต่อความมั่นคงของชาติในปัจจุบันลงได้บ้าง

คงจะเป็นที่น่าเสียดาย ถ้าลูกเสือชาวบ้านที่มาจากประชาชนผู้มีความจงรักภักดี ซึ่งได้ยื่นหยัดมาจนครบ ๕๐ ปีในปีนี้จะค่อยๆ จางหายไปเพราะขาดโอกาสในการรวมตัวกันและขาดการอบรมคนรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่ เพราะพลังของลูกเสือชาวบ้านนั้นเป็นพลังที่บริสุทธิ์ มาจากประชาชนโดยทั่วไปซึ่งมีความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่มีต่อพวกเขาเสมอมา

ฝึกส
เรียน
ซึ่งม
เฉพา
พระ
ปรับ
ผู้เส

อะไร
ความ
แก้ไข
ซึ่งเป

และ
การ
บันทึก

และ
ทรง
วัด

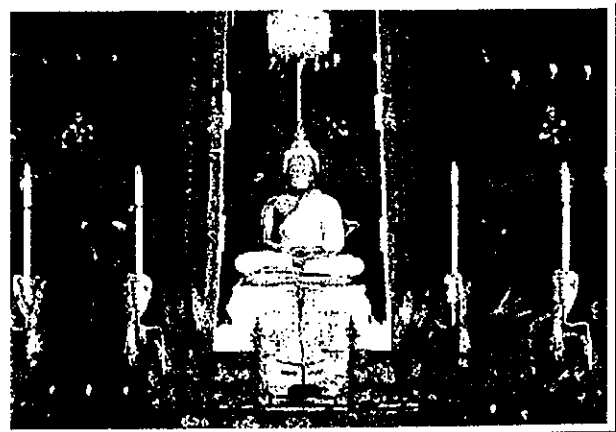
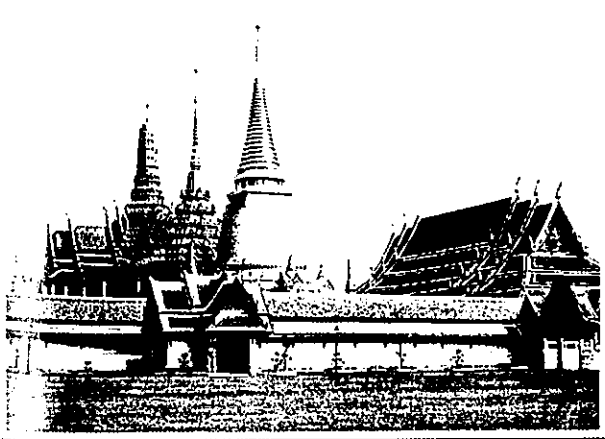

สยาม
ประ
ชาว

สำหรับความภูมิใจของตนเองที่มีอยู่ก็คือ ในช่วงชีวิตนี้ได้มีโอกาสถวายความจงรักภักดีด้วยการทำหน้าที่ฝึกสอนและกำกับการแสดงละครประวัติศาสตร์ถวายมาชั่วระยะเวลาหนึ่ง มีโอกาสสร้างคนขึ้นมาหลายกลุ่มให้ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยและรักในศิลปะการแสดงของไทยโดยเฉพาะคณะละครอาสาสมัครในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งมารวมตัวกันครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ แต่ยังสามารถรวมตัวเพื่อจัดการแสดงสืบเนื่องมาได้จนปัจจุบัน โดยเฉพาะละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชนั้นคณะละครอาสาสมัครฯ ถือว่าเป็นละครของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ถ้ามีโอกาสจัดแสดงถวายในโอกาสพิเศษต่างๆ ก็จะมารวมตัวกันได้ครบครัน แม้หลายคนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทไปแสดงเป็นตัวละครอื่นที่วัยสูงขึ้นเช่น ผู้แสดงเป็นพระนเรศวรเลื่อนไปแสดงเป็นพระมหาธรรมราชา ผู้แสดงเป็นพระมหาอุปราชเลื่อนไปแสดงเป็นนันทบุเรง แต่ก็ได้ช่วยกันสร้างผู้แสดงรุ่นใหม่ขึ้นมาแทนตัว

การบันทึกความทรงจำในคราวนี้กล่าวได้ว่ายังไม่ค่อยสมบูรณ์เพราะแม้บรรณาธิการจะบอกว่ามีเกร็ดอะไรเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์คุณอยากให้เขียนไว้ให้หมด แต่โดยที่มีเวลาในการเขียนน้อยและยังต้องไตร่ตรองถึงความเหมาะสมว่าควรจะเล่าหรือไม่ เพราะน่าจะเป็นพระกรุณาโดยตรงในการพระราชทานการแนะนำให้มีการแก้ไขทั้งในช่วงที่มีการฝึกซ้อมและหลังการแสดงของคณะละครฯ เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุดในการ์ตต่อไป ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องถึงผู้ชมมากกว่าจะเป็นผลโดยตรง และน้ำหนักของเรื่องจะอยู่ที่คณะละครอาสาสมัครฯ และละครเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมากกว่าจะเป็นเรื่องของลูกเสือชาวบ้าน ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับแง่มุมการมีส่วนร่วมรับรู้ของตนเองเป็นสำคัญ แต่อย่างน้อยการทบทวนความทรงจำในครั้งนี้ทำให้เกิดความคิดว่าควรจะบันทึกการทำงานต่างๆ เป็นรายละเอียดไว้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น”

ก่อนที่ขบวนจะเคลื่อนออกจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงตรวจดูความเรียบร้อยและทรงจัดลูกเสือชาวบ้านให้ขึ้นรถจนกระทั่งเรียบร้อยจึงได้ทรงนำขบวนลูกเสือชาวบ้านทั้งหมดมุ่งหน้าไปสู่พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เมื่อถึงพระอุโบสถสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ได้ทรงนำลูกเสือทั้งหมดเข้าไปในพระอุโบสถ ทรงประทับกับพื้นพระอุโบสถท่ามกลางลูกเสือชาวบ้านที่รายรอบพระองค์ แล้วทรงมีพระราชกระแสรับสั่งนำลูกเสือชาวบ้านปฏิญาณตนหน้าพระแก้วมรกตเสียดังกระหม่อมกลางดึกสงัด

ข้อความที่ปฏิญาณตนมีดังนี้

“ข้าพเจ้ายึดมั่นในคุณพระศรีรัตนตรัยเป็นที่ตั้งอันสูงสุด ข้าพเจ้าน้อมนมัสการด้วยเศียรเกล้า รำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณต่อสัตว์โลกโดยถ้วนหน้า ข้าพเจ้าได้มีกำลังทำหน้าที่ได้อยู่ทุกวันนี้โดยมิได้หวาดหวั่นพรั่นกลัวต่อภัยอันตรายใดๆ ก็ด้วยยึดมั่นในพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระบรมศาสดาพระองค์นั้น

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกถึงพระปัญญาคุณแห่งพระองค์ที่บรรลุประลัมโพธิญาณอันอุดมแล้วนำมา สอนสัตว์โลกที่ตกอยู่ในทุกข์ทั้งปวง

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกถึง นมัสการพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ คือ คุณพระศรีรัตนตรัย

ข้าพเจ้ามีดวงจิตผูกพัน กตัญญู ยึดมั่นต่อพระมหากษัตริย์ราชเจ้าของแผ่นดินไทยนับตั้งแต่ตั้ง แผ่นไทยโบราณกาลมา ข้าพเจ้ามีความกตัญญูต่อวิญญานบรรพบุรุษของแผ่นดินไทยทั้งหลายที่ทอด ร่างกายพลีชีวิต เลือดเนื้อปกป้องผืนแผ่นดินแม่นี้ไว้จนเป็นมรดกตกทอดมาถึงคนรุ่นข้าพเจ้า จนกระทั่งข้าพเจ้าได้มีบุญวาสนาเป็นไทแก่ตัว ข้าพเจ้าจึงมั่นในความกตัญญูต่อชาติไทยแผ่นดินไทยและ บรรพบุรุษไทยทุกท่าน และขอตั้งสัตยาธิษฐานต่อพระแก้วมรกต พระสยามเทวาธิราชเจ้าว่า จะ ทดแทนพระคุณของผืนแผ่นดินแม่ และบรรพบุรุษไทยทุกประการคือ จักธำรงไว้ซึ่งชาติไทยแผ่นดินไทย และผืนแผ่นดินแม่ และจะทำหน้าที่ทุกสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ ด้วยความซื่อตรงซื่อสัตย์ตลอดไป จะพยายามตัดความเห็นแก่ตัวออกไป เพื่อความวัฒนาถาวร ของผืนแผ่นดินแม่นี้ จะรักษาความเป็นธรรมเพราะความเป็นธรรมเท่านั้นที่ทำให้บ้านเมืองร่มเย็น จะสมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวให้เกิดความมั่นคงขึ้นในประเทศสยามที่รอบๆ บ้านร้อนระอุ

หากแม้ว่าข้าพเจ้า มีจิตมั่นในคำสัตย์นี้ ขอให้รอดพ้นจากภัยอันตรายพิบัตินานาประการ ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อ”

โอรสชาติ
หากแต่
ความทุกข์
ของลูก
พระมห

ว่า บ้า
สามารถ
ยังขาด

คนละ
จัดสรร
กองทัพ

นาฬิกา

บ้านห่อ

ลูกเสือ

ว่าทุกข์
อย่าง

ผลให้
คุณลั
ต่างๆ

เมื่อทรงนำลูกเสือชาวบ้านปฏิญาณตนแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพร้อมสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์หาได้เสด็จกลับพระราชฐานไม่ หากแต่ได้ทรงมีพระเมตตาอยู่ประทับเป็นประธานในการชุมนุมของลูกเสือชาวบ้านต่อไป โดยได้ทรงไต่ถามความทุกข์สุขของลูกเสือชาวบ้านจากจังหวัดต่างๆ อย่างใกล้ชิด ลูกเสือชาวบ้านได้กราบบังคมทูลถึงเจตนารมณ์ของลูกเสือทุกคนว่าจะยืนหยัดสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว เพื่ออุทิศชีวิตในฐานะคนไทยพิทักษ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์จวบชีวิตหาไม่

อนึ่ง เนื่องจากในระหว่างการเดินทางเข้าเฝ้าฯ ครั้งนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสปรารภว่า บ้านเมืองเราในขณะนี้กำลังอยู่ในระยะหน้าลี้หน้าขวาน เราจำเป็นต้องเสริมสร้างกองทัพของเราให้เข้มแข็งสามารถต่อสู้ป้องกันภัยจากศัตรูผู้รุกรานได้ทันทั่วถึง แต่กำลังอาวุธของกองทัพทั้งสามเหล่าที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ยังขาดแคลนอยู่มาก ไม่เพียงพอกับความจำเป็นเรื่องที่ต้องทรงห่วงใยอย่างยิ่ง

เพื่อสนองพระราชดำริดังกล่าว บรรดาลูกเสือชาวบ้านทุกคนที่ร่วมเข้าเฝ้าฯ อยู่ได้พร้อมใจกันสละเงินคนละเล็กคนละน้อย รวบรวมเป็นเงินจำนวนหนึ่งแล้วนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงจัดสรรเป็นกองทุนพิเศษในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ เสริมสร้างพลังความสามารถในการป้องกันประเทศให้แก่กองทัพทั้งสามเหล่าด้วย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงประทับเป็นมิ่งขวัญของลูกเสือชาวบ้านจวบจนกระทั่งหนึ่งนาฬิกาสามสิบนาทีของวันใหม่จึงได้ทรงมีรับสั่งให้ลูกเสือแยกย้ายกันกลับบ้าน

ก่อนหน้านั้นได้มีลูกเสือชาวบ้านกราบบังคมทูลว่า ในขณะที่มีการ เคอร์ฟิว ประกาศห้ามคนออกนอกบ้านหลัง ๒๔.๐๐ น. ลูกเสือเกรงว่าจะเดินทางกลับบ้านไม่ได้

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงทรงรับสั่งว่า ไม่เป็นไร ได้เตรียมบัตรอนุญาตพิเศษให้ลูกเสือชาวบ้านทั้งหมดไว้แล้ว และทรงกล่าวว่า ไม่ต้องกลัว ซื่อฉันรับประกันได้ และเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบแล้ว

ความรู้สึกของลูกเสือชาวบ้านหลายคนมีส่วนร่วมในเหตุการณ์อันเป็นประวัติศาสตร์นี้ต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าทุกคนมีความปลื้มปิติอย่างยิ่งและในชีวิตไม่เคยประทับใจอะไรเท่าเหตุการณ์คืนนี้ ทรงเป็นมิ่งขวัญแห่งประเทศไทยอย่างแท้จริง

โดยบุญญาภิรมย์ดังกล่าวก้าวแล้วข้างต้น จึงทำให้เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ สงบลง ซึ่งเป็นผลให้บ้านเมืองของเรากลับเข้าสู่สภาวะปกติได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นการพิสูจน์ความเป็นจริงประการหนึ่งว่า คุณลักษณะพิเศษของคนไทย วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมที่สามารถปรับปรุงตนเองเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ เหตุร้ายจึงกลายเป็นดีได้ในที่สุด

accident.
Mishap.
Misadventure.

good deeds merit
miracle
normal
proof